Bedrijfstakpensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche

Actuariële en bedrijfstechnische nota

Maart 2024

Inhoudsopgave

Inleiding 6

1 Bestuurlijke organisatie 7

1.1 Cao-partijen 7
1.2 Bestuur 7
1.2.1 Overlegstructuur 8
1.2.2 Beloningsbeleid 8
1.2.3 Geschiktheid en zelfevaluatie 8
1.3 Auditcommissie 8
1.4 Sleutelfuncties 9
1.5 Klachten- en geschillencommissie 9
1.6 Bestuursbureau 9
1.7 Verantwoordingsorgaan 9
1.8 Organogram 10
1.9 Bestuursprotocol 10
1.10 Uitbesteding van werkzaamheden 10
1.11 Beleidsdoelstellingen 11
1.12 Risicohouding 12
1.13 Prudent Person 13

2 Bestuurlijke organisatie en interne beheersing 14

2.1 Inleiding 14
2.2 Missie, visie en strategie 14
2.3 Beheerssysteem bestuur 14
2.4 Eigen risicobeoordeling 16
2.5 Uitbesteding uitvoering kerntaken 17
2.6 Beleidsmatige processen en doelstellingen 17
2.6.1 Vaste prijsafspraken 18
2.7 Uitbesteding administratie 18
2.8 Uitbesteding vermogensbeheer 19
2.9 Bescherming van persoonsgegevens 19

3 Aansluiting werkgevers en verkrijgen deelnemerschap werknemers 21

3.1 Verplichte aansluiting 21
3.2 Vrijwillige aansluiting 21
3.3 Vrijwillige voortzetting 22
3.4 Aanvullende verzekeringen 22
3.5 Vrijstelling 22

4 Financiële opzet van de pensioenregeling 23

4.1 Kenmerken pensioenregeling 23
4.2 Bijdrage 24
4.2.1 Kostendekkende premie 24
4.2.2 Feitelijke premie en gedempte disconteringsvoet 25
4.3 Doorsneepremie 26
4.4 Financiering van de pensioenen 27

4.5 Voorziening pensioenverplichtingen 28
4.6 Voorziening pensioenopbouw arbeidsongeschikten 28
4.7 Risicodekking 28
4.8 Bestemde premiereserve 29
4.9 Haalbaarheidstoets 29
4.10 Vaststelling inkoopsom collectieve waardeoverdracht 30
4.10.1 Verschil in ervaringssterfte 30
4.10.2 Inkoop in eigen vermogen 30
4.10.3 Implementatiekosten 30
4.10.4 Vergoeding verzekeringstechnisch nadeel 30
4.10.4.1 Met aansluiting onderneming(en) 30
4.10.4.2 Zonder aansluiting onderneming(en) 31
5 Financiële opzet van de overgangsregeling 55-min ... 32
6. Financiële opzet van de vrijwillige aanvullende regelingen ... 33
6.1 Jaarbijdrage / Verzekeringspremie 33
6.2 Voorziening pensioenverplichtingen Anw-hiaatpensioen en WIA-excedentpensioen 33
6.3 Risicodekking 33
6.4 Waardevastheid 33
7 Financieel kader ... 34
7.1 Risico's uit aangegane verplichtingen in eigen beheer 34
7.2 Grondslagen 35
7.2.1 Sterfte 35
7.2.2 Rente 36
7.2.3 Partnerfrequenties 36
7.2.4 Wezenpensioen 36
7.2.5 Ruilvoet 36
7.2.6 Vervroegings- en uitstelfactoren 37
7.2.7 Revalideringskansen 37
7.2.8 Leeftijden en duren 37
7.2.9 Kostenopslagen 37
7.2.10 Uitkeringswijze 38
7.2.11 Niet opgevraagde pensioenen 38
8 Het strategische beleggingskader ... 39
8.1 Beleggingsbeginselen 39
8.2 Prudent Personregel 39
8.3 Inleiding strategisch beleggingsbeleid 39
8.4 Uitgangspunten strategisch beleggingsbeleid 39
8.5 ALM studie 40
8.6 Matchingportefeuille en rendementsportefeuille 43
8.7 Rente afdekking 44
8.8 Valuta risico afdekking 45
8.9 Rebalancing 45
8.10 Liquiditeitsrisico 45
8.10.1 Liquiditeitsbeleid 46
8.10.2 LCR en TCR 46

8.10.3 Maximum percentage illiquide beleggingen 47
8.11 Risicoprofiel van de totale portefeuille 47
8.11.1 Risico's binnen de matchingportefeuille 48
8.11.2 Risico's binnen de rendementsportefeuille 51
8.12 Verantwoord beleggen beleid 53
9 Eigen vermogen/waardering beleggingen 54
9.1 Beoogde omvang van het eigen vermogen 54
9.1.1 Beoogde omvang van het eigen vermogen in transitie-FTK 54
9.1.2 Beoogde omvang van het eigen vermogen in FTK 54
9.2 Vaststelling vereiste eigen vermogen onder FTK volgens standaardmodel DNB 54
9.3 Wijze van risicometing, risicobeheersing en opzet van resultaatevaluatie 56
9.4 Waarderingsgrondslag van de beleggingen op de balans 57
9.5 Toeslagenbeleid 57
9.6 Kortingsbeleid 58
9.6.1 Transitie-FTK 58
9.6.2 FTK 58
9.6.2.1 Korting bij 5 jaar onafgebroken dekkingstekort 58
9.6.2.2 Korting bij onvoldoende herstelkracht 58
9.7 Financiële sturingsmiddelen 59
9.7.1 Aanpassen van de premie en/of toeslag 59
9.7.2 Financieel Crisisplan 60
9.8 Vaststelling actuariële en bedrijfstechnische nota 60
Bijlage 1 Uitvoeringsreglement 62
Bijlage 2 Verklaring Beleggingsbeginselen 86
Bijlage 3 Financieel crisisplan 99
FINANCIEEL CRISISPLAN 99
1. Inleiding 102
1.1 Wat is een crisisplan? 102
1.2 Gevolgde procedure om te komen tot een crisisplan 102
1.3 Het benoemen van de belangenafweging 104
1.4 Jaarlijkse toetsing 104
2. Uitgangspunten 105
2.1 Aannames 105
2.2 Herstelplan 105
2.3 Kritische dekkingsgraad 107
2.4 Definitie crisis 108
3. Inventarisatie crisismaatregelen 110
3.1 Juridisch kader 110
3.2 Beleggingsbeleid aanpassen 110
3.3 Lagere toeslagen 110
3.4 Premie verhogen 112
3.5 Versoberen van de regeling 114
3.6 Uitkeringen en aanspraken korten 118
3.7 Samenvatting 119
4. Selectie 121

4.1 Beleggingsbeleid 121
4.2 Lagere toeslagverlening 121
4.3 Verhoging premie 121
4.4 Versobering regeling 121
4.5 Korten uitkeringen en aanspraken 122
5. Prioritering 123
5.1 Aanpassen beleggingsbeleid 123
5.2 Lagere toeslag 123
5.3 Premie verhogen 125
5.4 Versoberen van regeling door combinatie van beschikbare instrumenten 125
5.5 Verlagen opbouwpercentage / Partnerpensioen op volledig risicobasis 125
5.6 Korten van uitkeringen en aanspraken 125
6. Afronding 128
6.1 Wanneer is er sprake van een crisis? 128
6.2 Bij welke dekkingsgraad kan Bpf Banden en Wielen er zonder korten niet meer uitkomen? 128
6.3 Welke maatregelen staan ter beschikking? 129
6.4 Hoe realistisch is de inzet van die maatregelen? 131
6.5 Wat is het financiële effect van de maatregelen? 131
6.6 Op welke wijze wordt rekening gehouden met evenwichtige belangenafweging? 131
6.7 Hoe en wanneer wordt met de belanghebbende gecommuniceerd in een crisissituatie? 132
6.8 Hoe werkt het besluitvormingsproces? 135
6.9 Hoe wordt de jaarlijkse toetsing van het crisisplan vormgegeven? 135
Bijlage 4 Beleid bepaling (beleids-)dekkingsgraad 136

Actuariële en bedrijfstechnische nota inzake de pensioenregeling van de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche

Inleiding

Deze actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche (hierna te noemen BPF Banden en Wielen of het fonds) geeft een beschrijving van de hoofdlijnen van het interne beheersing systeem en de financiële sturings- en beleggingsmiddelen.
Beschreven wordt hoe het pensioenfonds uitvoering geeft aan het bepaalde in artikel 145 van de Pensioenwet (PW) en paragraaf 9 van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen (FTK). Naast de beschrijving van de actuariële opzet en de pensioenregeling wordt ook ingegaan op de organisatiestructuur van het pensioenfonds.

BPF Banden en Wielen voert de pensioenregeling uit voor 1.294 aangesloten ondernemingen. Het deelnemersbestand van het pensioenfonds bestaat eind 2022 uit 6.320 actieve deelnemers, 13.001 gewezen deelnemers (slapers) en 1.705 pensioengerechtigden.
Voor alle duidelijkheid wordt in de navolgende hoofdstukken een volledige uiteenzetting gegeven van het te voeren beleid ten aanzien van de financiering en dekking van de pensioenverplichtingen van het pensioenfonds. Deze nota vervangt derhalve alle (aanvullende) nota's die in het verleden zijn uitgebracht.

Deze ABTN is door het bestuur binnen mandaat van de uitvoerend bestuurders vastgesteld op 21 maart 2024. .

1 Bestuurlijke organisatie

1.1 Cao-partijen

Cao-partijen bepalen de inhoud van de pensioenovereenkomst. Cao-partijen dragen ook de bestuursleden voor, met uitzondering van de uitvoerend bestuurders, de voorzitter en de niet-uitvoerend bestuurslid namens pensioengerechtigden. De verhouding tussen Cao-partijen en het bestuur is vastgelegd in de statuten en de bedrijfstakuitvoeringsovereenkomst.

Het doel van de bedrijfstakuitvoeringsovereenkomst is het vastleggen van de door de Cao-partijen als opdracht aan het fonds ter uitvoering gegeven pensioenregeling, alsmede de doelstellingen en beleidsuitgangspunten, het ambitieniveau van de toeslagverlening en de risicohouding, die ten grondslag liggen aan de pensioenregeling, op basis waarvan het fonds de opdracht aanvaardt tot het uitvoeren van de pensioenregeling. De bedrijfstakuitvoeringsovereenkomst heeft verder tot doel het vastleggen van afspraken over de procedure die geldt bij het wijzigen van de pensioenregeling of de premie.

1.2 Bestuur

BPF Banden en Wielen stelt zich ten doel het verlenen van pensioenen aan de werknemers, in dienstbetrekking werkzaam zijnde of geweest zijnde bij de aangesloten ondernemingen, alsmede na het overlijden van die werknemers uitkeringen te verstrekken aan hun nabestaanden en wezen op de wijze zoals nader omschreven in het pensioenreglement. Het fonds kent een omgekeerd gemengd model. Het (algemene) bestuur van dit model kent uitvoerende bestuursleden en niet-uitvoerende bestuursleden alsmede een onafhankelijke voorzitter die geen vertegenwoordiger is van de belanghebbenden bij het fonds. De onafhankelijk voorzitter is niet-uitvoerend bestuurslid.

Het governancemodel is ingericht op basis van drie portefeuilles. Dit zijn:

- Balansmanagement (vermogensbeheer & financiële opzet)
- Communicatie & Pensioen
- Governance, Risk & Compliance.

Algemeen bestuur

Het algemeen bestuur stelt als collectief het totale pensioenbeleid vast in overeenstemming met de missie, visie, doelstellingen en risicohouding van het fonds en is verantwoordelijk voor het uitvoeren van de pensioenregeling ten behoeve van alle belanghebbenden. De uitvoering van de pensioenregeling verloopt via een vaste beleidscyclus.

Het algemeen bestuur van BPF Banden en Wielen bestaat uit totaal negen bestuursleden:

- 2 uitvoerende onafhankelijke bestuursleden;
- 7 niet-uitvoerende bestuursleden, waarvan:
  - drie leden op voordracht van Vereniging VACO, Bedrijfstakorganisatie voor de Banden- en Wielenbranche;
  - twee leden op voordracht van FNV Bondgenoten, CNV Vakmensen en/of De Unie;
    1 lid namens en gekozen door pensioengerechtigden;
    - 1 onafhankelijke voorzitter.

In het vervolg van dit document wordt met bestuur het algemeen bestuur bedoeld.

Uitvoerende bestuursleden (UB):

De UB zijn belast met de dagelijkse uitvoering en bepaling van het door het bestuur vastgestelde beleid. Hiertoe verstrekt het bestuur een mandaat aan de uitvoerende bestuurders. De UB hebben in ieder geval de volgende taken:

- toezien op de uitvoering van de processen/werkzaamheden behorend bij het door bestuur verstrekte mandaat;
- voorbereiden van beleidsdocumenten, ter vaststelling door het bestuur of binnen het door het bestuur verstrekte mandaat ter vaststelling door de UB.

De UB worden benoemd op voordracht van de niet uitvoerende bestuursleden. De UB leggen verantwoording af aan het bestuur.

Niet-uitvoerende bestuursleden (NUB):

De NUB houden toezicht op het beleid van het bestuur en op de algemene zaken in het pensioenfonds en zijn ten minste belast met het toezien op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur. De NUB leggen met betrekking tot hun toezichtstaak, verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan, de werkgever en in het bestuursverslag. De verantwoording aan de werkgever gebeurt via het bestuursverslag.

Er zijn zeven NUB. Iedere NUB heeft in het kader van zijn/haar klankbordfunctie bij de beleidsvoorbereiding, een specifieke portefeuille als aandachtsgebied. De volgende portefeuilles worden onderscheiden: Balansmanagement (Vermogensbeheer en Financiële opzet), Communicatie, Pensioenzaken en Governance, Risk & Compliance (GRC).

Onafhankelijke voorzitter:

Tot de taken van de onafhankelijk voorzitter behoren in elk geval:

- het bepalen van de agenda van de overleggen van het bestuur, na overleg met de UB;
- het toezien op een goede samenstelling en het functioneren van het bestuur, waaronder begrepen het waarborgen van de onafhankelijkheid van het intern toezicht door de NUB;
- het zijn van het eerste aanspreekpunt voor het verantwoordingsorgaan over het functioneren van het bestuur;
- het voorzitten van zowel de vergadering van het bestuur als die van de NUB.

1.2.1 Overlegstructuur

De UB vergaderen ten minste een keer per maand. In de regel vergadert het bestuur ten minste vijf keer per jaar en de NUB één keer per kwartaal. Naast deze vergaderingen overlegt de UB een keer per maand met de onafhankelijk voorzitter van het bestuur. In de regel vergadert het bestuur twee keer per jaar met het verantwoordingsorgaan. De NUB vergaderen eveneens twee keer per jaar met het verantwoordingsorgaan.

1.2.2 Beloningsbeleid

Het fonds heeft een beloningsbeleid vastgesteld waarin is bepaald dat de beloning van bestuursleden in redelijke verhouding staat tot de verantwoordelijkheid die bestuursleden dragen, de eisen die aan de functie worden gesteld en de tijd die het uitoefenen van de bestuursfunctie kost. Hetzelfde geldt voor de andere gremia binnen het fonds. Het beloningsbeleid wordt tenminste eens in de drie jaar geëvalueerd en geactualiseerd.

1.2.3 Geschiktheid en zelfevaluatie

Voor het besturen van een pensioenfonds is het van belang dat bestuursleden over de noodzakelijke deskundigheid, ervaring en competenties beschikken. Het fonds heeft een geschiktheidsplan opgesteld. Dit plan is erop gericht dat het bestuur zodanig is samengesteld dat alle noodzakelijke deskundigheid, ervaring en competenties die nodig zijn om het fonds goed te kunnen besturen, in voldoende mate aanwezig zijn. Ieder jaar evalueert het bestuur zijn functioneren en wordt hierbij naar behoefte, doch ten minste één keer per drie jaar begeleid door een externe partij. Het geschiktheidsplan wordt jaarlijks geactualiseerd.

1.3 Auditcommissie

De auditcommissie, bestaande uit twee onafhankelijke externe deskundigen, ondersteunt en adviseert de NUB ten aanzien van het uitoefenen van het intern toezicht over:

- Risicobeheersing;
- Beleggingsbeleid;
- Financiële informatieverschaffing door het fonds.

1.4 Sleutelfuncties

Het bestuur heeft sleutelfuncties ingericht (artikel 143a PW). De sleutelfuncties zijn verantwoordelijk voor het inrichten van het risicobeheersysteem, waaronder het opstellen en onderhouden van strategieën, processen, procedures, methodieken, modellen en interne controlemechanismen en voor het beoordelen van de strategie en het beleid van het pensioenfonds vanuit een risicobeheerperspectief, de effectiviteit van mitigerende maatregelen en de aanvaardbaarheid van restrisico's.

De sleutelfuncties betreffen de risicobeheerfunctie, de actuariële functie en de interne auditfunctie. Tot de sleutelfunctie behoren zowel de houder van de sleutelfunctie als alle bij de uitvoering betrokken functionarissen, de vervullers. Onafhankelijkheid en objectiviteit zijn essentieel voor de effectiviteit van de sleutelfuncties. Onafhankelijkheid en objectiviteit van de sleutelfuncties worden bepaald door een combinatie van de positionering in de organisatie (opzet), de feitelijke invulling (bestaan) en de wijze van acteren (werking) van de sleutelfuncties, een en ander met inachtneming van de wettelijke vereisten.

De werking blijkt uit de rapportages van de sleutelfuncties aan het bestuur, waarvan de auditcommissie desgewenst kennis kan nemen. Het bestuur is collectief verantwoordelijk voor de effectiviteit van de sleutelfuncties.

Risicowerkgroep

De sleutelfunctiehouders van de risicobeheerfunctie en actuariële functie, de financieel risicomanager en niet-financieel risicomanager vormen samen de risicowerkgroep. De actuariële functie wordt geïnformeerd en neemt op verzoek van de werkgroep deel aan dit overleg. De risicowerkgroep beoordeelt het risicoprofiel van het pensioenfonds en rapporteert hierover aan het bestuur. De risicowerkgroep adviseert het bestuur over te nemen (aanvullende) maatregelen.

1.5 Klachten- en geschillencommissie

De klachten- en geschillencommissie bestaat uit twee bestuursleden en wordt bijgestaan door een onafhankelijke pensioenjurist, tevens secretaris van de commissie. De commissie behandelt klachten en geschillen tussen het bestuur van het pensioenfonds en deelnemers. Van een geschil is sprake als een belanghebbende zich niet kan verenigen met een inhoudelijk (uitsluitend) jegens hem genomen besluit van het bestuur. Een klacht betreft een uiting van ongenoegen over de bejegening door het fonds of de administrateur. De commissie is bevoegd tot het doen van een uitspraak in deze geschillen. De beslissing van de commissie is voor partijen niet bindend maar zwaarwegend.

De samenstelling, taken en procedures van de geschillencommissie zijn vastgelegd in de klachten- en geschillenregeling.

1.6 Bestuursbureau

Het fonds kent een bestuursbureau waar onder andere de bestuursondersteuning, de bestuursadvisering en het secretariaat zijn belegd.

1.7 Verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan bestaat uit vier leden. Het verantwoordingsorgaan kent drie geledingen: vertegenwoordigers van deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers. Twee leden vertegenwoordigen de deelnemers, één lid vertegenwoordigt de werkgevers en één lid vertegenwoordigt de pensioengerechtigden.

Het bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid en de wijze waarop het is uitgevoerd. Het verantwoordingsorgaan heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur, over het door het bestuur uitgevoerde beleid, alsmede over beleidskeuzes voor de toekomst. Het verantwoordingsorgaan baseert zijn oordeel op het jaarverslag van het fonds, de jaarrekening, de bevindingen van de NUB en overige informatie.

Het bestuur stelt het verantwoordingsorgaan in de gelegenheid advies uit te brengen over elk voorgenomen besluit over:

- het beleid inzake beloningen;
- de vorm en inrichting van het intern toezicht;
- het vaststellen en wijzigen van een interne klachten- en geschillenprocedure;

- het vaststellen en wijzigen van het communicatie- en voorlichtingsbeleid;
- gehele of gedeeltelijke overdracht van de verplichtingen van het fonds of de overname van verplichtingen door het fonds;
- liquidatie, fusie of splitsing van het fonds; en
- het sluiten, wijzigen of beëindigen van een uitvoeringsovereenkomst;
- het omzetten van het pensioenfonds in een andere rechtsvorm, bedoeld in artikel 18 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.
- de samenstelling van de feitelijke premie en de hoogte van de premiecomponenten.

1.8 Organogram

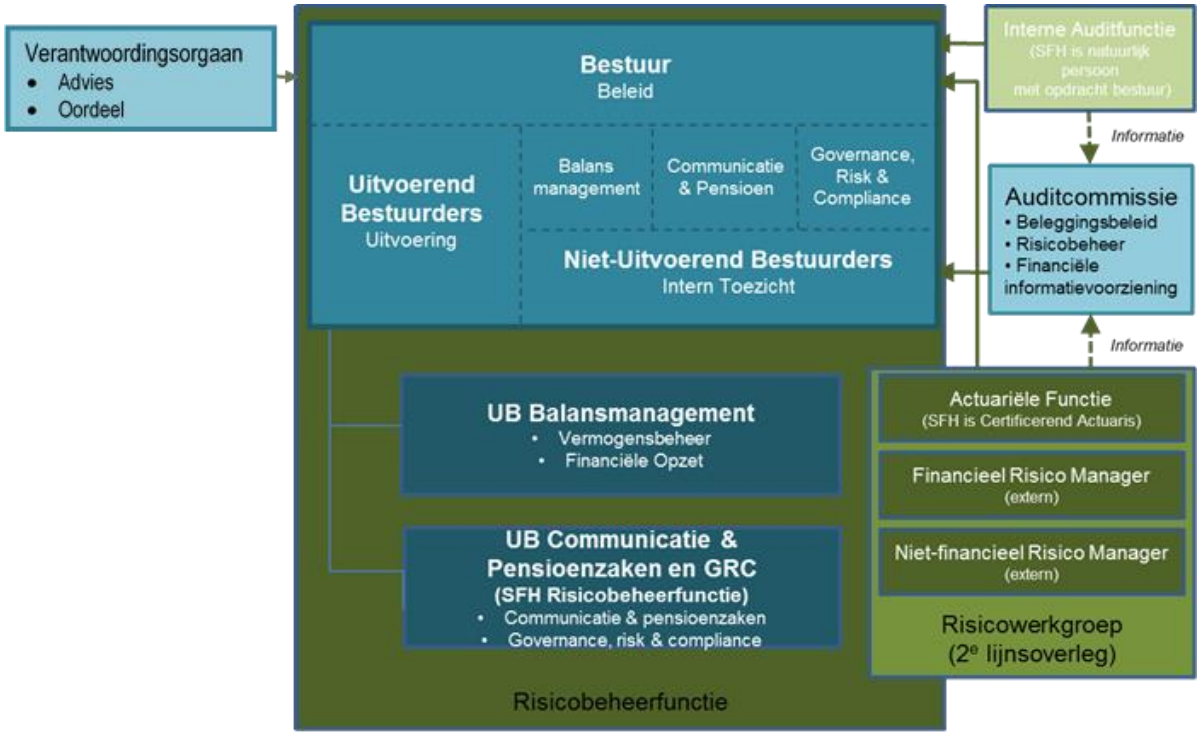

1.9 Bestuursprotocol

Voor een zo transparant en efficiënt mogelijke werking van het governance model is een protocol taken en bevoegdheden opgesteld (bestuursprotocol). Dit bestuursprotocol beschrijft de taken en bevoegdheden die binnen het bestuursmodel zijn vastgesteld. Deze taken en bevoegdheden zijn gebaseerd op een algemene beleidscyclus. Alle drie portefeuilles zijn uitgeschreven aan de hand van deze beleidscyclus. Binnen de beleidscyclus is een integraal risicomanagement raamwerk vormgegeven.

1.10 Uitbesteding van werkzaamheden

Functiescheiding is bij de keuze voor het uitbesteden van de diverse taken van het pensioenfonds een belangrijk uitgangspunt. Functiescheiding is binnen het pensioenfonds gegarandeerd door het uitbesteden van de taken/ werkzaamheden aan verschillende organisaties. Het fonds verricht zijn uitbestedingen aan de hand van zijn uitbestedingsbeleid. Partijen dienen aan de criteria die daarin zijn geformuleerd te voldoen. Tevens wordt periodiek de dienstverlening geëvalueerd. Bij de uitbesteding van werkzaamheden aan derden wordt door het bestuur zorgvuldig gekeken naar onder andere het trackrecord van partijen en de kosten. Er wordt voornamelijk en bij voorkeur gewerkt met contracten met vaste prijsafspraken (fixed fee)

Administrateur

De deelnemers- en financiële administratie zijn door het bestuur uitbesteed aan Appel Pensioenuitvoering (Appel) Zie verder hoofdstuk 2.

Vermogensbeheerder en custodian

Het fiduciair vermogensbeheer is uitbesteed aan Van Lanschot Kempen Investment Management (VLK). De beleggingsadministratie wordt uitgevoerd door Northern Trust (NT). Zie verder hoofdstuk 2.

Accountant

Het pensioenfonds heeft de heer drs. C.A. Harteveld RA, verbonden aan Mazars Accountants N.V., aangesteld als accountant. De accountant controleert jaarlijks de onder verantwoordelijkheid van het bestuur opgestelde jaarrekening. Hij doet dit overeenkomstig de in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten. Volgens deze richtlijnen wordt de controle zodanig uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat.

Van de controlewerkzaamheden brengt de externe accountant jaarlijks verslag uit aan het bestuur. Vanuit zijn professie zal hij indien nodig adviseren bij wijziging van operationele processen of bij specifieke controlewerkzaamheden, daarbij inspelend op actuele ontwikkelingen en bevindingen.

Adviserend Actuaris

De adviserend actuaris verzorgt alle adviezen op actuarieel gebied. Het pensioenfonds heeft de mevrouw drs.

E.C.P. Op het Veld AAG, verbonden aan Sprenkels & Verschuren BV, aangesteld als adviserend actuaris.

Certificerend Actuaris

De certificerende actuaris van het pensioenfonds controleert jaarlijks of de technische voorzieningen, conform de grondslagen van het pensioenfonds, juist zijn vastgesteld. Voorts beoordeelt hij of de voorziening pensioenverplichtingen op voldoende veilige grondslagen is berekend en of deze voldoende is ter dekking van de minimumvoorziening. Hiernaast beoordeelt hij jaarlijks of de in het pensioenfonds aanwezige middelen voldoende zijn voor een continue dekking van deze minimumvoorziening. Het pensioenfonds heeft de heer drs. H.L.N. Stofbergen AAG, verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V. (Towers Watson), aangesteld als certificerend actuaris.

Compliance officer

Het bestuur heeft een gedragscode vastgesteld. Deze code omvat een aantal gedragsregels die moeten waarborgen dat (de schijn van) vermenging van zakelijke en privébelangen wordt voorkomen. Daardoor wordt de integriteit van het pensioenfonds gewaarborgd en wordt het door de in standhoudende organisaties, belanghebbenden en derden in hen gestelde vertrouwen bestendigd.

De door het bestuur benoemde compliance officer heeft tot taak toe te zien op de naleving van deze code en heeft toegang tot alle geledingen binnen het pensioenfonds. Het pensioenfonds heeft de heer mr. P. de Koning van Trivu aangesteld als compliance officer.

Herverzekeraars

Het pensioenfonds heeft ten aanzien van het overlijdensrisico in de basispensioenregeling een herverzekeringsovereenkomst (op kapitaalbasis) afgesloten met NN RE. Ten aanzien van het arbeidsongeschiktheidsrisico in de basispensioenregeling is een herverzekeringsovereenkomst afgesloten met NN RE (op rentebasis).

De vrijwillige ANW-hiaat verzekering is eveneens herverzekerd bij NN RE (op kapitaalbasis).

1.11 Beleidsdoelstellingen

Cao-partijen betalen in 2023 een premie van 28,3% van de pensioengrondslagsom. Het bestuur kan slechts in zeer beperkte mate sturen op een stabiele gedempte kostendekkende premie, namelijk door de beheersing van de

uitvoeringskosten. Dit risico is voor een groot deel afgedekt aangezien er afspraken met uitbestede partijen gemaakt zijn waarin het overgrote deel van de kosten voor een bepaalde periode vastliggen.

Gegeven de vaste premie stuurt het pensioenfonds daarom met name op de toeslagverlening en het voorkomen van korting van opgebouwde pensioenen. Het pensioenfonds streeft een stabiele toeslagverlening na.

Toeslagverlening wordt echter minder belangrijk geacht dan het voorkomen van pensioenkortingen. Daarom voert het pensioenfonds een conservatief beleggingsbeleid zonder complexe producten. De strategische mix bij een Beleidsdekkingsgraad boven 105% is 31,5% matchingportefeuille en 68,5% rendementsportefeuille, bij een Beleidsdekkingsgraad onder 105% 40% matchingportefeuille 60% rendementsportefeuille. Het renterisico op de balans wordt voor 60% afgedekt. Daarmee probeert het pensioenfonds te bereiken dat de financiële positie beperkt kan verslechteren en de kans op korting zo klein mogelijk is. Anderzijds resulteert een te conservatief beleggingsbeleid in een te beperkte herstelkracht waardoor korting van opgebouwde pensioenen zelfs in een situatie dat er geen dekkingstekort is, aan de orde kan zijn. Met de gekozen beleggingsmix denkt het bestuur de kans op korten acceptabel te houden.

Het bestuur realiseert zich dat een forse afdekking van het renterisico gegeven de lage rentestand het opwaarts potentieel bij een rentestijging beperkt. Maar dat past in de gedachte dat korting van opgebouwde pensioenen als ernstiger wordt ervaren dan een wat beperktere toeslagverlening. Tegelijk wordt met de dynamische rentehedge beperkt ingespeeld op de lage rentestand.

Op grond van het voorgaande heeft het bestuur in overeenstemming met artikel 102a van de Pensioenwet de beleidsdoelstellingen als volgt geformuleerd:

- Alleen in uitzonderlijke situaties mag de beleidsdekkingsgraad lager zijn dan 100%.
- Het pensioenfonds stuurt niet op extreem hoge dekkingsgraden.
- Er wordt gestreefd naar een verwacht indexatieresultaat over een 15-jarige periode van minimaal 35% van de maatstaf.
- De kans op korten van pensioenen (zonder uitsmeren) groter dan 10% is ongewenst.
- Een omvang van de korting (zonder uitsmeren) groter dan 10% is ongewenst.

Uiteraard kunnen deze doelstellingen in de praktijk niet haalbaar blijken, bijvoorbeeld door een forse daling van de rente of aandelenmarkten. De meeste pensioenfondsen zullen dan te maken krijgen met fors lagere dekkingsgraden en derhalve beperkte toeslagverlening en een grote kans op korten van opgebouwde pensioenen. Het bestuur zal dan mogelijkerwijs deze beleidsdoelstellingen moeten aanpassen aan de marktomstandigheden.

1.12 Risicohouding

Een pensioenfonds moet in de fondsdocumenten een risicohouding opnemen en uitwerken Vooraf moet worden vastgesteld welk risico acceptabel is. Het beleggingsrisico is een van de grootste risico's van het pensioenfonds. Bij het vaststellen van de risicohouding is het van belang de risicohouding van de achterban mee te nemen. De vraag is welke risico's de belanghebbenden bereid zijn te lopen om de doelstellingen van het fonds te realiseren en in welke mate het fonds beleggingsrisico's kan lopen gezien de kenmerken van het fonds.

Voorafgaand aan de in 2018 uitgevoerde ALM studie heeft het bestuur een risicohouding sessie georganiseerd met als doel de huidige risicohouding onder de loep te nemen. Doel van deze sessie was om inzicht te geven in de uitruil tussen het potentieel (indexatie) en de risico's (kortingen) bij verschillende vormen van beleggingsbeleid, en om het bestuur voldoende handvatten te geven om een oordeel te vellen over toegestane risico's en de beoogde toeslagambitie. Rekening houdend met het deelnemersonderzoek, is deze risicohouding na overleg met het VO en de Sociale partners vastgesteld. Voorafgaand aan ALM studie in 2021 heeft het bestuur bevestigd dat deze risicohouding nog steeds actueel is.

De risicohouding komt tot uitdrukking in de gekozen ondergrenzen voor de haalbaarheidstoets en voor de korte termijn in de hoogte van het vereist eigen vermogen en een bandbreedte hiervoor. De resultaten zijn vastgelegd in paragraaf 4.9.

De risicohouding vindt zijn weerslag in het strategische beleggingsbeleid. Dit wordt op korte termijn vertaald in het vereist eigen vermogen. Dit beleid weerspiegelt de eerder beschreven beleidsuitgangspunten. Teneinde het relatieve risico op afwijking van deze strategie te beperken zijn er bandbreedtes vastgesteld, die vertaald worden in

bandbreedtes ten opzichte van de vereiste dekkingsgraad. Het vereist eigen vermogen bedraagt per 31 december 2023 16,6% van de voorziening pensioenverplichtingen.

De belangrijkste doelstellingen zijn om de dekkingsgraad zo goed mogelijk op niveau te houden en de kans op korten van de opgebouwde pensioenen zo laag mogelijk.

Om te komen tot bedoelde bandbreedtes is het vereist eigen vermogen berekend bij de beleggingsmixen behorende bij de bandbreedtes rondom de strategische beleggingsverdeling. De bandbreedte is +/- 2,5% ten opzichte van het Strategische VEV.

1.13 Prudent Person

In de Pensioenwet staat onder meer dat een Nederlands pensioenfonds haar beleggingsbeslissingen vanuit de prudent person regel moeten nemen. Artikel 135 van de Pensioenwet en artikel 13 van het Besluit FTK Pensioenfondsen vormen de basis voor de toetsing van het beleggingsbeleid aan de prudent person regel.

De artikelen bevatten de volgende regels:

- De waarden worden belegd in het belang van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden.
- De waarden worden op zodanige wijze belegd dat de veiligheid, de kwaliteit, de liquiditeit en het rendement van de portefeuille als geheel zijn gewaarborgd.
- Waarden die ter dekking van de technische voorzieningen worden aangehouden, worden belegd op een wijze die strookt met de aard en de duur van de verwachte toekomstige pensioenuitkeringen. De waarden worden hoofdzakelijk op gereglementeerde markten belegd. Beleggingen in niet tot de handel op een gereglementeerde financiële markt toegelaten waarden worden tot een prudent niveau beperkt. Beleggingen in derivaten zijn toegestaan voor zover deze bijdragen aan een vermindering van het risicoprofiel of een doeltreffend portefeuillebeheer vergemakkelijken. Het pensioenfonds vermijdt een bovenmatig risico met betrekking tot een en dezelfde tegenpartij en tot andere derivatenverrichtingen.
- De waarden worden naar behoren gediversifieerd zodat een bovenmatige afhankelijkheid van of vertrouwen in bepaalde waarden, of een bepaalde emittent van waarden of groep van ondernemingen en risicoaccumulatie in de portefeuille als geheel worden vermeden.

Het fonds beoordeelt elke belegging op grond van risico- en rendementsoverwegingen. Volgens de prudent person regel is daarbij op voorhand geen enkele afzonderlijke beleggingscategorie, beleggingsinstrument of beleggingstechniek uit te sluiten, omdat steeds wordt gekeken naar het effect van de belegging op de totale portefeuille in relatie tot de verplichtingen. De prudent person regels worden meegewogen in de investment cases per beleggingscategorie, waarin de aansluiting van een categorie op de beleggingsbeginselen en uitgangspunten van het fonds worden getoetst.

2 Bestuurlijke organisatie en interne beheersing

2.1 Inleiding

In het hiernavolgende wordt beschreven op welke wijze het interne beheersingssysteem van het pensioenfonds in hoofdlijnen is opgezet zoals vastgesteld in artikel 143 Pensioenwet. Vervolgens worden van de twee belangrijkste processen pensioenadministratie en vermogensbeheer de beheersmaatregelen beschreven aan de hand van het uitbestedingsbeleid. Ter waarborging van een integere bedrijfsvoering maakt het pensioenfonds onder meer gebruik van een gedragscode, een incidentenregeling en een klokkenluidersregeling.

2.2 Missie, visie en strategie

Het fundament van de pensioenfondsorganisatie wordt gevormd door een missie en een visie. Zij geven de bestaansreden en het gemeenschappelijk toekomstbeeld en vormen de basis voor de beleidsuitgangspunten, de fondsdoelstellingen en de strategie. De fondsdoelstellingen en de strategie vormen de basis voor het integrale risicomanagement van het fonds. De missie, visie en strategie luiden als volgt.

Missie

Het fonds voert de pensioenovereenkomst uit die de Cao-partijen in de banden- en wielenbranche hebben afgesloten. De eerste prioriteit daarbij is het behalen van de ambitie rondom het pensioenresultaat, binnen de kaders van de risicohouding. Daarnaast stelt het pensioenfonds klantbewustzijn centraal: waarde toevoegen voor werkgevers en werknemers door branche specifieke communicatie, sterke solidariteit en een nauwe band tussen het pensioenfonds en de sector. Het fonds zet zich dan ook actief in voor het vergroten van ‘pensioenbewustzijn’ bij alle stakeholders in de banden- en wielenbranche. Dit alles binnen de kaders van marktconforme kosten en een kwalitatief goede pensioenuitvoering.

Visie

Het fonds verwacht dat de trend naar verdere individualisering en maatwerk voortzet. Daarom streeft het fonds naar een moderne, eigentijdse regeling en uitvoering, waarbij de belangen van alle stakeholders worden gediend. We zien onszelf als een professionele organisatie, die in staat is te anticiperen op (toekomstige) ontwikkelingen. Daardoor kan het fonds concurrerende pensioenproposities bieden, die daarmee kunnen bijdragen aan schaalvergroting. We streven een organisatievorm na die deze veranderingen ondersteunt. Op deze wijze wordt continuïteit geborgd.

Strategie

Het fonds zet in op het toevoegen van zoveel mogelijk waarde voor deelnemers en werkgevers. Op gebied van kosten en pensioenuitvoering is het lastig deze waarde toe te voegen. Daarom zet het pensioenfonds zich in voor communicatie die past bij haar deelnemers, sterke solidariteit en een goede connectie met de branche. Het fonds wenst het beleid dat het pensioenfonds formuleert alsook de regeling zoals die door sociale partners wordt vastgesteld zo goed als mogelijk aan te sluiten bij de wensen van de populatie.

2.3 Beheerssysteem bestuur

Integraal risicomanagement is een proces dat potentiële gebeurtenissen identificeert die invloed kunnen hebben op de doelstellingen van het pensioenfonds, het biedt een handvat om risico’s te kunnen beheren, en toetst de risicohouding van het pensioenfonds. De doelstelling van het risicomanagementbeleid is het beheersen van de risico’s die aanwezig zijn bij het behalen van de doelstellingen van het pensioenfonds. Hiermee zijn de risico’s niet per definitie weggenomen, maar worden zij beter beheerst.

Het pensioenfonds categoriseert de risico's op basis van de risico categorieën vanuit de FIRM-Methodiek.

Strategische risico's	Financiële risico's	Niet-financiële risico's (FIRM)
Continuïteitsrisico	Matching/Renterisico	Omgevingsrisico
Kostenrisico	Marktrisico	Operationeel risico
Macro/externe risico's	Kredietrisico	Uitbestedingsrisico
Bedrijfsmodel & strategie,	Verzekeringstechnisch risico	IT-risico
Governance, cultuur &gedrag		Integriteitsrisico
Infrastructuur & processen		Juridisch risico

Het bestuur is ervan overtuigd dat het beheersen van risico's bijdraagt tot het zo goed mogelijk uitoefenen van zijn functie en uiteindelijk bijdraagt aan de doelstellingen en missie en visie van het pensioenfonds. Het bestuur acht het dan ook van belang dat risicomanagement integraal onderdeel is van het beleid van het fonds. Risicomanagement is één van de bouwstenen van de werkzaamheden en beleidsvoorbereiding van de verschillende commissies binnen het bestuur. Ook in de uiteindelijke besluitvorming en vaststelling van beleid vormt risicomanagement een belangrijk uitgangspunt. Risicomanagement is een vast onderdeel tijdens bestuursvergaderingen.

Het risicomanagementproces van het pensioenfonds bestaat uit zeven periodiek terugkerende stappen:

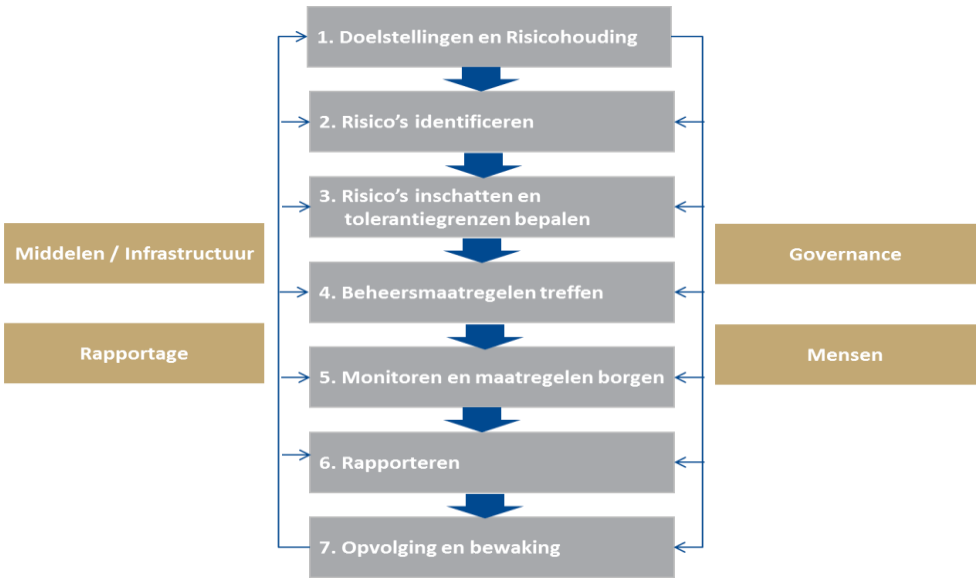

<u>Mensen en governance</u>

Het integrale risicomanagement is ingericht binnen de totale organisatie van het fonds. Als uitgangspunt is gekozen voor het "three lines of defense" principe. Het bestuur is daarbij te allen tijde eindverantwoordelijk.

Eerste lijn:
De eerste lijn is verantwoordelijk voor het hele risicomanagement, o.a. uitvoering geven aan het risicomanagementproces. De uitvoerende bestuursleden zijn verantwoordelijk voor het beheerst uitvoeren van de bestuurlijke processen, zoals het zicht houden op de risicobeheersing van de uitbestedingspartners. Verantwoordelijk voor vaststellen van het risicobeleid, strategie, risicoprofiel, bereidheid en uitvoering ERB. De eerstelijnsrol m.b.t. risicomanagement ligt bij het gehele bestuur, en wordt uitgevoerd door de UB.

Tweede lijn:
De tweede lijn ziet toe op de juiste uitvoering van risicomanagement. De tweede lijn monitort en rapporteert vanuit onafhankelijke positie over de beheersing van de risico's.

De tweedelijns rol m.b.t. integraal risicomanagement is, in het kader van IORP II, belegd bij de bij Sleutelfunctiehouders risicobeheer en actuarieel, daarbij ondersteund door de niet financiële risicomanager en de financiële risicomanager

Derde lijn:
De derde lijn toetst (onafhankelijk) opzet, bestaan en werking van de eerste en tweedelijns activiteiten op het gebied van risicomanagement.

De derde lijn bestaat uit de sleutelfunctiehouder internal audit.

Rapportages

Om het risicomanagement gestalte te geven is een aantal rapportages ontwikkeld die de uitvoering ervan vergemakkelijken:

- Raamwerk (is het fundament voor de risicobeheersing) ten behoeve van Risicomanagement rapportage
- Maand- en kwartaalrapportage vermogensbeheer
- SLA-rapportage administrateur
- Overall kwartaalrapportage IRM 1e lijn met opinie Sleutelfunctiehouder RB
- Risicotool (periodiek ververste KPI en KRI-gegevens)

De rapportages worden opgeleverd door de partijen aan wie de betreffende werkzaamheden zijn uitbesteed met een (inhoudelijke) check hierop door de betreffende portefeuillehouders. Deze rapportages en een extract daarvan zijn binnen te raadplegen via de risicotool.

Ondersteunend en aanvullend op het in control zijn heeft het bestuur een risicotool (Cerrix) tot haar beschikking. De risicotool omvat het volledige risicoraamwerk, gebaseerd op FIRM/FOCUS! De risicotool biedt de mogelijkheid om alle onderliggende beheersmaatregelen in een vastgestelde cyclus te monitoren en te testen en waar nodig, wijzigingen aan te brengen. Daarnaast biedt dit risicotool het bestuur op actuele basisinformatie over door het bestuur vastgestelde KPI's en KRI's (dashboard functie).

2.4 Eigen risicobeoordeling

In het kader van het risicobeheer voert het fonds ten minste driejaarlijks een eigenrisicobeoordeling (ERB) uit of zoveel eerder als een significante wijziging van het risicoprofiel of pensioenregeling dat vereist. De ERB is een instrument voor het fonds om inzicht te krijgen in de samenhang tussen de strategie, de materiële risico's die het pensioenfonds kunnen bedreigen, de mogelijke consequenties hiervan voor de financiële positie en de pensioenrechten van pensioengerechtigden en pensioenaanspraken van (gewezen) deelnemers. De ERB maakt integraal onderdeel uit van de strategie van het pensioenfonds en de resultaten dienen in aanmerking te worden genomen bij het nemen van strategische beslissingen. De ERB is een zelfstandig leesbaar document dat wel mag verwijzen naar andere documenten en moet voldoen aan de vereisten van art 18b Besluit FTK. Op basis van de guidance van DNB meent het fonds dat de eigenrisicobeoordeling kan uitgevoerd en vastgelegd worden aan de hand van het integrale risicomanagement framework, zoals in dit document beschreven. Daarbij wordt tevens gebruik gemaakt van daarmee verband houdende instrumenten en beheersmaatregelen zoals de ALM studie, de SIRA, Risk Self Assessments etc.

2.5 Uitbesteding uitvoering kerntaken

Het bestuur kiest ervoor om de uitbesteding van de twee kerntaken van het pensioenfonds, namelijk de pensioenadministratie en het vermogensbeheer, onder te brengen bij twee verschillende partijen. Een verdere spreiding van de kerntaken wordt niet wenselijk gevonden vanwege kostenefficiëntie en de beheersbaarheid van de controle op de pensioenadministratie en het vermogensbeheer. Bij deze overweging speelt uiteraard ook de relatief kleine omvang van het pensioenfonds een rol.

Het bestuur toetst regelmatig of de met de externe partijen gesloten overeenkomsten nog marktconform zijn. Ook wordt ruimschoots aandacht besteed aan de vastlegging van de afspraken en dienstencatalogus en serviceafspraken (SLA).

Aan uitbesteding is voor het fonds een aantal risico's verbonden. Het bestuur heeft daarom beleid vastgesteld met betrekking tot de beheersing van risico's die samenhangen met de uitbesteding van (delen van) bedrijfsprocessen. Het doel van het uitbestedingsbeleid is het waarborgen van continuïteit en constante kwaliteit van dienstverlening en activiteiten. In het uitbestedingsbeleid zijn de criteria vastgelegd opgenomen die het fonds heeft vastgesteld voor de selectie van de uitbestedingsrelaties en de normen bepaald die bij de bewaking van de kwaliteit van de uitvoering van de uitbestede werkzaamheden gelden.

2.6 Beleidsmatige processen en doelstellingen

Om de gestelde doelen te verwezenlijken wordt door het bestuur beleid gemaakt, waarbij de actualiteit steeds in het oog gehouden wordt. Het bestuur heeft de mogelijkheid om een werkgroep in te stellen om een specifiek onderwerp te bestuderen (voorbeelden hiervan zijn de werkgroepen Nieuw Pensioenstelsel en de werkgroep strategie). Dit zou het geval kunnen zijn bij bijvoorbeeld een ingrijpende (wettelijke) wijziging van de pensioenregeling, maar ook bij andere ontwikkelingen die invloed kunnen hebben op de doelstellingen van het pensioenfonds. De werkgroep inventariseert en analyseert de risico's voor het pensioenfonds en brengt verslag uit aan het bestuur.

Naast de mogelijkheid om werkgroepen in te stellen kan het bestuur ook specifieke adviezen inwinnen bij de externe deskundigen.

De UB laten zich bij beleidsvoorbereiding, ter vaststelling door het bestuur, ondersteunen door periodieke rapportages en analyses en onderzoeken van de diverse betrokken partijen, die tezamen een totaalbeeld moeten geven van de (financiële) positie van het pensioenfonds met de daarbij te onderkennen en te analyseren risico's. Deze periodieke rapportages zijn onder meer:

- de week-, maand- en kwartaalcijfers van de vermogensbeheerder;
- het jaarverslag;
- een jaarrapport van de actuaris inzake de actuariële analyse;
- kwartaalrapporten van de sleutelfunctiehouders;
- het jaarlijkse rapport van de accountant;
- de verslagstaten voor de DNB;
- maandrapportages van de dekkingsgraad, financiële positie en de beleggingen van het pensioenfonds;
- de kwartaalrapportage voor DNB;
- een haalbaarheidstoets;
- een ALM-studie;
- een premierapport ten behoeve van de premievaststelling voor het komende boekjaar;
- een nota inzake het premie- en toeslagenbeleid;
- SLA rapportages van Appel;
- Kostenrapportages van Appel;
- 2e-lijns risicorapportages VLK en Appel.

Daarnaast geven de portefeuillehouders op basis van hun expertise, input bij de beleidsvoorbereiding.

Bewaking en analyse van het beleidsmatige ondernemingsrisico en de managementinformatie

De UB rapporteren aan het bestuur en op basis van die informatie en analyses (toetsing vooraf) wordt eventueel actie ondernomen. Een meetbaar effect van een eventuele actie is achteraf zichtbaar in de periodieke rapportages (toetsing achteraf).

Alle periodieke rapportages worden voor het bestuur beschikbaar gesteld. Ook worden van alle vergaderingen van de UB notulen gemaakt die in het bestuur worden behandeld. Hierbij wordt getracht rekening te houden met alle te onderkennen risico's die van invloed kunnen zijn en wordt getracht adequaat op ontwikkelingen in te spelen. Besluitvormende bestuursnotities zijn voorzien van een risico analyse en indien beleid wordt vastgesteld van een risico opinie van de sleutelfunctiehouder risicobeheer.

2.6.1 Vaste prijsafspraken

Vanuit het oogpunt van kostenbeheersing worden met de uitbestedingspartijen, voor zover als mogelijk, vaste prijsafspraken gemaakt.

2.7 Uitbesteding administratie

Het bestuur heeft de pensioenadministratie uitbesteed aan Appel. Onder pensioenadministratie vallen ook de uitvoerende actuariële werkzaamheden. Hiertoe is een overeenkomst over pensioenuitvoering inclusief SLA gesloten tussen het fonds en Appel.

Appel is van al zijn daden en werkzaamheden met betrekking tot het pensioenfonds verantwoording verschuldigd aan het pensioenfonds.

Appel houdt het bestuur van het pensioenfonds op de hoogte van de aan deze uitbestede taak verbonden werkzaamheden en ontwikkelingen op relevantie gebieden.

Het pensioenfonds heeft vanuit Appel een clientmanager, die voor het bestuur het aanspreekpunt is. De SLA-rapportages worden besproken in de UB en er worden vervolgacties genomen ingeval de bevindingen hiertoe aanleiding geven.

Appel bereidt de (financiële) jaarverslaglegging van het pensioenfonds voor met ondersteuning van de accountant en de actuaris.

Het boekjaar van het pensioenfonds loopt van 1 januari tot en met 31 december. Binnen zes maanden na afloop van het boekjaar overlegt het pensioenfonds een jaarrekening, het jaarverslag en overige gegevens aan DNB. De jaarrekening wordt gedeponeerd bij het Handelsregister van de Kamer van Koophandel.

Appel laat jaarlijks een ISAE 3402 type II-rapport opstellen. Dit rapport beschrijft de beheersdoelstellingen en maatregelen hieromtrent van Appel, waarbij een externe accountant toetst of deze ook feitelijk functioneren. Tevens brengt Appel een ISAE 3000-rapportage uit (voormalig In Control Statement). De uitkomsten van de ISAE 3402 type II worden besproken en vastgesteld in het bestuur.

Appel voert de werkzaamheden uit op basis van de geldende pensioenreglementen. Appel legt situaties waarin de pensioenreglementen niet voorzien voor aan het bestuur. Indien het bestuur Appel toestaat in bepaalde situaties volgens een vastgestelde wijze te handelen, legt Appel dit vast in een aanvullende werkinstructie.

Het bestuur heeft onder meer de volgende taken uitbesteed aan Appel:

- Het vaststellen welke werkgevers volgens de verplichtstellingsbeschikking en de statuten aangesloten zijn bij het pensioenfonds en welke werknemers daardoor verzekerd zijn, alsmede de handhaving daarop.
- Het afsluiten van overeenkomsten over vrijwillige voortzetting met gewezen werknemers die volledig of gedeeltelijk niet meer onder de verplichtstelling vallen.
- Het afsluiten van overeenkomsten over vrijwillige aansluiting met werkgevers die niet (meer) onder de verplichtstelling van het pensioenfonds vallen.
- Het invorderen van de relevante premie.
- Het vaststellen van de pensioenaanspraken en het informeren van de deelnemers hieromtrent. De actieve deelnemers krijgen jaarlijks een opgave. Aan de slapers wordt eens in de vijf jaar actief een UPO verstrekt en in de overige jaren via de website van de pensioenuitvoerder.
- Het vaststellen van de hoogte van de pensioenuitkeringen en het uitbetalen hiervan.

- Het vervaardigen van het concept-jaarverslag inclusief de concept-jaarrekening, de actuariële rapportage, alsmede het verzorgen van de jaarrapportage aan DNB
- Het indienen van maand-, kwartaal-, jaar- en overige rapportages bij DNB.

Over de voortgang en resultaten van deze taken rapporteert Appel door middel van een SLA.

2.8 Uitbesteding vermogensbeheer

Het fiduciair beheer van het vermogen is uitbesteed. De fiduciaire beheerdiensten zijn vastgelegd in een overeenkomst met VLK. De bewaarneming en beleggingsadministratie is uitbesteed aan Northern Trust.

Binnen VLK is een klantteam benoemd dat verantwoordelijk is voor alle contacten met de uitvoerende bestuursleden en het bestuur. VLK adviseert het pensioenfonds over de strategische- en dynamische allocatie van de beleggingsportefeuille en draagt op voortdurend zorg voor het risicobeheer, waarbij afdekkingsstrategieën gelden ten aanzien van rente en valuta. VLK is verantwoordelijk voor de selectie en aansturing van de gespecialiseerde managers/beleggingsinstellingen per beleggingscategorie.

In de overeenkomst met VLK is een uitgebreide omschrijving opgenomen van de dienstverlening en verantwoordelijkheden van VLK als fiduciair beheerder en vermogensbeheerder en de selectie van de beleggingen door het pensioenfonds. Tevens is, als onderdeel van de SLA, een uitgebreide rapportagestructuur afgesproken. Onderdeel daarvan vormen:

- een jaarlijks ISAE 3402 rapport;
- een compliance/dienstverleningsrapportage;
- een rapportage niet-financiële risico's;
- rapportage over de uitvoering van het MVB beleid van het fonds;
- maand- en kwartaalrapportages Vermogensbeheer;
- wekelijkse schatting van de ontwikkeling van de dekkingsgraad.

2.9 Bescherming van persoonsgegevens

Op 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van kracht geworden. De AVG vervangt de huidige Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). De AVG is van toepassing op elke organisatie die persoonsgegevens verwerkt, waaronder dus ook pensioenfondsen en de partijen aan wie pensioenfondsen hebben uitbesteed. Om de privacybescherming voldoende te borgen heeft het bestuur beleid, maatregelen en procedures opgesteld. Die maatregelen en procedures maken onderdeel uit van het integraal risicomanagementproces en worden hiermee structureel gemonitord, geëvalueerd en herijkt.

Het bestuur heeft de volgende risico's behorende bij het verwerken van persoonsgegevens benoemd:

- uitbestedingsrisico;
- integriteitsrisico;
- juridisch risico;
- IT-risico.

Het bestuur constateert dat het zich eventueel voordoen van bovenstaande risico's voor reputatieschade kan zorgen waarbij het grootste risico van onvoldoende bescherming van persoonsgegevens zich voordoet bij het IT-risico. Het bestuur heeft een separaat beleid op het IT-risico geformuleerd en constateert dat de bescherming van persoonsgegevens onderdeel uitmaakt van dit beleid en acht de huidige beheersmaatregelen voldoende ter bescherming van persoonsgegevens.

Aangezien nagenoeg alle persoonsgegevens verwerkt worden door de pensioenuitvoeringsorganisatie Appel en deze een eigen impact analyse heeft uitgevoerd en hierover voldoende verantwoording heeft afgelegd aan het fonds acht het bestuur het niet nodig zelf een privacy impact analyse uit te voeren. Met onder meer de uitvoeringsorganisatie is ook een verwerkingsovereenkomst gesloten, waarin afspraken zijn gemaakt over de wijze waarop Appel als verwerker namens het fonds, de verwerkingsverantwoordelijke, de persoonsgegevens verwerkt. Op de website van het fonds is

tevens een privacyverklaring te vinden waarin duidelijk wordt gemaakt hoe belanghebbenden gebruik kunnen maken van hun recht op grond van de AVG.

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor het AVG-beleid van het fonds, dat onderdeel uitmaakt van integere en beheerste bedrijfsvoering. De verantwoordelijkheid voor het onderhoud en de uitvoering van het AVG-beleid is gedelegeerd aan de UB-er, specifiek de portefeuillehouder belast met GRC.

3 Aansluiting werkgevers en verkrijgen deelnemerschap werknemers

Het pensioenfonds zorgt voor de pensioenbelangen en- verplichtingen van de werknemers bij de aangesloten ondernemingen, die voortkomen uit de statuten en de reglementen behorende bij de pensioenregeling. De aangesloten ondernemingen zorgen voor het tijdig betalen van de verschuldigde premie en voor het aanmelden van iedere werknemer die door de verplichtstelling, de statuten en de reglementen als deelnemer worden aangemerkt.

3.1 Verplichte aansluiting

Op basis van de verplichtstelling zijn alle werknemers in dienst van een werkgever in de banden- en wielenbranche, zoals nader omschreven in deze verplichtstelling, vanaf de eerste dag van de maand waarin zij de 18-jarige leeftijd bereiken verplicht deelnemer aan de regelingen van het pensioenfonds. De betreffende werkgevers en werknemers die voldoen aan de voorwaarden van de verplichtstelling dienen zich te melden op het moment dat voor hen de aansluiting- c.q. deelnemingsplicht van toepassing is. De aangesloten werkgever is verantwoordelijk voor het tijdig verstrekken van de juiste gegevens die nodig zijn om de pensioenregeling te kunnen uitvoeren.
Nieuwe werkgevers met personeel in dienst dienen zich voor de werknemersverzekeringen te melden bij de Belastingdienst. De Belastingdienst stuurt deze melding door aan het UWV. Het UWV bepaalt in welke sector zij de onderneming op grond van de bedrijfsactiviteiten moet indelen. Als een werkgever wordt ingedeeld in een categorie, waarvoor mogelijk een verplichting tot deelname aan een (bedrijfstak)pensioenfonds geldt, wordt de werkgever door Appel aangeschreven. Als de werkgever op grond van de bedrijfsactiviteiten onder de werkingssfeeromschrijving van een bedrijfstakpensioenfonds valt, wordt de werkgever rechtstreeks bij het pensioenfonds aangesloten. Indien niet met een redelijke mate van zekerheid kan worden bepaald of een (bedrijfstak)pensioenregeling van toepassing is, wordt een vragenformulier verzonden voor het verstrekken van nadere informatie. Als aan het verzoek tot het verstrekken van nadere informatie, ondanks diverse rappels, niet wordt voldaan, wordt er op grond van de beschikbare informatie over de bedrijfsactiviteiten geoordeeld. Wanneer voor een werkgever twijfel bestaat of hij onder de banden- en wielenbranche valt, wordt de kwestie, eventueel na een bezoek van een buitendienstmedewerker aan de werkgever, besproken in het bestuur.
Als een aansluiting is gerealiseerd, wordt de werkgever hiervan in kennis gesteld en wordt hem de nodige informatie (waaronder een uitvoerings- en pensioenreglement) toegezonden.
De werkgever geeft de loongegevens door van het personeel dat onder de pensioenregeling valt. Aan de hand van de opgave van de werkgever wordt de pensioenpremie berekend en een premienota vastgesteld. De nota wordt aan de werkgever gezonden.
Wanneer een werkgever met deelnemingsplichtig personeel in dienst verzuimt zich aan te melden en de werkgever wordt op een later tijdstip gesignaleerd, dan wordt de werkgever met terugwerkende kracht aangesloten. Indien een werkgever niet (tijdig) de jaarlijks gevraagde loon- en personeelsgegevens verstrekt volgt het pensioenfonds een strikte procedure om alsnog de noodzakelijke loon- en personeelsgegevens te verkrijgen. Het proces voor verplichte aansluiting -en handhaving hiervan- is uitgeschreven in een separaat handhavingsbeleidsdocument.

3.2 Vrijwillige aansluiting

Het bestuur is bevoegd een uitvoeringsovereenkomst te sluiten met een werkgever die niet onder de werkingssfeer van het bedrijfstakpensioenfonds valt maar zich vrijwillig wil aansluiten als:

a. de loonontwikkeling bij deze werkgever ten minste gelijk is aan de loonontwikkeling die geldt voor de bedrijfstak waarin het bedrijfstakpensioenfonds werkzaam is en de werkgever deelneemt in de sociale fondsen van dezelfde bedrijfstak;
b. er sprake is van een groepsverhouding tussen de werkgever die zich vrijwillig wil aansluiten en een andere werkgever die onder de werkingssfeer van het bedrijfstakpensioenfonds valt; of
c. dit aansluitend gebeurt aan een periode waarin de werkgever wel onder de werkingssfeer van het bedrijfstakpensioenfonds viel.

De vrijwillige aansluiting wordt neergelegd in een uitvoeringsovereenkomst tussen het bedrijfstakpensioenfonds en de vrijwillig aan te sluiten onderneming. Het bedrijfstakpensioenfonds is bevoegd in deze overeenkomst nadere voorwaarden te stellen aan de hand van het door het fonds vastgestelde aansluitbeleid.

3.3 Vrijwillige voortzetting

Met ingang van 1 januari 2006 is vrijwillige voortzetting op individuele basis niet langer uitgesloten. Het is mogelijk dat de gewezen deelnemer voor een periode van maximaal drie jaar de deelneming voor eigen rekening voortzet. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- De pensioenregeling wordt ongewijzigd voortgezet. Verbetering van de pensioenregeling tijdens de vrijwillige voortzetting voor eigen rekening is slechts toegestaan voor zover het een collectieve verbetering betreft die primair bedoeld is voor de actieve werknemers van de voormalige werkgever, niet zijnde de partner van de voormalige werknemer of bloed- en aanverwanten in de rechte lijn van de voormalige werknemer of zijn partner;
- De voortzetting voor eigen rekening kan niet plaatsvinden voor zover cumulatie plaatsvindt met een pensioenregeling bij een eventuele nieuwe onderneming, de vorming van een oudedagsreserve als bedoeld in artikel 3.67 van de Wet Inkomstenbelasting 2001 of deelname aan een beroepspensioenregeling;
- De voorzetting voor eigen rekening mag niet aanvangen in de periode van drie jaar voorafgaande aan de pensioenrichtdatum, tenzij betrokkene aannemelijk maakt dat hij om medische redenen het dienstverband heeft beëindigd;
- Het in aanmerking te nemen pensioensalaris voor de vrijwillige voortzetting voor eigen rekening is gemaximeerd op het (gemiddelde) pensioensalaris in het jaar voorafgaand aan de datum waarop het dienstverband is beëindigd.

Een dergelijk verzoek moet worden gedaan binnen negen maanden na het einde van het dienstverband. Naast bovenstaande voorwaarden kan het bestuur nadere voorwaarden aan de vrijwillige voortzetting verbinden.

3.4 Aanvullende verzekeringen

Voor werknemers van aangesloten ondernemingen bestaat de mogelijkheid om op individuele basis het ANW-hiaat te verzekeren.

3.5 Vrijstelling

In een aantal door de wet (Vrijstellings- en boetebesluit Wet Bpf 2000) voorgeschreven gevallen is het bedrijfstakpensioenfonds verplicht op verzoek van een werkgever vrijstelling te verlenen van deelneming aan de pensioenregeling. Als bij een verzoek tot vrijstelling niet voldaan is aan de voorwaarden van een verplichte vrijstelling kan het pensioenfonds ook onverplicht vrijstelling verlenen. Het bestuur kan aan deze onverplichte vrijstelling nadere voorwaarden verbinden als vergoeding door de werkgever aan het pensioenfonds van het eventuele verzekeringstechnisch nadeel. De door het fonds vrijgestelde ondernemingen dienen –in ieder geval- elke vijf jaar te worden getoetst. Hierbij wordt bepaald of de regeling van de werkgever aan wie vrijstelling is verleend actuarieel gelijkwaardig is. Indien in de tussenliggende periode sprake is van een wijziging in de regeling van het fonds dan wel in de regeling van de werkgever aan wie vrijstelling is verleend die zo ingrijpend is dat mag worden aangenomen dat daarvan een reële invloed op de onderstaande berekening zal uitgaan, kan het fonds beslissen dat de toets frequenter wordt uitgevoerd. In 2023 heeft het fonds deze vijf-jaars toets voor het laatst uitgevoerd voor enkele aangesloten ondernemingen. In 2024 tot en met 2026 is een planning opgesteld waarbij voor elke aangesloten onderneming deze toets wordt uitgevoerd.

4 Financiële opzet van de pensioenregeling

Het pensioenfonds voert een basispensioenregeling uit en een vrijwillige Anw-hiaatregeling.

4.1 Kenmerken pensioenregeling

De pensioenregeling luidt in hoofdlijnen als volgt:

- Regeling	Uitkeringsovereenkomst in de vorm van een middelloonregeling.
- Toetredingsleeftijd	18 jaar (1e van de maand waarin).
- Pensioen richtleeftijd	68 jaar (1e van de maand waarin).
- Pensioengrondslag	Het verschil tussen het pensioengevende loon (bij toetreding tot de pensioenregeling, bij wisseling van werkgever binnen de bedrijfstak en jaarlijks per 1 januari) en de franchise.
- Maximum pensioengevend loon	€ 137.800,- (2024).
- Franchise	€ 14.960,- (2024 op fulltime basis, jaarlijks geïndexeerd met de algemene Cao-loonstijgingen.
- Opbouw ouderdomspensioen	1,6% van de pensioengrondslag.
- Ouderdomspensioen	Het ouderdomspensioen is gelijk aan de som van de jaarlijks vastgestelde pensioengrondslagen (inclusief eventueel verleende indexaties) vermenigvuldigd met de relevante opbouwpercentages.
- Opbouw partnerpensioen	70% van de opbouw ouderdomspensioen, met dien verstande dat: a) in 2019, 2020 en 2021 30% van het partnerpensioen op risicobasis is. De overige 70% van het partnerpensioen blijft op opbouwbasis. b) vanaf 2022 50% van het partnerpensioen op risicobasis is. De overige 50% van het partnerpensioen blijft op opbouwbasis.
- Wezenpensioen	Voor ieder kind (tot 18 jaar) 14% van het ouderdomspensioen.
- Tijdelijk partnerpensioen	30% van het te bereiken ouderdomspensioen met een maximum van het gezamenlijk bedrag van 8/7 maal de nominale uitkering ingevolge de Algemene Nabestaandenwet, vermeerderd met de vakantie-uitkering en het verschil in verschuldigde premie voor de volksverzekeringen over het partnerpensioen voor en na de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a eerste lid van de Algemene Ouderdomswet.
- Premievrijstelling	Bij een arbeidsongeschiktheid (WAO of WIA) van 35% of meer wordt de pensioenopbouw premievrij geheel of gedeeltelijk voortgezet; bij een arbeidsongeschiktheid - tussen 80% en 100% een opbouw van 100%; - tussen 65% en 80% een opbouw van 72,5%; - tussen 55% en 65% een opbouw van 60%; - tussen 45% en 55% een opbouw van 50%; - tussen 35% en 45% een opbouw van 40%. In geval van een WAO-uitkering, bij een arbeidsongeschiktheid - tussen 25% en 35% een opbouw van 30%; - tussen 15% en 25% een opbouw van 20%. Bij een ander percentage van arbeidsongeschiktheid is geen sprake van premievrije voortzetting.

- Toeslagen	Het bestuur beslist jaarlijks of en in hoeverre de ingegane pensioenen en de opgebouwde pensioenaanspraken worden verhoogd door middel van een toeslag. Een toeslag wordt alleen verleend als de beschikbare financiële middelen van het fonds dit naar het oordeel van het bestuur toelaten. Het uitgangspunt voor de toeslag is 100% van de ontwikkeling van de consumentenprijsindex in het jaar voorafgaande aan de maand oktober gelegen vóór de desbetreffende eerste januari. Hierbij wordt het consumentenprijsindexcijfer (CPI) voor alle bestedingen afgeleid (2015 = 100), zoals deze voor de eerste maal wordt gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), in aanmerking genomen. Indien de prijsindex negatief is wordt geen toeslag verleend. De toeslagen worden gefinancierd uit overrendementen. De premie bevat dus geen opslag voor toeslagen. Voor de voorwaardelijke toeslagen is geen bestemmingsreserve gevormd en wordt geen premie betaald.
- Uitruilmogelijkheden	Op de pensioendatum heeft de (gewezen) deelnemer het recht zijn partnerpensioen geheel of gedeeltelijk om te ruilen in een hoger ouderdomspensioen; De (gewezen) deelnemer kan het ouderdomspensioen (gedeeltelijk) eerder of later laten ingaan en de hoogte hiervan laten variëren. Daarnaast heeft de (gewezen) deelnemer het recht een deel van het ouderdomspensioen uit te ruilen in partnerpensioen bij beëindiging van de deelneming en op pensioendatum. Na uitruil bedraagt het partnerpensioen maximaal 70% van het ouderdomspensioen na uitruil.

4.2 Bijdrage

De aangesloten ondernemingen zijn voor elke werknemer/deelnemer van 18 jaar en ouder, een doorsneebijdrage aan het pensioenfonds verschuldigd voor deelneming aan de pensioenregeling van het pensioenfonds. De bijdrage omvat voor elke deelnemer een percentage van de voor de deelnemer vastgestelde pensioengrondslag. Voor degenen, die korter dan de normale arbeidsduur werken, wordt de verschuldigde bijdrage naar evenredigheid van de overeengekomen arbeidsduur vastgesteld.

Voor deelnemers die 35% (WIA) resp. 15% (WAO) of meer arbeidsongeschikt zijn, bestaat (gedeeltelijke) vrijstelling van betaling van deelnemersbijdrage.

De doorsneebijdrage wordt vastgesteld op basis van de leeftijdsopbouw van de actieve deelnemers. Jaarlijks wordt getoetst of de doorsneebijdrage aanpassing behoeft.

4.2.1 Kostendekkende premie

De kostendekkende premie dient volgens de Pensioenwet te bestaan uit de volgende componenten:

1. de premie die actuarieel benodigd is in verband met de pensioenverplichtingen;

   (de koopsom voor de opbouw van ouderdoms- en partnerpensioen, inclusief een opslag van 2,5% ter dekking van excassokosten vermeerderd met de premies die het pensioenfonds verschuldigd is in het kader van risicoherverzekeringen voor het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico);
2. de opslag die nodig is voor het in stand houden van het vereist eigen vermogen;

   (hierbij wordt uitgegaan van de opslag zoals die ultimo voorafgaand boekjaar is vastgesteld);
3. de opslag die nodig is voor de uitvoeringskosten van het pensioenfonds; (de werkelijke administratie- en uitvoeringskosten);
4. de premie die actuarieel benodigd is voor voorwaardelijke elementen van de pensioenregeling.

4.2.2 Feitelijke premie en gedempte disconteringsvoet

Indien de feitelijke (af te dragen) premie gelijk is aan de bovenstaande kostendekkende premie dan is de feitelijke premie aan fluctuaties onderhevig. De hoogte van de kostendekkende premie wordt namelijk beïnvloed door de (variabele) rentestand. Om ongewenste fluctuaties van de feitelijke premie te voorkomen biedt het raamwerk van het nieuwe FTK nog steeds de mogelijkheid om premiedemping te bewerkstelligen. Het is daarbij toegestaan om af te wijken van de rentetermijnstructuur als rekenrente voor de vaststelling van de premie.

Er mag uitgegaan worden van een verwacht pensioenfondsrendement. Het pensioenfonds maakt gebruik van deze mogelijkheid en gaat voor de premie van de basisregeling uit van een zogenoemde reële rendementscurve op basis van verwachte maximale rendementen en een afslag voor indexatie op basis van verwachte prijsinflatie, zoals opgenomen in artikel 23a van het Besluit ftk. Het verwachte reële pensioenfondsrendement gemiddeld over de curve is 1,95% per jaar. Het hanteren van een rendementscurve sluit aan bij de wet- en regelgeving omtrent de gedempte premie. Voor de vaststelling van de (verwachte) reële rendementscurve wordt uitgegaan van het strategisch beleggingsbeleid van het pensioenfonds en het maximaal te verwachten beleggingsrendement volgens artikel 23a van het Besluit ftk. Het maximaal verwachte rendement op risicovrije vastrentende waarden wordt hierbij voor een periode van 5 jaar vastgezet. Voor de periode 2020-2023 is ten aanzien van het in aanmerking te nemen rendement op risicovrije vastrentende waarden uitgegaan van de DNB-rentetermijnstructuur geldend per 31 oktober 2019. In 2023 heeft het pensioenfonds besloten om gebruik te maken van de wettelijke mogelijkheid om de onderliggende DNB-rentetermijnstructuur tussentijds opnieuw vast te klikken. Voor de boekjaren 2024 tot en met 2028 (of totdat het nieuwe pensioenstelsel van toepassing is) wordt gebruik gemaakt van de DNB-rentetermijnstructuur geldend per 31 oktober 2023. De premiereserve, die kan worden aangewend om de premie te stabiliseren, blijft hierbij in stand.

Uitgaande van de rendementsverwachtingen, kostenafslagen, standaarddeviaties en correlaties zoals vastgesteld in artikel 23a van het Besluit ftk wordt de maximale verwachte (nominale) rendementscurve bepaald. Voor de vaststelling van de reële rendementscurve wordt uitgegaan van de maximale verwachte (nominale) rendementscurve waarbij op elk van de rendementen uit deze curve een aftrek wordt toegepast in verband met de indexatieambitie (prijsinflatie). De vastgestelde reële rendementscurve geldt bij ongewijzigd beleggingsbeleid voor de duur van telkens één jaar.

Er wordt geen afzonderlijke solvabiliteitsopslag in aanmerking genomen. Dit is onderdeel van de opslag voor indexatie (zie hierna). Als gevolg van het advies van de commissie parameters van 29 november 2022 dient voor de premieberekening vanaf 2024 uitgegaan te worden van lagere maximum rendementen op zakelijke waarden.

Voor de reële rendementscurve voor de premiestelling 2024 is uitgegaan van de onderstaande (strategische) beleggingsmix, waarbij voor de verdeling van vastrentende waarden naar rating is uitgegaan van de feitelijke verdeling per einde kwartaal 2 in 2023 zoals gerapporteerd aan DNB (K203-rapportage):

Beleggingscategorie	***Rating***	***Gewicht***
Vastrentend	AAA	36,54%
Vastrentend	AA	13,96%
Vastrentend	A	7,12%
Vastrentend	BBB	4,96%
Vastrentend	< BBB	3,44%
Aandelen ontwikkelde markten inclusief indirect onroerend goed		24,0%
Niet-beursgenoteerd vastgoed		5,0%
Aandelen opkomende markten		5,0%

Uitgaande van de in artikel 23a van het Besluit ftk voorgeschreven mappingmethodiek (verdeling van vastrentende waarde met kredietrisico over kredietrisicovrije vastrentende waarden en aandelen) is de strategische beleggingsmix vertaald naar een beleggingsmix na mapping. De beleggingsmix na mapping is vastgesteld op:

Beleggingscategorie	***Gewicht***
Vastrentend (risicovrij)	60,5%
Aandelen ontwikkelde markten inclusief indirect onroerend goed	29,5%
Aandelen opkomende markten	5,0%
Niet-beursgenoteerd vastgoed	5,0%

Op basis van de beleggingsmix na mapping is uitgaande van de in artikel 23a van het Besluit ftk voorgeschreven methodiek ter bepaling van het maximale fondsrendement en de rentetermijnstructuur per 31 oktober 2023 een curve bepaald met betrekking tot het verwachte jaarlijkse fondsrendement.

Het in aanmerking genomen ingroeipad voor de prijsinflatie is vastgesteld op basis van het door DNB gepubliceerde ingroeipad per 17 augustus 2023 en luidt:

1. 3,800%
2. 2,600%
3. 2,500%
4. 2,400%
5. 2,100%
6. 2,200%
7. 2,200%
8. 2,200%
9. 2,000%

Indien de beleidsdekkingsgraad hoger dan 105% wordt, zal het beleggingsbeleid minder defensief worden. In dat kader verwijzen wij naar hoofdstuk 8.6. Bij een minder defensief beleggingsbeleid hoort een hoger verwacht fondsrendement. Mocht de beleidsdekkingsgraad hoger dan 105% worden dan zal op basis van dit aangepaste beleggingsbeleid op vergelijkbare wijze en op basis van dezelfde uitgangspunten als waarop het nominale fondsrendement per 1 januari 2024 is vastgesteld, het verwachte nominale fondsrendement worden herrekend. Deze herrekening zal voor het eerst plaatsvinden voor het eerstvolgende boekjaar en niet in het boekjaar waarin de beleidsdekkingsgraad hoger dan 105% wordt.

Voor de periode van 2020 tot en met 2024 is de methodiek voor de gedempte kostendekkende premie vastgesteld op bovenstaande toelichting, zolang het pensioenfonds opereert onder het huidig FTK. Het pensioenfonds opereert sinds 1 juli 2023 onder het transitie FTK. Het fondsbestuur zal jaarlijks onderzoeken welke premiemethodiek voor het komende jaar zal worden gehanteerd. Op voorhand is het fondsbestuur voornemens om voor de langere termijn tot de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel de huidige premiemethodiek voor de gedempte kostendekkende premie te handhaven, met inachtneming van de wettelijke vereisten die op dat moment van vaststelling van de premiemethodiek van toepassing zijn.

4.3 Doorsneepremie

Inzake het premiebeleid heeft het pensioenfonds de volgende periodieke rapportages.

- een premienota ten behoeve van de premievaststelling voor het komende boekjaar;
- een nota inzake de opslag voor toekomstige uitvoeringskosten welke onderdeel is van de (gedempte) kostendekkende premie;

De premienota voor de premievaststelling beschrijft de financiering van de actuariële last voor het komende boekjaar en de daaruit afgeleide samenstelling van de te heffen premie.

In het jaarlijkse premierapport wordt vooruitgekeken naar het komende boekjaar. Hierbij wordt een schatting van de totale actuariële jaarlast voor het komende boekjaar beschouwd om te beoordelen of de pensioenpremie aangepast zal moeten worden of niet. In het premierapport van de adviserend actuaris wordt uiteindelijk aan het bestuur een advies uitgebracht inzake de premievaststelling voor het komende boekjaar. Bij de beoordeling van de premiehoogte wordt tevens rekening gehouden met eventuele aanbevelingen van de certificerend actuaris.

De door de aangesloten ondernemingen verschuldigde bijdrage is in principe minimaal gelijk aan de gedempte kostendekkende premie.

Onder het FTK dient de kostendekkende premie in ieder geval te bestaan uit een drietal componenten, namelijk:

- de actuarieel benodigde premie (op basis van de van toepassing zijnde rentetermijnstructuur);
- een zogenaamde solvabiliteitsopslag om over de nieuw te beleggen middelen de noodzakelijke buffer in stand te houden;
- een opslag ter dekking van de uitvoeringskosten.

Het bestuur heeft gekozen voor demping van de kostendekkende premie. De gedempte kostendekkende premie wordt berekend op basis van een reële rendementscurve (zie 4.2.2.). Bij die methodiek hoeft geen afzonderlijke solvabiliteitsopslag in rekening gebracht te worden. Wel moet er een opslag toegepast worden in verband met de toeslagverlening. Die opslag is vertaald in een afslag op het verwachte nominale fondsrendement. Met cao-partijen is met betrekking tot het kalenderjaar 2024 een feitelijke doorsneepremie van 28,3% van de pensioengrondslagsom afgesproken.

De afspraken rondom de doorsneepremie worden zo vaak als nodig tijdig door cao-partijen afgestemd. In de laatste jaren wordt in de tweede helft van elk boekjaar de doorsneepremie voor het daaropvolgende boekjaar (en in samenhang daarmee ook de gedempte kostendekkende premie) besproken. Afhankelijk van de resultaten uit deze besprekingen wordt de doorsneepremie en/of de pensioenregeling voor het daaropvolgende boekjaar aangepast.

De in de premie voor de basisregeling ingerekende kostenopslag ter dekking van de uitvoeringskosten bedraagt vanaf 1 januari 2016 2% van de pensioengrondslagsom (en is onderdeel van de (gedempte) kostendekkende premie).

Het fonds heeft sinds 1 januari 2015 een bestemde premiereserve gevormd. Het verschil tussen de feitelijke premie en de gedempte premie wordt hieraan gedoteerd. In geval van een premietekort kan aan deze reserve onttrokken worden om toch de volledige pensioenopbouw te kunnen toekennen. Met de crisismaatregelen die voor 2019 waren overeengekomen beoogde het bestuur een verhoging van de dekkingsgraad. Daarom is in overleg met de cao-partijen besloten om (afwijkend van hetgeen in voorgaande jaren is toegepast) de premiemarge in 2019 niet toe te voegen aan de bestemde premiereserve doch direct ten goede te laten komen aan de dekkingsgraad. Het fondsbestuur heeft hiermee gebruik gemaakt van haar discretionaire bevoegdheid en de premiereserve aan te wenden voor een ander doel dan vooraf met de premiereserve beoogd is. De premiemarge 2020 t/m 2023 zijn aan de bestemde premiereserve toegevoegd. De premiemarge van 2024 wordt eveneens aan de bestemde premiereserve toegevoegd.

4.4 Financiering van de pensioenen

Tijdsevenredige financiering pensioen vanaf 68 jaar

De in uitzicht gestelde pensioenen van de actieve deelnemers worden door middel van jaarlijkse pensioeninkoop opgebouwd. Het jaarlijks in te kopen pensioenbedrag wordt daarbij vastgesteld als het quotiënt van:

- het op de pensioendatum te bereiken pensioen verminderd met de tijdsevenredige pensioenaanspraken, en
- de toekomstige duur van deelneming tot aan de pensioendatum.

Het verschil tussen de tijdsevenredige pensioenaanspraken en de reeds gefinancierde pensioenaanspraken wordt door middel van een koopsom ineens gefinancierd.

Duurbegrip

De pensioenaanspraken en –rechten worden berekend op basis van het werkelijke aantal dagen in een jaar c.q. maand.

Waardevastheidstoeslagen

De waardevastheidsverhogingen van de ingegane pensioenen worden bij toekenning ineens ingekocht. Ditzelfde geldt voor de te verlenen verhogingen op de opgebouwde aanspraken van actieve deelnemers en de premievrije pensioenaanspraken van gewezen deelnemers.

4.5 Voorziening pensioenverplichtingen

Voor de vaststelling van de pensioenvoorziening worden de mannelijke en vrouwelijke deelnemers afzonderlijk per geboortejaar en per deelnemerscategorie gegroepeerd. De voorziening is gelijk aan de contante waarde van de opgebouwde bedragen aan uitgesteld en ingegaan ouderdoms- en (tijdelijk) partnerpensioen.

De voorziening voor ingegaan arbeidsongeschiktheidspensioen is gelijk aan de contante waarde van de ingegane uitkeringen aan arbeidsongeschiktheidspensioen. Daarbij wordt geen rekening gehouden met revalidatiekansen. De voorziening voor uitgesteld wezenpensioen is gesteld op 0,35% van die voor het uitgestelde partnerpensioen, indien en zolang de (gewezen) deelnemer de pensioendatum nog niet heeft bereikt. Voor gepensioneerde deelnemers van 68 jaar en ouder wordt voor de eventuele aanspraak op nog niet ingegaan wezenpensioen geen voorziening getroffen.

De voorziening wordt berekend op basis van de actuariële grondslagen die vermeld staan in hoofdstuk 7.

4.6 Voorziening pensioenopbouw arbeidsongeschikten

Voor de deelnemers aan wie premievrijstelling wegens arbeidsongeschiktheid is toegekend, wordt een technische voorziening getroffen ter dekking van de pensioenaanspraken over de toekomstige deelnemersjaren. De “voorziening pensioenopbouw arbeidsongeschikten” wordt vastgesteld op de contante waarde van de zuivere coming-servicepensioenen van betrokkenen.

Bij de berekening van deze voorziening wordt geen rekening wordt gehouden met eventuele revalidatiekansen van de arbeidsongeschikte deelnemers.

De toekomstige toe- en afname van de voorziening zal ten laste respectievelijk ten gunste van de extra reserve worden gebracht.

In verband met de pensioendoorbouw van toekomstige arbeidsongeschikten vanuit de op balansdatum bestaande zieke deelnemers wordt de voorziening verhoogd met een bedrag ter grootte van tweemaal de in de gedempte kostendekkende premie begrepen risicopremie voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid per 1 januari volgend op de balansdatum. Deze risicopremie geeft een goede inschatting van de schadelast die uit het verzekerde risico voortvloeit. Deze additionele voorziening wordt verantwoord als “voorziening voor zieken”.

Indien dit risico is herverzekerd of voor zover het onder het uitlooprisico van een oud risicoherverzekeringscontract valt, wordt een vordering op de betreffende herverzekeraar op de balans opgenomen.

4.7 Risicodekking

Gelet op de financiële positie van het pensioenfonds is besloten om het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico (premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid) in principe in herverzekering te geven. Het nog niet gefinancierde gedeelte van het partnerpensioen en van het wezenpensioen en het volledige tijdelijke partnerpensioen worden tegen jaarlijkse risicopremie gedekt door middel van een overlijdensrisicoverzekering bij een herverzekeraar. Het risicokapitaal in verband met overlijden wordt bepaald als de contante waarde van het nog niet gefinancierde gedeelte van het partnerpensioen, wezenpensioen en het volledige tijdelijke partnerpensioen.

Ook het arbeidsongeschiktheidsrisico (i.c. de premievrije voortzetting van de pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid van de deelnemer) is in herverzekering gegeven. Het te verzekeren kapitaal in verband met het arbeidsongeschiktheidsrisico wordt berekend als de contante waarde van de toekomstige pensioenopbouw, waarbij geen rekening wordt gehouden met een revalidering.

Voor werknemers van de aangesloten ondernemingen, die de leeftijd van 18 jaar nog niet hebben bereikt, worden de hiervoor omschreven arbeidsongeschiktheidsrisico's door het pensioenfonds gedekt. Dit heeft tot consequentie, dat bij het overlijden van een dergelijke werknemer de contante waarde van de dan ontstane pensioenverplichtingen ineens aan de voorziening wordt toegevoegd. De aangesloten ondernemingen dragen voor de betrokken werknemers niet expliciet risicopremie aan het pensioenfonds af. Deze risicodekking wordt namelijk door het pensioenfonds gefinancierd vanuit de binnenkomende (doorsnee)premiestroom.

4.8 Bestemde premiereserve

Fluctuaties in de uitvoeringskosten en de opbouw van het deelnemersbestand leiden tot bewegingen in de gedempte kostendekkende premie (uitgedrukt in de pensioengrondslagsom). Dat zou kunnen betekenen dat er in het ene jaar een positieve premiemarge (het verschil tussen de vaste premie en de gedempte kostendekkende premie bij de geambieerde pensioenopbouw) is terwijl in een ander jaar een premietekort zou resulteren in een korting van de pensioenopbouw. Dat is ongewenst. Daarom wordt er vanaf 1 januari 2015 een bestemde premiereserve gevormd. Daaraan wordt een positieve premiemarge toegevoegd. Wanneer sprake is van een negatieve premiemarge, wordt dit aan de bestemde premiereserve onttrokken indien en voor zover deze reserve hiervoor toereikend is. De onttrekking is beschikbaar als premie voor de financiering van de jaarlijkse pensioenopbouw.

Aan de bestemde premiereserve wordt jaarlijks (een deel van) het behaalde fondsrendement toegevoegd.

Het vermogen tegenover de bestemde premiereserve wordt buiten beschouwing gelaten bij de vaststelling van de (beleids-)dekkingsgraad.

Het fondsbestuur kan gebruik maken van haar discretionaire bevoegdheid om de premiereserve aan te wenden voor een ander doel dan vooraf met de premiereserve beoogd is. In 2019 heeft het fondsbestuur gebruik gemaakt van deze discretionaire bevoegdheid door de premiereserve aan te wenden voor verbetering van het eigen vermogen van het fonds.

4.9 Haalbaarheidstoets

In de haalbaarheidstoets wordt een projectie van de financiële situatie van het pensioenfonds voor een lange periode (60 jaar) gemaakt voor een veelvoud aan economische scenario's (stochastische analyse).

De haalbaarheidstoets heeft als doel inzicht te geven in:

- De gevolgen van de financiële opzet van het fonds;
- De verwachtingen en risico's, met name ten aanzien van koopkrachtbehoud;
- De consistentie en evenwichtigheid van het beleid;
- De haalbaarheid en consistentie van het premiebeleid;
- De herstelkracht van het fonds.

De belangrijkste uitkomst waarnaar gekeken wordt in de haalbaarheidstoets is het verwachte pensioenresultaat en de afwijking van het verwachte pensioenresultaat bij een slechtweerscenario. Het verwachte pensioenresultaat is een maatstaf voor koopkrachtbehoud.

De resultaten van de haalbaarheidstoets per 1 januari 2023 zijn als volgt:

- verwacht pensioenresultaat startend vanuit de (beleids-)dekkingsgraad per 1 januari 2023: 74,9% bij een vastgestelde ondergrens van 75%;
- afwijking pensioenresultaat startend vanuit de (beleids-)dekkingsgraad per 1 januari 2023 in slechtweerscenario: 25,5%, bij een vastgestelde ondergrens van 35%.

De uitkomsten van de haalbaarheidstoets 2023 voldoen (net) niet aan de door het pensioenfonds vastgestelde ondergrens maar wel aan de maximale relatieve afwijking. Het verwachte pensioenresultaat is 0,1%-punt lager dan de vastgestelde ondergrens van 75%. De relatieve afwijking ten opzichte van de mediaan bevindt zich binnen de vastgestelde maximale relatieve afwijking van 35%.

Jaarlijks vóór 1 juli zal het pensioenfonds een haalbaarheidstoets laten uitvoeren. De resultaten ervan worden geëvalueerd binnen het bestuur en bij een onder- c.q. overschrijding van de norm(en) besproken met sociale partners. Het verantwoordingsorgaan wordt geïnformeerd over de uitkomsten.
Aangezien (net) niet is voldaan aan de vastgestelde ondergrens, is overleg met sociale partners geweest over hoe om te gaan met de (lichte) overschrijding van de grenzen. Hieruit is naar voren gekomen dat sociale partners deze overschrijding accepteren en geen verdere acties benodigd zijn.

Indien de pensioenregeling wordt gewijzigd dan wel zich een significatie wijziging in de situatie van het fonds voordoet, zal het fonds een nieuwe aanvangshaalbaarheidstoets uitvoeren. De resultaten zullen besproken worden met de sociale partners. Ook wordt het verantwoordingsorgaan geïnformeerd worden over de uitkomsten van dat overleg. De nieuwe onder/bovengrenzen zullen binnen een maand na de gewijzigde situatie aan de toezichthouder worden gerapporteerd.

4.10 Vaststelling inkoopsom collectieve waardeoverdracht

Het fonds heeft voorwaarden opgesteld inzake collectieve waardeoverdracht naar het fonds toe. Voor de vaststelling van de inkoopsom voor een dergelijke collectieve waardeoverdracht heeft het fonds het volgende beleid opgesteld, waarbij het fonds zich conformeert aan de uitgangspunten zoals die door DNB bij de beoordeling van een collectieve waardeoverdracht worden gehanteerd.

De basis overdrachtswaarde is gelijk aan de netto contante waarde van de over te nemen pensioenen op basis van actuariële grondslagen van Bpf Banden en Wielen inclusief de reguliere opslag voor toekomstige uitvoeringskosten (thans 2,5%) en gebaseerd op de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur op de overdrachtsdatum.

De op deze basis berekende overdrachtswaarde worden correcties toegepast wegens:

- Verschil in ervaringssterfte;
- Inkoop in eigen vermogen op overdrachtsdatum;
- Eenmalige implementatiekosten;
- Vergoeding voor verzekeringstechnisch nadeel.

Hierna worden deze bijstellingen van de basis overdrachtswaarde nader uitgewerkt.

4.10.1 Verschil in ervaringssterfte

Voor de bepaling van het effect van het verschil in ervaringssterfte wordt de ervaringssterfte binnen het over te nemen deelnemersbestand bepaald op basis van hetzelfde model als waarmee de correctiefactoren op de sterftekansen van Bpf Banden en Wielen geldend op de overdrachtsdatum zijn bepaald. Op basis van de correctiefactoren voor het over te nemen bestand wordt de contante waarde van de opgebouwde pensioenen berekend. Indien die hoger is dan de basis overdrachtswaarde gebaseerd op de ervaringssterfte van Bpf Banden en Wielen, wordt de overdrachtswaarde verhoogd tot de contante waarde gebaseerd op de correctiefactoren behorende bij het over te nemen deelnemersbestand.

4.10.2 Inkoop in eigen vermogen

De overdrachtswaarde wordt zodanig vastgesteld dat de dekkingsgraad van Bpf Banden en Wielen niet daalt. Dat betekent dat de overdrachtswaarde na eventuele verhoging op grond van 4.10.1 wordt aangepast met de volgende factor geldend per overdrachtsdatum: actuele dekkingsgraad Bpf Banden en Wielen -/- 100%.

4.10.3 Implementatiekosten

Een collectieve waardeoverdracht brengt kosten voor Bpf Banden en Wielen met zich mee. Deze kosten mogen niet ten nadele van de bestaande belanghebbenden komen. De vergoeding voor implementatiekosten komt ten laste van de naar Bpf Banden en Wielen overdragende partij en wordt vastgesteld op basis van de alsdan van toepassing zijnde werkelijke kosten.

4.10.4 Vergoeding verzekeringstechnisch nadeel

In uitgangspunt 3 in de Q&A van DNB wordt gesteld dat het niet is toegestaan om een eventueel voordeel wegens overname van een voor de premie gunstig deelnemersbestand (lees: een jong personeelsbestand) te verrekenen in de overdrachtswaarde. DNB verbiedt echter niet dat de aansluiting van een ongunstig deelnemersbestand wordt vertaald in een verhoging van de overdrachtswaarde. Het fonds beoordeelt zodoende of er een vergoeding voor verzekeringstechnisch nadeel in rekening wordt gebracht. Bij de vaststelling van deze vergoeding onderscheidt Bpf Banden en Wielen twee situaties.

4.10.4.1 Met aansluiting onderneming(en)

In deze situatie wordt de vergoeding wegens verzekeringstechnisch nadeel als volgt berekend:

Achtereenvolgens worden de volgende bedragen met als referentieperiode het volledige boekjaar voorafgaand aan het boekjaar waarop de aansluiting zal plaatsvinden bepaald:

- PaT: het bedrag van de actuarieel (uitgaande van de reële rendementscurve) vastgestelde last van een eenjarige pensioeninkoop en dekking van het sterfte- en arbeidsongeschiktheidsrisico voor het deelnemersbestand van het gehele fonds en uitgaande van de fictie dat de pensioenen tijdsevenredig worden verworven;
- PaI: dezelfde berekening als bij PaT, nu echter vastgesteld voor het bestand van de aansluitende onderneming;
- PdT: het bedrag dat het fonds voor het totale actievenbestand van de aangesloten werkgevers ontvangt aan doorsneepremie voor de reguliere pensioenopbouw en risicodekking;
- PdI: dezelfde berekening als bij PdT, nu echter vastgesteld als de ontvangst aan doorsneepremie van de aansluitende onderneming.

De jaarlijkse vergoeding voor verzekeringstechnisch nadeel is gelijk aan de uitkomst van de volgende berekening: PaI - (PdI/PdT) * PaT. Een uitkomst kleiner dan nul wordt op nul gesteld.

Het te compenseren verzekeringstechnisch nadeel wordt berekend door het hiervoor berekende bedrag op jaarbasis te vermenigvuldigen met de factor van de contante waarde van een continue annuïteit met een looptijd van 5,5 jaar. Deze looptijd wordt verlengd met het aantal volle jaren dat de gemiddelde leeftijd van het bestand van de aansluitende onderneming meer dan 5 jaar hoger is dan de gemiddelde leeftijd van het totale bestand van het fonds. De hierbij in aanmerking te nemen rekenrentevoet is gelijk aan die welke in het “Vrijstellings- en boetebesluit Wet Bpf 2000, Bijlage Rekenregels verzekeringstechnisch nadeel” is vermeld.

4.10.4.2 Zonder aansluiting onderneming(en)

Overname van pensioenen van een bestand met louter inactieven leidt (op termijn) tot veroudering binnen het fonds. Dat resulteert in een kortere beleggingshorizon met naar verwachting op termijn een lager beleggingsrendement. Daarvoor wil Bpf Banden en Wielen gecompenseerd worden.

De vergoeding wegens verzekeringstechnisch nadeel bij collectieve waardeoverdracht met betrekking tot een onderneming die de toekomstige pensioenopbouw niet bij Bpf Banden en Wielen onderbrengt, wordt als volgt vastgesteld:

- Er wordt op basis van het verloop van de duratie met een daarbij behorend fictief beleggingsbeleid een inschatting gemaakt van het toekomstige verwachte beleggingsrendement bij Bpf Banden en Wielen en dat ten aanzien van de over te dragen pensioenen.
- Het verschil wordt over de volledige toekomst vertaald in een gemiddeld rendementsverschil.
- De overdrachtswaarde voor de over te dragen pensioenen wordt berekend op basis van de marktrente gecorrigeerd met genoemd renteverschil.
- De vergoeding is dan gelijk aan het verschil tussen de overdrachtswaarde met rentecorrectie en zonder rentecorrectie. De vergoeding kan niet negatief zijn.

5 Financiële opzet van de overgangsregeling 55-min

- Vervallen-

6. Financiële opzet van de vrijwillige aanvullende regelingen

Het fonds kent een vrijwillige Anw-hiaatverzekering. Tot 2020 kende het fonds een vrijwillige WIA-excedentverzekering. De financiële opzet van de vrijwillige Anw-hiaatverzekering luidt als volgt.

6.1 Jaarbijdrage / Verzekeringspremie

De werknemer die deelneemt aan de Anw-hiaatverzekering kan kiezen voor een uitkering van minimaal € 9.500,- of maximaal € 19.000,- bruto per jaar (in 2024), waarbij rekening wordt gehouden met de grenzen die de fiscus stelt. De Anw-hiaatverzekering heeft een direct ingaande (na overlijden van de werknemer/deelnemer) uitkering en keert maandelijks uit. De verschuldigde premie voor verzekering van het Anw-hiaat wordt door het fonds in maandelijkse termijnen bij de werkgever in rekening gebracht. De inhouding op het salaris van de werknemer/deelnemer is bij de werkgever belegd.

6.2 Voorziening pensioenverplichtingen Anw-hiaatpensioen en WIA-excedentpensioen

De voorziening van de Anw-hiaatpensioenen en de voorziening van de WIA-excedentpensioenen (ingangen tot 2020 van kracht) is gelijk aan de contante waarden van de toegekende Anw-hiaat- en WIA-excedentpensioenen. De vaststelling van deze pensioenvoorzieningen geschiedt op overeenkomstige wijze als bij de basisregeling, zoals in paragraaf 8.2 is beschreven. De voorzieningen worden dus per geboortejaar berekend uitgaande van de toegekende (ingegane of uitgestelde) pensioenen.

6.3 Risicodekking

De overlijdensrisico's en de arbeidsongeschiktheidsrisico's uit hoofde van de Anw-hiaatverzekering zijn door het pensioenfonds in herverzekering gegeven bij NN Re (op kapitaalbasis). Dit contract loopt af per 1 januari 2025.

Naast dit contract heeft het pensioenfonds een herverzekeringscontract met NN Re (op kapitaalbasis) voor de overlijdensrisico’s van de basispensioenregeling. Dit contract loopt eveneens af per 1 januari 2025.

Verder heeft het pensioenfonds een herverzekeringscontract met NN Re voor de arbeidsongeschiktheidsrisico’s van de basispensioenregeling. Dit contract is op rentebasis en loopt af per 1 januari 2025.

6.4 Waardevastheid

De ingegane pensioenen uit hoofde van de Anw-hiaatregeling worden conform het beleid in de basisregeling voorwaardelijk verhoogd aan de hand van de ontwikkeling van het consumentenprijsindexcijfer. De waardevastheidsverhogingen van de ingegane pensioenen worden bij toekenning ineens ingekocht.

7 Financieel kader

Het bedrijfstakpensioenfonds is een ‘eigen beheer’ pensioenfonds. Na een beschrijving van de risico's die voortkomen uit de aangegane verplichtingen in eigen beheer, wordt ingegaan op de financiële opzet bij het pensioenfonds en de daarmee samenhangende financiële sturingsmiddelen.

Hierbij zijn twee definities relevant.

1. De (actuele) dekkingsgraad is gelijk aan de verhouding tussen het beschikbare pensioenvermogen van het pensioenfonds en de voorziening pensioenverplichtingen. Daarbij wordt het vermogen tegenover de bestemde premiereserve buiten beschouwing gelaten.
2. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad per de laatste twaalf maandeinden.

7.1 Risico's uit aangegane verplichtingen in eigen beheer

Alle verplichtingen die voortkomen uit de pensioenregelingen bij het pensioenfonds worden in eigen beheer gehouden. Het in eigen beheer houden betekent dat de daaruit voortvloeiende risico's betrekking hebben op:

- operationele ondernemingsrisico's;
- beleidsmatige ondernemingsrisico's;

en de daarmee verweven risico's die verband houden met:

- de beleggingen (onderdekking);
- de toeslagverlening op de pensioenen (risico minder toeslagen te kunnen verlenen);
- het te laag (of te hoog) vaststellen van de (risico)premie en van de voorziening;
- continuïteit van de premiebetaling door de aangesloten ondernemingen.

Het beleggingsrisico houdt in dat op enig moment de waarde van de beleggingen lager kan zijn dan de op de grondslagen van het pensioenfonds vastgestelde voorziening pensioenverplichtingen. Om dit risico te minimaliseren wordt een zo adequaat mogelijk beleggingsbeleid gevoerd, dat beschreven wordt in hoofdstuk 8. De situatie zou kunnen ontstaan dat de pensioenen niet zondermeer geïndexeerd kunnen worden zoals geformuleerd in het voorwaardelijke indexatiebeleid. Dit zou het gevolg kunnen zijn van lage of negatieve beleggingsrendementen en is dan in die zin gekoppeld aan het beleggingsrisico. Daarentegen zou een dergelijke situatie mede veroorzaakt kunnen worden door de prioriteitstelling opgesteld voor de totale financiering van de pensioenregeling.

De voorziening pensioenverplichtingen wordt gebaseerd op de pensioenfondsgrondslagen. De pensioenfonds-grondslagen moeten voldoende basis bieden om een prudente voorziening te kunnen vaststellen. Aanpassing van de pensioenfondsgrondslagen (bijvoorbeeld het overgaan op nieuwere sterftetafels) is altijd aandachtspunt bij de vaststelling van de voorziening en de analyse van het verloop ervan. Dit geldt ook voor de risicopremies voor de betreffende op risicobasis verzekerde aanspraken, waarbij door nacalculatie en door ervaringscijfers evaluatie plaatsvindt.

De risico's verbonden aan het vaststellen van de pensioenpremie liggen op het vlak van de inschatting van de actuariële lasten en de bronnen van financiering (waaronder ook de beleggingsrendementen), daarbij betrokken de premiesystematiek bekeken over een langere periode.

Mocht een aangesloten onderneming de verplichting tot premiebetaling niet meer kunnen nakomen, dan komt daarmee de voortzetting van de pensioenopbouw voor betreffende werknemers in gevaar. Het bestuur van het pensioenfonds zal dan moeten bekijken hoe op een dergelijke situatie moet worden ingespeeld. Het bestuur zal hierover in overleg treden met de aangesloten onderneming.

Gesteld kan worden dat de risico's die voortkomen uit de aangegane verplichtingen in eigen beheer niet onafhankelijk van elkaar zijn. De wisselwerking heeft veelal het effect van communicerende vaten. Vandaar dat een analyse van de risico's bekeken wordt integraal over alle beleidsgebieden. De daaruit voortvloeiende inzet van sturingsmiddelen wordt beschreven in hoofdstuk 9.

7.2 Grondslagen

In dit hoofdstuk worden de actuariële grondslagen omschreven die in aanmerking worden genomen. Het fonds streeft ernaar om periodiek onderzoek (in beginsel om de drie jaar of eerder indien aanleiding hiervoor is) te doen naar de actuariële grondslagen. In onderstaand overzicht vermelden we wanneer de grondslagen voor het laatst geëvalueerd zijn en wordt aangegeven wanneer deze volgens de planning zal worden geëvalueerd.

Tabel: Schema evaluatie actuariële grondslagen

Grondslag	Wanneer voor het laatst geëvalueerd	Eerstvolgende evaluatie
1. Overlevingstafel	2022	2024
2. Ervaringssterfte	2022	2024
3. Kostenvoorziening / kostenopslag in de premie	2022	2025
4. Partnerfrequenties	2021	2024
5. Leeftijdsverschil man -/- vrouw	2021	2024
6. Opslagen voor wezenpensioen	2021	2024
7. Reservering onvindbare gepensioneerden	2020	2026
8. Arbeidsongeschiktheid (AO-kansen, PVI-opslag, schadereserve)	n.v.t.[1]	n.v.t.

[1] AO-kansen worden gehanteerd bij herstelplan en HBT en worden tijdens deze werkzaamheden vastgesteld. De schadereserve is reeds prudent vastgesteld zonder revalidatiekansen (in 2020 getoetst). De PVI-opslag wordt impliciet vastgesteld aan de hand van de herverzekeringstarieven uit het herverzekeringscontract voor het arbeidsongeschiktheidsrisico.

7.2.1 Sterfte

Sterftetafels

Per 31 december 2022 worden de sterftekansen ontleend aan de in september 2022 door het Koninklijk Actuarieel Genootschap gepubliceerde prognosetafel 2022. Per 31 december 2023 geldt als startjaar 2024. Jaarlijks per 31 december schuift de starttafel met 1 jaar op. Hierbij worden voor zowel mannen als vrouwen correctiefactoren op de sterftekansen toegepast. In 2022 is onderzoek gedaan naar deze correctiefactoren. De overstap naar de prognosetafel 2022 heeft geen aanpassing van de correctiefactoren tot gevolg gehad. Vanaf 31 december 2018 worden de volgende correctiefactoren toegepast:

Leeftijd	Correctiefactor mannen (%)	Correctiefactor vrouwen (%)
20	85,6	105,4
30	85,6	105,4
40	85,6	105,4
50	85,6	105,4
60	88,3	104,3
70	91,1	103,2
80	94,0	102,1
90	96,9	101,1
100	100	100

Bij tussenliggende leeftijden vindt lineaire interpolatie plaats.

Bij het ingegane wezenpensioen is de sterftekans van de wees verwaarloosd. Voor de vaststelling van de benodigde premies en koopsommen voor de aanvullende regelingen wordt eveneens de bovenvermelde Prognosetafel gehanteerd met toepassing van genoemde correctiefactoren.

Periodiek zal bekeken worden of overgang op meer recente sterftegrondslagen en/of andere correctiefactoren noodzakelijk is.

7.2.2 Rente

De voorziening wordt vastgesteld op basis van de geldende rentetermijnstructuur op de berekeningsdatum, zoals die door DNB gepubliceerd wordt. DNB publiceert deze rentecurve maandelijks in het kader van het FTK.

7.2.3 Partnerfrequenties

In 2021 is voor het laatst onderzoek gedaan naar de gehanteerde partnerfrequenties. Op basis van dit onderzoek is besloten om de met betrekking tot het uitgestelde partnerpensioen van mannelijke en vrouwelijke (gewezen) deelnemers aangenomen partnerfrequentie tot de pensioenleeftijd te wijzigen en te baseren op data van CBS 2020 (inclusief samenwonend). De partnerfrequenties zijn samengevat in onderstaande tabel:

Leeftijd	Mannen	Vrouwen
20	3%	6%
25	23%	39%
30	54%	66%
35	68%	75%
40	73%	76%
45	74%	75%
50	74%	74%
55	75%	74%
60	76%	74%
65	79%	73%

Boven de pensioenleeftijd neemt de partnerfrequentie af volgens de sterftetafel van de vrouwelijke respectievelijk mannelijke partners.

Voor het uitgestelde partnerpensioen, dat wordt opgebouwd vanaf 1 januari 2001, is de partnerfrequentie voor zowel mannen als vrouwen op 100 gesteld vanaf leeftijd 65 jaar tot de pensioen(richt)leeftijd. Boven de pensioen(richt)leeftijd neemt de partnerfrequentie af volgens de sterftetafel van de partners, met inachtneming van de correctiefactoren.

Voor gepensioneerden wordt het bepaalde-partnersysteem gehanteerd.

7.2.4 Wezenpensioen

De tarieven voor het uitgestelde partnerpensioen worden verhoogd met een opslag van 0,35% voor medeverzekering van het wezenpensioen op spaarbasis. Daarnaast wordt een opslag van 3,5% op de tarieven voor risico partnerpensioen gehanteerd voor wezenpensioen op risicobasis. In 2021 is onderzoek gedaan naar de gehanteerde wezenpensioenopslagen.

7.2.5 Ruilvoet

De deelnemers hebben het recht om op de pensioendatum het opgebouwde partnerpensioen geheel om te ruilen voor ouderdomspensioen. De uitruil heeft alleen betrekking op de partnerpensioenen die zijn opgebouwd vanaf 1 januari 2001. De ruilvoet is vastgesteld op basis van een fictieve bestandssamenstelling bestaande uit 95% mannelijke en 5%

vrouwelijke deelnemers (herleid naar fulltime-eenheden), waarbij voorts rekening is gehouden met de hoogte van de te bereiken pensioenaanspraken. De hoogte van de ruilvoet is opgenomen in het reglement. Vanaf 1 januari 2020 wordt daarbij de DNB -rentetermijncurve gehanteerd die geldt per 31 oktober van het voorafgaande jaar. Dat geldt ook voor de hierna beschreven vervroegings- en uitstelfactoren.

7.2.6 Vervroegings- en uitstelfactoren

Bij de wijziging van de pensioenregeling in het kader van de VPL-wetgeving, zijn de reeds opgebouwde aanspraken op prepensioen actuarieel omgerekend naar extra aanspraken op ouderdoms- en partnerpensioen. Op verzoek van de deelnemer kunnen deze pensioenaanspraken worden vervroegd of uitgesteld. De alternatieve pensioendatum mag liggen tussen de eerste dag van de maand waarin de deelnemer 60 jaar wordt en de eerste dag van de maand waarin de deelnemer 70 jaar wordt.

7.2.7 Revalideringskansen

Bij de vaststelling van de voorziening voor arbeidsongeschiktheidspensioen worden geen revalideringskansen in aanmerking genomen. De grondslagen zijn in 2020 voor het laatst getoetst.

7.2.8 Leeftijden en duren

Bij de verschillende actuariële berekeningen worden de navolgende veronderstellingen ten aanzien van de leeftijden van de deelnemers, etc. in aanmerking genomen. De deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden worden geacht geboren te zijn op de eerste dag van de maand van hun verjaardag. De leeftijd is derhalve in maanden nauwkeurig bepaald. Eind 2021 is onderzoek gedaan naar het leeftijdsverschil tussen man en vrouw. Tot en met 31 december 2022 worden de volgende leeftijdsverschillen gehanteerd: De hoofdverzekerde man is 3 jaar ouder verondersteld dan de vrouw. De hoofdverzekerde vrouw wordt 1,5 jaar jonger verondersteld dan de man. Met ingang van 1 januari 2023 vindt de uitvoering van de pensioenregeling van Pensioenfonds Banden en Wielen plaats bij Appel Pensioenuitvoering in plaats van bij AZL. Om uitvoeringstechnische reden zal worden afgeweken van gebroken leeftijdsverschillen. Om die reden is het volgende (in samenspraak met de actuariële functiehouder) besloten met ingang van 1 januari 2023: Het leeftijdsverschil voor hoofdverzekerde mannen blijft drie jaar (hoofdverzekerde mannen drie jaar ouder dan medeverzekerde vrouwelijke partners); Het leeftijdsverschil voor hoofdverzekerde vrouwen wordt twee jaar (hoofdverzekerde vrouwen twee jaar jonger dan medeverzekerde mannelijke partners). Om beter aan te sluiten met het leeftijdsverschil van 1,5 jaar wordt, boven op het veronderstelde leeftijdsverschil van twee jaar, een opslag van 2% gehanteerd op de reservering voor het latente partnerpensioen van de vrouwelijke hoofdverzekerde van wie zowel het ouderdomspensioen nog niet is ingegaan als reeds is ingegaan. Deze opslag van 2% is vastgesteld op basis van de grondslagenrapportage van de adviserend actuaris van 2021 en op het deelnemersbestand en de rentetermijnstructuur per 31 december 2020. Indien hiertoe aanleiding is, dan zal deze opslag te zijner tijd worden geactualiseerd. Bovenstaande aanpassing van de leeftijdsterugstellingen leidt per 1 januari 2023 tot een beperkte verlaging van de technische voorzieningen en de kostendekkende premie. De uitkeringsduur van het ingegane wezenpensioen wordt voor elke wees jonger dan 18 jaar bepaald als het verschil tussen 18 jaar en zijn leeftijd in halve jaren. Voor wezen ouder dan 18 jaar wordt steeds de uitkeringsduur tot de maximale eindleeftijd van 21 jaar in aanmerking genomen.

7.2.9 Kostenopslagen

De kosten van het pensioenfonds worden gedekt door middel van een bijdrage uit de kostenvoorziening (vrijval van 2,5% van de uitkeringen) en een bijdrage uit de pensioenpremie. In 2022 heeft het pensioenfonds een strategische heroriëntatie uitgevoerd. De strategie is gebaseerd op verdere kostenreductie en op groei.
Op basis van de in dit verband uitgevoerde prognoseberekeningen is onderzocht hoe voor de komende jaren de uitvoeringskosten gedekt worden door ons pensioenfonds. De conclusies van dit onderzoek waren:

- Als gevolg van een aantal doorgevoerde wijzigingen (waaronder de overgang van pensioenuitvoeringsorganisatie AZL naar Appel Pensioenuitvoering) wordt met betrekking tot de komende jaren een substantiële verlaging van de uitvoeringskosten en administratiekosten gerealiseerd.
- De vrijval uit de kostenvoorziening (2,5% van de uitkeringen) zal jaarlijks toenemen.

Het pensioenfonds hanteert bij de vaststelling van de bruto voorziening pensioenverplichtingen een opslag van 2,5% ter dekking van toekomstige uitvoeringskosten. In 2022 is deze opslag voor het laatst getoetst en was de conclusie dat 2,5% toereikend is. Met betrekking tot het aspect van de opslag ter dekking van toekomstige uitvoeringskosten heeft het pensioenfonds gekeken naar het percentage dat door een selecte groep van pensioenfondsen wordt gehanteerd. Deze pensioenfondsen (PMT, PGB, PFZW, PME en BPF Detailhandel) kunnen de pensioenverplichtingen eventueel van het fonds overnemen bij een fictieve liquidatie van het fonds. DNB staat namelijk toe dat de kostenopslag wordt vastgesteld op basis van de feitelijke uitvoeringskosten gedurende een (in dit geval) tweejaars-periode inclusief de verwachte liquidatiekosten vermeerderd met de kostenopslag van het overnemende pensioenfonds.

De onderbouwing van de hoogte van de kostenvoorziening wordt periodiek (eens in de drie jaar) getoetst.

Eind 2022 is op basis van de verwachte pensioenuitvoeringskosten over 2023 (op basis van pensioenuitvoering door Appel Pensioenuitvoering) onderzocht of de uitvoeringskosten voor 2023 kunnen worden gefinancierd uit de vrijvallende excassokosten en de premiebijdrage. Dat resulteerde in de verwachting dat het totaal aan dekking van de kosten beter is dan de geprognotiseerde kosten over 2018 en de geprognotiseerde kosten bij behoud van de pensioenuitvoering door AZL. Daarmee is de verwachting uitgesproken dat de uitvoeringskosten vanaf 2023 kunnen worden gefinancierd uit de vrijvallende excassokosten en de premiebijdrage.

7.2.10 Uitkeringswijze

Bij de waardering van de aanspraken wordt verondersteld dat de uitkeringen continu (zullen) geschieden.

7.2.11 Niet opgevraagde pensioenen

Verondersteld wordt dat pensioengerechtigden die hun pensioen 5 jaar na betaalbaarstelling nog niet hebben opgevraagd, dit ook niet meer zullen doen. Hun voorziening pensioenverplichtingen valt daarmee na genoemde periode vrij. In 2023 is deze veronderstelling getoetst en er wordt als volgt mee omgegaan: bij de reservering voor niet-opgevraagde pensioenen wordt de waarde van de gemiste uitkeringen ingeschat op basis van de hoogte van de laatste uitkering, het aantal gemiste uitkeringen en eventuele verleende indexaties of kortingen. Indien de pensioengerechtigden 5 jaar na betaalbaarstelling het pensioen nog niet hebben opgevraagd, komt de reservering voor gemiste uitkeringen, alsook de waardering van de TV, te vervallen.

8 Het strategische beleggingskader

8.1 Beleggingsbeginselen

Door het bestuur zijn beleggingsbeginselen vastgesteld, die als uitgangspunten dienen voor het beleggingsbeleid van het fonds. In bijlage 2 bij deze ABTN treft u de verklaring beleggingsbeginselen aan.

8.2 Prudent Personregel

In de Pensioenwet staat onder meer dat een Nederlands pensioenfonds haar beleggingsbeslissingen vanuit de prudent personregel moet nemen. Artikel 135 van de Pensioenwet en artikel 13 van het Besluit FTK Pensioenfondsen vormen de basis voor de toetsing van het beleggingsbeleid aan de prudent personregel. De artikelen bevatten de volgende regels:

- De waarden worden belegd in het belang van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden.
- De waarden worden op zodanige wijze belegd dat de veiligheid, de kwaliteit, de liquiditeit en het rendement van de portefeuille als geheel zijn gewaarborgd.
- Waarden die ter dekking van de technische voorzieningen worden aangehouden, worden belegd op een wijze die strookt met de aard en de duur van de verwachte toekomstige pensioenuitkeringen. De waarden worden hoofdzakelijk op gereglementeerde markten belegd. Beleggingen in niet tot de handel op een gereglementeerde financiële markt toegelaten waarden worden tot een prudent niveau beperkt. Beleggingen in derivaten zijn toegestaan voor zover deze bijdragen aan een vermindering van het risicoprofiel of een doeltreffend portefeuillebeheer vergemakkelijken. Het pensioenfonds vermijdt een bovenmatig risico met betrekking tot een en dezelfde tegenpartij en tot andere derivatenverrichtingen.
- De waarden worden naar behoren gediversifieerd zodat een bovenmatige afhankelijkheid van of vertrouwen in bepaalde waarden, of een bepaalde emittent van waarden of groep van ondernemingen en risicoaccumulatie in de portefeuille als geheel worden vermeden.

Het fonds beoordeelt elke belegging op grond van risico- en rendementsoverwegingen. Volgens de prudent personregel is daarbij op voorhand geen enkele afzonderlijke beleggingscategorie, beleggingsinstrument of beleggingstechniek uit te sluiten, omdat steeds wordt gekeken naar het effect van de belegging op de totale portefeuille in relatie tot verplichtingen. De prudent person regels worden meegewogen in de investment cases per beleggingscategorie, waarin de aansluiting van een categorie op de beleggingsbeginselen en uitgangspunten van het fonds wordt getoetst.

8.3 Inleiding strategisch beleggingsbeleid

Het strategische beleggingsbeleid gaat over de strategie en niet over de uitvoering. Als uitgangspunt van het strategische beleggingsbeleid geldt de relatie tussen de bezittingen en de verplichtingen van BPF Banden en Wielen. Het strategisch beleid ligt in principe voor drie jaar vast, tenzij er een significante profielwijziging plaatsvindt, bijvoorbeeld als gevolg van toe- of uittreders uit het fonds.

Naast het strategisch beleggingsbeleid wordt voor BPF Banden en Wielen jaarlijks een beleggingsplan opgesteld, waarin de asset-mix verder wordt uitgewerkt en waarin wordt ingegaan op de speerpunten met betrekking tot de beleggingen in het betreffende jaar.

Het strategisch beleggingsbeleid is gebaseerd op de uitkomsten van de ALM studie en kwalitatieve overwegingen.

8.4 Uitgangspunten strategisch beleggingsbeleid

Op basis van de uitkomsten en bevindingen van de ALM-studie en kwalitatieve overwegingen heeft het pensioenfonds het strategisch beleggingsbeleid voor de periode januari 2022 tot en met eind 2024 vastgesteld.

Het strategisch beleggingsbeleid geeft de (optimale) verdeling weer tussen de hoofdcategorieën (zakelijke waarden, vastrentende waarden en eventueel vastgoed) in relatie tot de doelstelling van het fonds. Daarnaast is ook het rente- en valuta-afdekkingsbeleid onderdeel van het strategische beleggingsbeleid.

Het doel van de strategische portefeuille is tweeledig, te weten (1) het met een bepaalde kans zeker stellen van de nominale pensioenaanspraken en (2) het nastreven van een zo goed mogelijke indexatie van de opgebouwde aanspraken. Om de nominale aanspraken met een bepaalde kans zeker te stellen wordt het renterisico van het fonds met een combinatie van obligaties en derivaten voor een belangrijk deel afgedekt. Daarnaast wordt er belegd in zakelijke waarden om een aanvullend beleggingsrendement te realiseren, waarmee invulling kan worden gegeven aan de indexatieambitie.

Voor elke beleggingscategorie is een operationele of herbalanceringsbandbreedte vastgesteld, waarbinnen de portefeuille zich dient te bevinden. De operationele bandbreedte is ingesteld om efficiënt om te gaan met schommelingen in de portefeuille door marktbewegingen. Daarnaast beperkt de bandbreedte de ruimte waarbinnen de jaarlijkse normportefeuille kan variëren.

De beleggingen en de verplichtingen van het fonds worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Dit betekent dat ontwikkelingen van rente- en waardeveranderingen van de beleggingen invloed hebben op de financiële positie van het fonds. Om dit matching- en marktprijsrisico te beheersen omvat het huidige beleid van het fonds een gebalanceerde strategische allocatie die aansluit bij de beleggingsovertuigingen van het fonds.

8.5 ALM studie

Het fonds streeft ernaar om periodiek (in beginsel om de drie jaar of eerder indien aanleiding hiervoor is) een ALM-studie uit te voeren. Uit de ALM-studie is gebleken dat de strategische asset allocatie van het fonds passend is binnen de risicohouding en past bij de ambitie van het fonds. De strategische asset allocatie is de lange termijn indeling van de beleggingsportefeuille die passend is bij de doelstellingen en risicohouding van het fonds en omvat de hoofd- en sub-belegging categorieën, inclusief bandbreedtes, in combinatie met het risico-afdekkingsbeleid.

Wel heeft het fonds een aantal kwantitatieve en kwalitatieve overwegingen en bevindingen die aanleiding geven om de strategische asset allocatie op enkele punten aan te passen ten opzichte van het tot 1 januari 2022 gevoerde strategische beleid:

Risicoprofiel

In de ALM studie zijn alternatieve risicoprofielen doorgerekend waarbij de verhouding tussen de matching- en returnportefeuille centraal staat. Daarnaast is het effect van een hoger of lager niveau van renteafdekking onderzocht, al dan niet in combinatie met een alternatieve verhouding van de matching- en returnportefeuille. Hierbij dient te worden opgemerkt dat het fonds zich in een herstelplan bevindt en het risicoprofiel (uitgedrukt in het Vereist Eigen Vermogen) niet mag vergroten.

Conclusie is dat de VEV-restrictie een knelpunt vormt om het risicoprofiel van het fonds verder te verbeteren, en dat er in ALM context geen alternatief is dat resulteert in een significant efficiëntere portefeuille.

In 2020 heeft het fonds op basis van een tussentijds uitgevoerde ALM-studie besloten om, per begin 2021 het risicoprofiel naar beneden bij te stellen, door de rente-afdekking te verhogen van 50% naar 60%. Redenen hiervoor waren het belang van het minimaliseren van de UFR dekkingsgraad- en kortingsrisico's de komende jaren, en de, t.o.v. de ALM-studie uit 2018, gewijzigde lange termijn verwachtingen ten aanzien van de rente. De ALM-studie van 2021 heeft het risico-reducerende effect van deze stap herbevestigd.

Een verder verhogen van de rente-afdekking zou het risicoprofiel van de portefeuille verder kunnen verlagen. Scenario-analyses laten echter zien dat dit ongunstige gevolgen heeft voor de koopkracht van deelnemers in geval van (sterk) stijgende rentes en inflaties. Het fonds heeft daarom besloten om de renteafdekking niet verder te verhogen, en het bestaande risicoprofiel (verhouding MP/RP en renteafdekking) niet aan te passen. Tevens is besloten om de dynamische rentestaffel los te laten, aangezien de rentehedge al een stap verhoogd is en er geen toegevoegde waarde is voor een aangepaste rentestaffel. Ook het vaststellen van trigger niveaus in de hoogte van de (nominale) rente waarbij het beleid geëvalueerd wordt biedt geen toegevoegde waarde. Gedurende deze strategische plan periode zal regelmatig geëvalueerd worden of het, binnen de kaders van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel, mogelijk of noodzakelijk is om het risicoprofiel te verhogen en/of de rente afdekking aan te passen.

Hoogrentend

Tijdens de ALM-studie is veel aandacht besteed aan de samenstelling van het hoogrentende blok van de portefeuille en is een aantal alternatieve samenstellingen van dit blok geanalyseerd. De kwantitatieve ALM-uitkomsten gaven geen duidelijke richting voor de invulling van hoogrentend, omdat rendements- en risicomaatstaven van de alternatieven dicht bij elkaar lagen. Het bestuur heeft daarom met name op basis van kwalitatieve argumenten besloten om de samenstelling van hoogrentend aan te passen:

- Binnen het beleggingsbeleid voor de periode 2018 – 2021 bestaat het hoogrentende blok uit drie beleggingscategorieën, waaronder een allocatie van 1,5% naar Europees High Yield. Omdat de toegevoegde waarde van een dergelijke kleine allocatie zeer gering is, wat bevestigd is in de ALM-studie, heeft het bestuur besloten om afscheid te nemen van deze kleine allocatie. Hierdoor is er geen separate monitoring van de manager van het high yield beleggingsfonds meer nodig, wat het governance-beslag voor het bestuur verkleint.
- Het beleggingsbeleid voor de periode 2018 – 2021 bevatte een allocatie naar Structured Credit. De categorie Structured Credit kent een aantrekkelijk rendement/risico profiel, en biedt in portefeuille context een goede diversificatie; de belegging geeft naast een blootstelling naar bedrijven ook een blootstelling naar consumenten. De liquiditeit van de categorie is "redelijk": in normale omstandigheden kan op kwartaalbasis in- en uit de categorie worden gestapt; in tijden van stress kan de liquiditeit wel verslechteren. Groot aandachtspunt van de categorie is echter, naast de relatief hoge kosten, de complexiteit. De afgelopen jaren is gebleken dat het, hoewel er meerdere kennissessies zijn georganiseerd, voor het pensioenfonds een lastig te doorgronden categorie is. Het verpakken van de onderliggende leningen in een aparte entiteit, waarmee de leningen toegankelijk worden gemaakt voor beleggers, biedt beleggers additionele keuzes en spreiding, maar maakt wel dat de structuur complex is. Vanwege de hoge complexiteit heeft het bestuur daarom geconcludeerd dat de categorie niet passend voor het fonds is, en om de categorie af te bouwen. De categorie wordt daarom niet opgenomen in de strategische allocatie voor 2022 – 2024.
- In de eerste helft van 2021 heeft het fonds een Investment Case voor de categorie Direct Lending opgesteld, op basis waarvan het Fonds heeft besloten om de categorie te evalueren tijdens de ALM-studie van 2021. Via de categorie Direct Lending wordt belegd in private schuld, waarbij onderhandse, niet-genoteerde leningen worden verstrekt aan middelgrote bedrijven buiten het bankwezen en de kapitaalmarkt om. Direct Lending kent een aantrekkelijk rendement/risico profiel, en biedt in portefeuille context een goede diversificatie. De kosten van de categorie zijn hoog, inclusief een performance-component, maar daar staat een hoog verwacht rendement na kosten van circa 5% tegenover. De liquiditeit van de categorie is laag; wel kan met een bovenliggende open-end pool met onderliggend een aantal managers op best effort basis tussentijdse liquiditeit worden gerealiseerd.
    - Vanwege het aantrekkelijke rendement/risico profiel van de categorie heeft het fonds besloten om een allocatie van 5% naar Direct Lending in de portefeuille op te nemen.
    - De opbouw van een allocatie naar Direct Lending gaat naar verwachting in totaal drie jaar duren. Gedurende die drie jaar zal de gewenste allocatie stapsgewijs worden opgebouwd. Het fonds heeft besloten om, tijdens de periode dat Direct Lending wordt opgebouwd, Structured Credit als parkeercategorie te laten fungeren. Dit voorkomt relatief hoge aan- en verkoopkosten van een andere liquide hoogrentende categorie.
- De categorie Emerging Market Debt blijft onderdeel uitmaken van het hoogrentende blok. Wel wordt de allocatie verhoogd van 4,5% naar 5%. Resultaat is dus dat de strategische allocatie van 10% naar hoogrentend wordt ingevuld via Emerging Market Debt (5%) en Direct Lending (5%).

Aandelen regio-allocatie

In 2021 heeft het bestuur de regio-allocatie binnen de categorie aandelen ontwikkeld geanalyseerd. Conclusie was dat een onderbouwing van de bestaande regioverdeling ontbreekt. Twee mogelijke startpunten voor een regioverdeling zijn een weging op basis van marktkapitalisatie van beursgenoteerde ondernemingen (de MSCI wereld), en een verdeling op basis van economische activiteit (BBP gewogen). In de bestaande regioverdeling van het pensioenfonds is de weging naar Europa overwogen ten opzichte van beide startpunten.

- Een argument voor een marktkapitalisatie gewogen index is dat dit een natuurlijk startpunt is voor een passieve, wereldwijde belegger. Nadeel van deze index is dat er een relatief hoog concentratierisico naar de VS (met een weging van circa 65%) ontstaat.

- Een alternatieve manier van alloceren is op basis van economische activiteit. Hierbij krijgen regio's een gewicht in de index op basis van hun BBP. Binnen een regio zijn de wegingen naar sectoren wel op basis van marktkapitalisatie. Het gevolg is dat de Verenigde Staten een lagere weging krijgt, en Europa en Pacific een hogere weging. Een argument voor het hanteren van een BBP-gewogen regioverdeling is dat het een betere weerspiegeling van economische activiteit is (al werken veel bedrijven niet alleen lokaal); in sommige economieën (bijvoorbeeld Duitsland) is een relatief kleiner gedeelte van de bedrijven beursgenoteerd. Alle niet-beursgenoteerde bedrijven dragen wel bij aan economische groei en daarmee de potentiële waarde van de beursgenoteerde bedrijven. De verhouding tussen deze twee is een zeer ruwe indicatie van de volwassenheid van een markt, en daarmee zou een lage verhouding beursgenoteerde bedrijven kunnen wijzen op veel potentie voor groei. Ook verlaagt een BBP-gewogen strategie in potentie het risico dat er een overallocatie naar marktbubbels ontstaat, omdat bijvoorbeeld een stijging van regionale aandelenbeurzen niet onmiddellijk zal leiden tot een hoger aandeel in de portefeuille, zolang de economie niet meegroeit.

Het fonds heeft ervoor gekozen om de BBP-gewogen index als startpunt te hanteren, omdat het een betere weerspiegeling van economische activiteit is, en het concentratierisico naar de Verenigde Staten een minder groot is t.o.v. een marktgewogen index. Ook is het valuta-risico minder groot. De uiteindelijke regio verdeling wordt verder uitgewerkt in het Beleggingsplan, rekening houdend met beschikbaarheid van fondsoplossingen, het MVB beleid en transitie risico's en transactiekosten.

Daarnaast heeft het pensioenfonds besloten om, in lijn met het in 2021 vernieuwde MVB-beleid, binnen aandelen ontwikkeld te beleggen in aandelenfondsen die een 'Best-in-class-uitsluitingsbeleid' voor het verbeteren van het ESG-profiel van de portefeuille voeren en aandacht te besteden aan specifieke thema's en SDG's (3 - goede gezondheid en welzijn, 7 - Betaalbare en Duurzame Energie en 13 - klimaat). Er zijn mogelijkheden om dit in lijn met de Investment case in een fonds oplossing te realiseren.

Staat-swap verhouding

Het fonds heeft de strategische verhouding tussen swaps en staatsobligaties in de matching portefeuille vastgesteld op 90% - 10%. In het voorgaande strategisch beleid was deze verhouding 60% - 40%. Dit betekent, bijvoorbeeld, dat als de rente-afdekking 60% bedraagt, en de bijdrage aan de renteafdekking van bedrijfsobligaties en hypotheken 5% is, 49,5% van het totale renterisico wordt afgedekt via swaps en 5,5% via staatsobligaties.

Deze strategische verhouding is een weerspiegeling van de voor- en nadelen van beide instrumenten. Beide instrumenten hebben hun specifieke voordelen, wat een significante bijdrage aan de renteafdekking van beide categorieën ondersteunt. Tegelijkertijd is het feit dat de verplichtingskasstromen gewaardeerd worden op basis van een van de swapcurve afgeleide rentecurve, in tegenstelling tot bij het gebruik van staatsobligaties, geen staatswapspreadrisico wordt geïntroduceerd, een onderbouwing van de hogere allocatie naar swaps ten opzichte van staatsobligaties. Bijkomende reden voor de keuze voor deze verhouding is dat bij de huidige omvang van de matchingportefeuille en de huidige dekkingsgraad, de nagestreefde mate van rente-afdekking alleen kan worden bereikt bij een hogere bijdrage vanuit swaps. Door deze wijziging neemt het Vereist Eigen Vermogen behorend bij het beleggingsbeleid af, omdat er minder buffer hoeft te worden opgebouwd voor het mismatch-risico tussen staatsobligaties en swaps (de verplichtingen worden immers gewaardeerd o.b.v. een afgeleide van de swaprente).

Hypotheken

Per begin 2020 heeft het fonds in haar jaarlijkse beleggingsbeleid de allocatie naar hypotheken met 2,5% verhoogd ten opzichte van de Strategische allocatie van 6,5%. Reden voor deze verhoging is de kredietopslag op hypotheken ten opzichte van staatsobligaties, die meer dan voldoende compensatie voor biedt voor verwachte kredietverliezen. Het fonds heeft besloten om deze verhoging ook te verankeren in haar strategisch beleid.

De combinatie van deze aanpassingen resulteert in gelijkblijvende niveaus van het Vereist Eigen Vermogen en de kostendekkende premie.

8.6 Matchingportefeuille en rendementsportefeuille

Als onderdeel van het strategisch beleggingsbeleid is de portefeuille opgesplitst in een zogenaamde ‘matchingportefeuille’ en een ‘rendementsportefeuille’.

De matchingportefeuille heeft als doel om (een deel van) het renterisico van de verplichtingen zo goed mogelijk af te dekken.

De rendementsportefeuille heeft tot doel om op lange termijn een additioneel rendement ten opzichte van de verplichtingen te genereren. Om de verandering van het risicoprofiel als gevolg van marktontwikkelingen te beperken heeft het fonds een bandbreedte op de weging van de matchingportefeuille ten opzichte van de rendementsportefeuille gesteld.

Onderstaande tabel geeft zowel het strategisch beleggingsbeleid als het beleggingsbeleid van 2023 weer.

Portefeuilleoverzicht	**Strategisch beleid 2022-2024 beleidsdg < 105%**	**Bandbreedtes Normweging Beleggingsplan beleidsdg < 105%**	**Strategisch beleid 2022-2024 beleidsdg > 105%**
Matchingportefeuille	**40,0%**	**37,5% - 42,5%**	**31,5%**
Staatsobligaties, swaps en liquiditeiten	40,0%	40,0%	31,5%
Mate van renteafdekking (swap)	60%	60%	60%
Bijdrage aan renteafdekking	10% staatsobl. 90% swaps	10% staatsobl. 90% swaps	10% staatsobl. 90% swaps
Rendementsportefeuille	**60,0%**	**57,5% - 62,5%**	**68,5%**
Aandelen	***24%***	***21,5% - 26,5%***	***32,5%***
Aandelen ontwikkelde landen	19%	19%	25,5%
Aandelen opkomende landen	5%	5%	7%
Onroerend goed	**10%**	**7,5% - 12,5%**	**10%**
Beursgenoteerd OG	5%	5%	5%
Niet-beursgenoteerd OG	5%	5%	5%
Vastrentend	***26%***	***23,5% - 28,5%***	***26%***
Bedrijfsobligaties Inv. Grade	7%	7%	7%
Hypotheken	9%	9%	9%
High Yield Europa	-	-	-
Emerging Market Debt	5%	5%	5%
Structured Credit	-	-	-
Direct Lending	5%	5%	5%
Liquiditeiten	***0%***	***0%***	***0%***

Mate van valuta-afdekking	50% USD, GBP, JPY	50% USD, GBP, JPY	50% USD, GBP, JPY
Totaal	**100%**	**100%**	**100%**

Het strategisch beleid is dynamisch. Het gepresenteerde beleid is het beleid dat hoort bij een beleidsdekkingsgraad lager dan 105% (de huidige situatie). De derde kolom in de tabel geeft het strategisch beleid weer in het geval dat de beleidsdekkingsgraad groter is dan 105%: in dat geval wordt in principe de allocatie naar aandelen met 8,5% verhoogd, ten koste van de matchingportefeuille. Het bestuur beoordeelt aan de hand van dan geldende wetgeving, financiële positie en risicohouding of deze wijziging van het risicoprofiel wordt doorgevoerd.

Binnen categorieën geldt een strategische verdeling naar regio's en sectoren die is vastgelegd in het jaarlijkse beleggingsplan.

Bandbreedtes

Het pensioenfonds hanteert twee asset allocatie bandbreedtes. Rondom de strategische asset allocatie wordt een bandbreedte gehanteerd (van +/-2,5%-punt van de totale portefeuille) rondom de allocatie van de matching- en de rendementsportefeuille, en rondom de beleggingscategorieën binnen de rendementsportefeuille. Dit is weergegeven in bovenstaande tabel. Binnen de beleggingscategorieën worden de bandbreedtes van de sub-categorieën vastgelegd in het jaarlijkse Beleggingsplan. Het doel van deze bandbreedte is om, op jaarbasis, beperkte en risiconeutrale accenten in de portefeuille te kunnen leggen, bij het opstellen van het beleggingsplan.

Daarnaast hanteert het pensioenfonds een operationele bandbreedte rondom de allocaties van het jaarlijkse beleggingsplan. Deze bandbreedte dient als operationele buffer om efficiënt om te gaan met portefeuilleschommelingen door marktbewegingen. De operationele bandbreedte rondom de allocatie van de matching- en de rendementsportefeuille bedraagt +/-3,5%-punt van de totale portefeuille. Binnen de rendementsportefeuille wordt een operationele bandbreedte van 10% (relatief) rondom de verschillende beleggingscategorieën gehanteerd, waarbij een minimale bandbreedte van 1%-punt van de omvang van de rendementsportefeuille wordt gehanteerd.

Voor de illiquide categorieën geldt dat aan het operationele minimum niet hoeft te worden voldaan omdat voor het opbouwen van de portefeuille een termijn benodigd is. Tijdens deze periode zal worden belegd in liquide alternatieven. Daarnaast gelden verruimde uitvoeringsbandbreedtes rondom de jaarlijkse normwegingen om in volatiele markten niet gedwongen te hoeven kopen of verkopen.

8.7 Rente afdekking

Het rentebeleid van het Fonds is gebaseerd op de swapcurve. Het rente afdekkingspercentage wordt op totaalniveau vastgesteld op basis van de swapcurve.

In 2020 heeft het fonds op basis van een tussentijds uitgevoerde ALM-studie besloten om per begin 2021 het risicoprofiel naar beneden bij te stellen, door de rente-afdekking te verhogen van 50% naar 60%. Redenen hiervoor waren het belang van het minimaliseren van de UFR dekkingsgraad- en kortingsrisico's de komende jaren, en de, t.o.v. de ALM-studie uit 2018, gewijzigde lange termijn verwachtingen ten aanzien van de rente. De ALM-studie van 2021 heeft het risico-reducerende effect van deze stap bevestigd. De rente-afdekking van 60% wordt daarom ook vastgelegd in het strategisch beleid van het fonds.

Binnen het Strategisch Beleid 2018-2021 werd een dynamische renteafdekking beleid gevoerd, waarbij de mate van rente-afdekking (50%, 60% of 70%) afhankelijk was van het niveau van de rente: de rente-afdekking was lager naarmate de rente lager is, en hoger bij een hoog niveau van de rente. Onder dat beleid zou de mate van renteafdekking pas worden verhoogd van 50% naar 60% als de rente boven een niveau van 2% zou stijgen. Met het vaststellen van de renteafdekking op 60% per begin 2021 heeft het fonds dit beleid op basis van een rente-staffel losgelaten. Per dit strategisch beleid is de mate van rente-afdekking vastgesteld op 60%. Indien omstandigheden zoals wetgeving, financiële positie en risicohouding materieel veranderen kan het bestuur besluiten de mate van rente afdekking te heroverwegen.

In 2023 is besloten om in het beleggingsplan 2024 de renteafdekking te verhogen naar 70%, ten opzichte van het strategische niveau van 60%. Reden hiervoor is de sinds begin 2021 sterk gestegen rente, en de toegenomen kans dat centrale banken in de loop van 2024 rentes gaan verlagen om het economisch herstel te stimuleren. Omdat het

(neerwaarts) renterisico als hoger wordt beschouwd ten opzichte van de afgelopen jaren, heeft het fonds besloten de renteafdekking te verhogen. Dekkingsgraad bescherming, mede met het oog op transitie naar het nieuwe pensioen stelsel per 1/1/2026, speelt hierbij de belangrijkste rol. Door de hogere renteafdekking zal het Vereist Eigen Vermogen van het fonds dalen. Het pensioenfonds heeft besloten om de risicoruimte die daardoor ontstaat te gebruiken om de allocatie naar de matchingportefeuille met 5% te verlagen, zodat via een hogere allocatie naar de rendementsportefeuille het verwachte portefeuillerendement kan worden verhoogd.

Bij het vaststellen van de rente-afdekking wordt de rentegevoeligheid van de in de rendementsportefeuille aanwezige bedrijfsobligaties en hypotheken meegeteld.

8.8 Valuta risico afdekking

Binnen de beleggingsportefeuille wordt het USD risico, het GBP risico en het JPY risico voor 50% afgedekt.

Het fonds denkt dat wisselkoers ontwikkelingen niet voorspelbaar zijn. Niettemin geeft het bestuur de voorkeur aan een zekere mate van open valuta-positie in de portefeuille:

- Enig valutarisico kan diversificerend werken;
- Onderliggende bedrijven kennen vaak allerlei valuta-exposures via de herkomst van hun omzet;
- De status van de USD als ‘reserve valuta’ betekent dat de USD vaak stijgt in tijden van crisis.

8.9 Rebalancing

Conform het strategisch beleggingsbeleid zullen de wegingen van de rendementsportefeuille en de matchingportefeuille in principe op jaarbasis worden teruggebracht naar de normwegingen. Voor de wegingen van de beleggingscategorieën binnen de rendementsportefeuille gebeurt dit elk kwartaal zonder hierbij afbreuk te doen aan de wens tot efficiënt portefeuillebeheer. Op tussenliggende momenten vindt herbalancering plaats als portefeuille gewichten zich buiten de geldende bandbreedtes bevinden. Veranderingen in de renteafdekking als gevolg van aanpassingen in de verplichtingenstructuur worden in principe op kwartaalbasis geneutraliseerd.

8.10 Liquiditeitsrisico

BPF Banden en Wielen heeft een liquiditeitsbehoefte (liquiditeitsverplichtingen) die voortkomt uit diverse bronnen. Het niet kunnen voldoen aan de liquiditeitsbehoefte vormt het liquiditeitsrisico. De verschillende type verplichtingen kunnen extern of intern zijn.

Extern wil zeggen dat het niet voldoen aan deze verplichting tot een dispuut met een externe partij zou kunnen leiden; interne verplichtingen bestaan uit door het pensioenfonds aan zichzelf opgelegde beperkingen of limieten. Het niet kunnen voldoen aan interne verplichtingen heeft in de regel minder directe gevolgen, maar is niettemin onwenselijk en moet waar mogelijk voorkomen worden. Hiervoor is het onder andere van belang dat de allocatie naar illiquide categorieën passend is.

De belangrijkste bronnen van liquiditeitsbehoefte zijn als volgt:

1. Pensioenverplichtingen (externe verplichting)
2. Onderpand ten behoeve van derivatengebruik (externe verplichting)
3. Openstaande commitments op illiquide beleggingen (externe verplichting)
4. Regels rond herallocatie tussen of de allocaties binnen sub-portefeuilles (interne verplichting)

Onderpand ten behoeve van derivatengebruik verdient een extra toelichting: het fonds gebruikt derivaten voor het afdekken van bepaalde risico’s. De huidige derivaten zijn gericht op het beheersen van de risico’s als gevolg van veranderingen in:

1. De nominale rente
2. Wisselkoersen

Het voordeel van derivaten is dat economische exposure verkregen kan worden zonder dat een initiële inleg nodig is (anders dan bij fysieke instrumenten zoals obligaties). Een eigenschap van derivaten is dat bij verandering in de onderliggende parameter, en een daaropvolgende verandering van de waarde van het contract voor beide partijen een tegenpartijrisico ontstaat. Contractueel dient ter beperking van dit tegenpartijrisico onderpand gestort te worden. Hierdoor is de waarde van het gehele contract (inclusief onderpand) aan het einde van iedere dag bij benadering nul,

waardoor er weinig tot geen tegenpartijrisico is. Een gevolg hiervan is dat er altijd een zekere hoeveelheid direct beschikbare middelen aanwezig dient te zijn, om aan deze verplichting te voldoen: er ontstaat een liquiditeitsbehoefte.

Het gaat hierbij om externe verplichtingen. In het geval dat BPF Banden en Wielen niet voldoende liquide middelen vrij kan maken om aan de onderpand verplichtingen te voldoen dan zal de manager van de derivaten, de tegenpartij of een central clearing house, er toe over kunnen gaan om de derivaten positie “sluiten”, waardoor de economische exposure (de afdekking van rente of valuta risico) wegvalt. Dit kan verstrekkende gevolgen hebben voor het risicoprofiel van het fonds.

8.10.1 Liquiditeitsbeleid

BPF Banden en Wielen acht het wenselijk het liquiditeitsrisico te beperken en heeft een liquiditeitsbeleid opgesteld waarmee:

- Voorkomen wordt dat het fonds niet aan zijn primaire doelstelling kan voldoen: het doen van pensioenuitkeringen;
- Situaties voorkomen worden waarin het fonds niet aan zijn liquiditeitsverplichtingen kan voldoen (liquiditeitscrisis);
- Grenzen worden gesteld aan de mate van liquiditeitsrisico en deze grenzen worden gemonitord; en
- Mitigerende maatregelen vooraf in kaart worden gebracht om snel te kunnen acteren in geval van een liquiditeitscrisis.

Het fonds heeft een aantal begrenzingen vastgesteld om het liquiditeitsrisico dat het loopt te monitoren en mitigeren.

8.10.2 LCR en TCR

De LCR is gedefinieerd als (benodigde liquiditeit) / (hierboven gedefinieerde beschikbare liquide middelen).

Deze maatstaf is “EMIR-proof”. Onder EMIR zal central clearing voor rentederivaten verplicht worden en mag alleen nog cash onderpand gestort worden (de “variation margin”). De tevens vereiste permanente onderpandbuffer (“initial margin”) is relatief statisch en kan gewoon in staatsobligaties worden gestort. Omdat de LCR de staatsobligaties voor 0% meeneemt, is dit in dit opzicht een prudente maatstaf.

Total Coverage Ratio (TCR)

Een andere maatstaf is de TCR. Binnen de TCR worden, ten opzichte van de LCR, ook 90% van de totale marktwaarde van de Nederlandse, Duitse en Franse staatsobligaties meegenomen als beschikbare liquide middelen. Deze maatstaf is niet volledig “EMIR-proof”, maar is in normale marktomstandigheden wel relevant. De LDI Insight fondsen kunnen onder normale omstandigheden namelijk gebruik maken van repurchase agreements (“repo’s”), waarbij staatsobligaties van hoge kwaliteit tijdelijk uitgeleend worden om liquiditeiten te genereren.

Het pensioenfonds heeft ervoor gekozen de **Total Coverage Ratio** centraal te stellen in de beheersing en monitoring van het (korte termijn) liquiditeitsrisico. Door voor de TCR te kiezen, heeft het fonds er dus voor gekozen om staatsobligaties (met een afslag vanwege de negatieve impact van een rentestijging op de waarde van staatsobligaties) mee te tellen bij de berekening van de aanwezige liquide middelen. De grootste liquiditeitsbehoefte voor het pensioenfonds komt voort uit de LDI-fondsen binnen de matchingportefeuille, waarin een relatief conservatieve berekening van de liquiditeitsbehoefte wordt toegepast. In een situatie waarin de LDI-fondsen daadwerkelijk zouden vragen om extra geld, heeft het pensioenfonds immers de mogelijkheid om een deel van de (liquide) staatsobligaties uit het mandaat binnen de MP te verkopen, zonder dat de beleggingsrichtlijnen dienen te worden aangepast.

Voor risicomanagement worden signaleringsniveaus vastgelegd, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen verschillende risiconiveaus:

- Code groen: er zijn voldoende liquiditeiten beschikbaar om heftige marktstress op te vangen;
- Code rood: er is te weinig liquiditeit aanwezig, het fonds loopt ongewenste risico’s;
- Code oranje: er is niet voldoende liquiditeit aanwezig om marktstress zonder moeite op te vangen. Het fonds moet besluiten of er al dan niet actie ondernomen wordt.

Het fonds kiest ervoor een waarschuwingsniveau van 100% (“code oranje”) voor de korte termijn LCR te hanteren, en hanteert daarnaast een minimale LCR van 75% (“code rood”). In het geval de korte termijn LCR onder de 100% komt, dan

betekent dit dat het pensioenfonds niet voldoende middelen heeft om de gedefinieerde schokken volledig te kunnen opvangen.

8.10.3 Maximum percentage illiquide beleggingen

In aanvulling op de TCR signalering hanteert het fonds een beperking op het percentage illiquide beleggingen in de portefeuille. Het fonds heeft de volgende percentages vastgesteld, en onder de volgende afwegingen:

- Maximaal 25% allocatie naar minder liquide beleggingen, in alle gradaties. Het fonds heeft een sterke voorkeur om ook na een eventuele marktschok, waarin liquide beleggingen significant sterker in waarde zouden kunnen dalen ten opzichte van illiquide beleggingen, binnen dit maximum te blijven. Binnen de vastgestelde strategische mix is de allocatie naar illiquide beleggingen (niet-genoteerd onroerend goed, direct lending en hypotheken) 19%, waarmee er ruimte is om een dergelijke marktschok op te kunnen vangen. Een door het pensioenfonds uitgevoerde analyse laat zien dat na een sterke marktschok, met onder meer een 2% stijging van de rente, een 30% daling van aandelen en een 20% daling van liquide hoogrentende beleggingen, de allocatie naar illiquide beleggingen zou stijgen naar een niveau van circa 25%.
- Maximaal 10% allocatie voor illiquide beleggingen waarvan de illiquiditeit in normale omstandigheden ('going concern') groter dan een jaar is. Dit voorkomt dat in geval van een noodzakelijke verkoop van illiquide beleggingen, dit een te grote impact op de financiële situatie op zou leveren ('forced selling'). Binnen de vastgestelde strategische mix is de allocatie naar deze illiquide beleggingen (niet-genoteerd onroerend goed, en direct lending) 10%.

Het bestuur ziet deze maximale allocaties naar illiquide beleggingen als een niveau waarbij het fonds ook in geval van een eventuele toekomstige collectieve waardeoverdracht nog voldoende flexibiliteit heeft in haar keuzes. Bij hogere percentages zal die flexibiliteit beperkt worden. Dit wordt hierna verder onderbouwd.

8.11 Risicoprofiel van de totale portefeuille

Het risicoprofiel van de totale portefeuille wordt gemonitord aan de hand van de portefeuillewegingen en gerelateerde risicomaatstaven. Deze dienen consistent te zijn met het Strategisch Beleggingsbeleid en de jaarlijks op te stellen normportefeuille. In geval van overschrijding van de risiconormen zoals hierboven beschreven, wordt dit met de fiduciaire manager afgestemd.

Uitgangspunt voor het bepalen van de maatstaven is dat er een goed beeld gegeven moet worden of de portefeuille in lijn ligt met het strategisch beleid en de uitgangspunten van het fonds. Het fonds hanteert daarom drie maatstaven om te beoordelen of het beleggingsbeleid (en daarmee de portefeuille) in lijn ligt met het strategisch beleid:

- Strategische Vereiste Dekkingsgraad (VDG)
- Risicobudget van de beleggingen versus de verplichtingen
- Scenario analyses (deterministisch en historisch)

<u>Strategische Vereiste Dekkingsgraad (VDG)</u>

Het Vereist Eigen Vermogen (VEV) geeft de omvang van het eigen vermogen aan waarover het fonds ten minste zou moeten beschikken. Deze omvang is afhankelijk van het risicoprofiel van het fonds en hangt nauw samen met het strategisch beleggingsbeleid. De hoogte van het vereist eigen vermogen is gericht op de wettelijke zekerheidsmaat van 97,5%, dat wil zeggen dat in de evenwichtssituatie de kans dat het vermogen van het pensioenfonds binnen een jaar lager is dan de waarde van de technische voorziening, kleiner is dan 2,5%.

Het fonds hanteert een risicobegrenzing aan de hand van het Vereist Eigen Vermogen (VEV). Hiermee wordt voorkomen dat het jaarlijkse beleggingsbeleid en de actuele portefeuille qua risico materieel afwijken van het strategische beleid. De bandbreedte rondom het actuele Strategische VEV zijn +/- 2,5%-punt.

De verwachte Vereiste Dekkingsgraad van het Strategisch Beleid bedraagt circa 116,6% per 31 december 2023. De toekomstige hoogte van de strategische VDI zal mede afhangen van de hoogte van de rente van dat moment en de bijbehorende renteafdekking (van het dynamisch beleid).

<u>Risicogebruik (volatiliteit dekkingsgraad)</u>

Voor de dagelijkse monitoring van het risico van de portefeuille hanteert het fonds als risicomaatstaf de (ex-ante) tracking error van beleggingen versus verplichtingen (op basis van de swapcurve/ toezichtscurve). Op basis van het

strategisch beleggingsbeleid stelt het fonds een verwacht risico vast en een bandbreedte daaromheen, waarmee een risicobudget wordt geconstrueerd. Het risicogebruik dat volgt uit het strategisch beleggingsbeleid en dat geldt als aanvullende beperking bij het vaststellen van het jaarlijks beleggingsbeleid is als volgt.

Volatiliteit dekkingsgraad (op basis van toezichtscurve)	Risicobudget (minimum)	Risico Strategisch beleid	Risicobudget (maximum)
Tracking error	4,0%	6,4%	9,0%

Het fonds is zich ervan bewust dat deze risicomaatstaf gebaseerd is op historische volatiliteit en correlaties en in die zin beperkingen kent in de voorspellende waarde. Om deze reden kijkt het fonds bij het bepalen van het jaarlijkse beleggingsbeleid ook naar scenario-analyses. In verschillende marktomstandigheden kunnen verschillende maatstaven het juiste inzicht bieden. Het is daarom altijd van belang met gezond verstand de waargenomen risico's te analyseren en te interpreteren.

Scenario analyses (deterministisch en historisch)

Deterministische (stress) scenario's geven soms meer inzicht in de korte termijn risico's dan risico's op basis van historische data. Daarom wordt in het jaarlijks op te stellen Beleggingsplan van het fonds gekeken naar wat er in verschillende scenario's gebeurt met de actuele dekkingsgraad op basis van toezicht.

Via grafieken wordt zowel voor het strategisch beleid als voor het jaarlijkse beleggingsbeleid de impact weergegeven indien de euro swapcurve stijgt of daalt (parallelle schok) en/of de zakelijke waarden portefeuille toe- of afneemt.

Naast de eenvoudige deterministische scenario's, wordt in het jaarlijks op te stellen Beleggingsplan de impact van verschillende alternatieve scenario's geanalyseerd en grafisch weergegeven. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in korte termijn risico's en lange termijn risico's. Een viertal alternatieve scenario's voor de lange termijn zijn vastgesteld:

- Stagflatie
- Hervormingen
- Seculiere stagnatie
- Goudlokje

Daarnaast zal het fonds jaarlijks in het Beleggingsplan de impact uitwerken van diverse korte termijn deterministische stress-scenario's op de dekkingsgraad (toezicht).

8.11.1 Risico's binnen de matchingportefeuille

De matchingportefeuille heeft tot doel om de kasstroomkarakteristieken van de verplichtingen te repliceren. Risico's binnen de matchingportefeuille ontstaan derhalve doordat deze karakteristieken niet volledig worden gerepliceerd. De eerste factor die bijdraagt aan het matchingrisico is het renterisico. Dit risico ontstaat wanneer het renterisico niet volledig is afgedekt en/of wanneer er ten opzichte van de verplichtingen curverisico wordt genomen. De tweede factor die bijdraagt aan het matchingrisico, is het kredietrisico. Dit risico ontstaat wanneer de renteafdekking niet volledig plaatsvindt met swaps (de toepasselijke rente voor de verplichtingen); binnen het Strategisch Beleggingsbeleid worden bijvoorbeeld ook staatsobligaties gebruikt. Het hiermee verbonden kredietrisico wordt ook wel swap-spread-risico genoemd. Naast bovenstaande risico's die voortvloeien uit een mismatch tussen de verplichtingen en de beleggingen, bestaan er binnen de matchingportefeuille nog drie risico's die te maken hebben met de uitvoering, dit zijn het tegenpartij risico, het liquiditeitsrisico en het financieringsrisico (leveragerisico). Deze drie risico's zijn sterk verbonden met het gebruik van renteswaps binnen de matchingportefeuille.

Renterisico

Het renterisico betreft de mogelijke negatieve invloed van rentewijzigingen op de financiële positie van het Fonds. Dit risico ontstaat door een niet-volledige afdekking van het renterisico. De omvang van de afdekking van het renterisico is geëvalueerd in de ALM studie. Maandelijks wordt de renteafdekking door de fiduciair manager gemeten en gerapporteerd.

Curverisico

Het curverisico ontstaat wanneer de hedgeratio's voor de verschillende duration punten van de swapcurve sterk afwijken van de duration van de totale renteafdekking. Dit kan aanleiding zijn voor mismatchresultaten ingeval van niet-parallelle verschuivingen in de swapcurve. B&W is van mening dat om de effectiviteit van de renteafdekking te waarborgen een nauwkeurige afdekking over verschillende looptijden noodzakelijk is. Het fonds heeft hiertoe per looptijdscategorie een normrente afdekkingspercentage vastgesteld. Periodiek wordt in de rapportage van de beheerder aan B&W per looptijd weergegeven in welke mate de portefeuille afwijkt van de normwaarde voor de mate van renteafdekking. Maandelijks wordt door de fiduciaire manager het curverisico gemeten en gerapporteerd.

Kredietrisico

Het kredietrisico in de matchingportefeuille ontstaat doordat een deel van de matching plaatsvindt via andere instrumenten dan renteswaps. Er zijn goede redenen om niet het gehele renterisico van de verplichtingen af te dekken met renteswaps. Ten eerste zou dit gepaard gaan met zeer grote derivatenposities en bijkomende liquiditeits- en tegenpartijrisico's. Ten tweede zou een matchingbeleid dat voornamelijk leunt op renteswaps leiden tot een hoog financieringsrisico (immers, vanwege de rendementsdoelstelling dient de rendementsportefeuille dan cash van de matchingportefeuille te lenen – tegen EONIA – om vervolgens te beleggen in risicovolle beleggingen).

Binnen de matchingportefeuille wordt een deel van de matching geëffectueerd via staatsleningen van overheden met een hoge rating (Nederland, Duitsland en Frankrijk). Dit brengt evenwel negatieve swap spreads met zich mee (voor Duitsland en Nederland). Ter compensatie wordt door B&W binnen de rendementsportefeuille belegd in instrumenten met een beperkt kredietrisico maar met een positieve swap spread (zijnde Nederlandse woninghypotheken en investment grade-bedrijfsobligaties).

Het kredietrisico wordt beheerst door strikte eisen te stellen aan de kredietkwaliteit van de landen, ondernemingen en hypotheken waarin wordt belegd. Dit wordt op continue basis gemonitord en tevens wordt hierover ook maandelijks gerapporteerd. Tevens worden hier ook eisen gesteld aan de maximale exposure aan een land of onderneming om daarmee het concentratierisico te beperken.

Kredietrisico wordt binnen de matchingportefeuille primair begrensd door grenzen te stellen aan de bijdrage van staatsobligaties aan de renteafdekking.

Tegenpartijrisico

Tegenpartijrisico ontstaat bij beleggingen in derivaten en liquiditeiten en bij repo-financiering en securities lending activiteiten. Het Fonds hanteert een tegenpartijbeleid dat gebaseerd is op strenge selectie en monitoring van tegenpartijen, spreiding en prudent onderpandbeheer. Direct tegenpartijrisico is voor het Fonds uitsluitend van toepassing met betrekking tot de valuta-afdekking en liquiditeiten.

De valuta-afdekking van het fonds wordt door de fiduciair manager uitgevoerd. Uitgangspunt hierbij is dat onderpand op dagbasis wordt uitgewisseld. De fiduciair manager beoordeelt tegenpartijen op basis van een doorlopende risico-analyse. Belangrijke componenten in deze risico-analyse van tegenpartijen zijn de ontwikkeling van credit-spreads en korte en lange termijn kredietratings, en het oordeel van de fiduciair manager ten aanzien van de operationale samenwerking met deze tegenpartijen. De fiduciair manager hanteert hierbij een vlaggensysteem. Een "groene" uitkomst geeft aan dat er geen bijzonderheden zijn, in geval van een "oranje" uitkomst is er verhoogde aandacht en een "rode" kleur representeert een waarschuwing en mogelijk actie. De fiduciair manager zal in principe alleen nieuwe derivaten aangaan met partijen met een "groene" beoordeling. Indien de status van een tegenpartij "rood" is zal de fiduciair manager eventueel uitstaande derivaten met die tegenpartij zo snel mogelijk afwikkelen.

Indirect (via beleggingsfondsen) loopt het Fonds echter eveneens tegenpartijrisico, aangezien de rentederivaten en repo-financiering aangegaan worden binnen LDI fondsen. Het tegenpartijbeleid binnen deze LDI fondsen wordt periodiek getoetst versus het beleid van het Fonds.

Via de kwartaalrapportage geeft de fiduciair manager inzicht in uitstaande derivaten met verschillende tegenpartijen en het bijbehorende onderpand. Dit overzicht wordt gegeven voor de FX-derivaten die op naam van het fonds staan en voor de rentederivaten binnen de LDI fondsen. In de rapportage wordt ook het oordeel van de fiduciair manager ten aanzien van de tegenpartijen van de FX-derivaten getoond.

Nieuwe eisen ten aanzien van de European Market Infrastructure Regulation ("EMIR") voorzien ook in een verkleining van het tegenpartijrisico en beogen de transparantie van OTC-transacties (transacties buiten de beurs om) te verhogen. Omdat het Fonds via beleggingsfondsen participeert in dergelijke instrumenten is de impact van EMIR voor het Fonds beperkt. Wel rapporteert het Fonds vanaf begin 2014 over de valutaderivaten die het Fonds aangaat. Het Fonds volgt de EMIR ontwikkelingen en voortgang bij de fondsbeheerder(s) nauwgezet.

Om het risico binnen de LDI fondsen zoveel mogelijk te beperken, is een hoge kwaliteit van juridische documentatie essentieel. In deze documentatie wordt geregeld welk onderpand is toegestaan en wanneer wordt uitgewisseld. Daarnaast wordt beschreven wat de afspraken zijn bij speciale gebeurtenissen (bijv. faillissement). Het beschikken over juridische documentatie met veel tegenpartijen is van belang om zoveel mogelijk spreiding over verschillende tegenpartijen te bewerkstelligen.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico in de matchingportefeuille houdt verband met het gebruik van renteswaps. In geval de swaps een negatieve waarde krijgen (in geval van een rentestijging), dient onderpand te worden gegeven. Dit kan in de vorm van cash of in de vorm van staatsleningen met een hoge kredietkwaliteit. Ieder kwartaal wordt met betrekking tot de derivatenportefeuille een liquiditeitsstresstest gedaan. In de toekomst zal onder invloed van central clearing het liquiditeitsrisico toenemen omdat de variation margin gestort moet worden in cash. De liquiditeit in de repomarkt gaat in dat geval een belangrijkere rol spelen.

Concentratierisico

Het concentratierisico is vooral van belang in de matchingportefeuille als gevolg van het gebruik van staatsobligaties van een zeer beperkt aantal Europese landen. Daarom worden hoge eisen gesteld aan de kwaliteit van zowel swaps als staatsobligaties. Het concentratierisico wordt beperkt door spreiding aan te brengen in de instrumenten die gebruikt worden in de matchingportefeuille (zijnde de verdeling tussen staatsobligaties en swaps).

Financieringsrisico

In het gekozen beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van financiering (leverage) onder andere door het gebruik van renteswaps en repo-financiering. Voor het aangaan van renteswaps en repo-financiering betaalt het Fonds de korte rente aan de tegenpartij. Het risico hiervan is (onder andere) dat de korte rente sterk kan stijgen terwijl de lange rente is gefixeerd. Indien de korte rente hoger is dan de lange rente zorgt dit voor een negatief rendement. Het financieringsrisico van het Fonds is beperkt doordat een gedeelte van het vermogen in staatsobligaties wordt belegd.

8.11.2 Risico's binnen de rendementsportefeuille

De rendementsportefeuille heeft tot doel om een additioneel rendement te behalen boven de swaprente ter financiering van de ambitie van waardevastheid van de pensioenen. Hiertoe worden posities genomen in risicovolle beleggingscategorieën, wat gepaard gaat met marktrisico's. Marktrisico's zijn risico's die ontstaan ten gevolge van de beweeglijkheid in de marktprijzen. Het belangrijkste marktrisico binnen de rendementsportefeuille betreft het aandelenmarktrisico. Een gerelateerd risico is kredietrisico. Dit doet zich met name voor bij de vastrentende beleggingen in de rendementsportefeuille en heeft te maken met de kans op faillissement van de debiteur. Gewijzigde percepties met betrekking tot deze kansen op faillissementen vertalen zich in veranderende credit spreads - en daarmee tot veranderende marktprijzen.

Een groot deel van de beleggingen in de rendementsportefeuille betreffen niet-euro-beleggingen. Derhalve vormt ook valutarisico een belangrijk risico binnen de rendementsportefeuille. Binnen het Strategisch Beleggingsbeleid bestaat 15,5% van de rendementsportefeuille uit illiquide beleggingen die niet binnen een paar maanden liquide te maken zijn. Deze beleggingen brengen derhalve liquiditeitsrisico's met zich mee. Tot slot is er nog het diversificatie-/concentratie-risico. Hiermee wordt gedoeld op de mogelijke negatieve effecten van een te grote exposure naar een enkele risicobron, dan wel naar een beperkt aantal landen of bedrijven.

Marktrisico

B&W is zich ervan bewust dat het voor het realiseren van de toeslagenambitie nodig is om beleggingsrisico's in de portefeuille op te nemen. Met name via de zakelijke waarden in de rendementsportefeuille wordt gestreefd naar het behalen van een additioneel rendement. Hierdoor wordt marktrisico in de portefeuille geïntroduceerd. B&W beperkt dit

marktrisico door grenzen te stellen aan het risicobudget op totaalniveau en per beleggingscategorie binnen de rendementsportefeuille bandbreedtes te benoemen. Daarbij wordt in belangrijke mate spreiding toegepast om idiosyncratische risico's in de portefeuille te beperken.

Het belangrijkste marktrisico in de rendementsportefeuille is het aandelenmarktrisico. Dit is enerzijds een reflectie van de relatief hoge volatiliteit van aandelen ten opzichte van de andere beleggingscategorieën in de rendementsportefeuille, en anderzijds een reflectie van het feit dat aandelen circa 24% uitmaken van de totale portefeuille. Door de begrenzingen die in het Strategisch Beleggingsbeleid zijn gesteld aan aandelen wordt bewaakt dat het aandelenrisico niet te dominant wordt voor de ontwikkeling van de financiële positie van het fonds.

Kredietrisico

Kredietrisico richt zich vooral op de kans dat de debiteur niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Binnen de rendementsportefeuille is dit risico geconcentreerd bij de beleggingen in de categorieën 'high yield' en 'emerging market debt (EMD)'. Binnen de rendementsportefeuille wordt bewust kredietrisico gelopen in de overtuiging dat dit op de lange termijn rendement (de risicopremie) oplevert. De belangrijkste bijdrage van de beheerders van de high yield- en EMD-beleggingen aan de performance is het voorkomen van faillissementen in de portefeuille. Het is de overtuiging van B&W dat de geselecteerde managers de vaardigheden bezitten om op dit punt waarde toe te voegen.

Kredietrisico wordt primair begrensd door binnen de rendementsportefeuille maximale asset-allocaties per vastrentende categorie af te spreken. Deze grenzen worden gemonitord. In de fondsafspraken vindt ook risicobeheersing plaats. Aan de beheerders zijn restricties meegegeven met betrekking tot de maximale exposure die in de portefeuilles mag worden ingenomen bij de laagste ratingklassen. Over de rating exposures wordt op maandbasis gerapporteerd. Via de manager monitoring wordt ook bewaakt dat de portefeuille niet teveel afwijkt van de afgesproken benchmark.

Valutarisico

Een deel van de beleggingen in de rendementsportefeuille zijn niet-euro-beleggingen. Op fondsniveau wordt in principe 50% van de exposure naar de Amerikaanse dollar, het Britse pond en de Japanse yen afgedekt. Op maandbasis wordt over de effectiviteit van de valuta-afdekking gerapporteerd.

Inflatierisico

Zoals in hoofdstuk 4 benoemd, is het doel van de strategische portefeuille van het pensioenfonds tweeledig, te weten (1) het met een bepaalde kans zeker stellen van de nominale pensioenaanspraken en (2) het nastreven van een zo goed mogelijke indexatie van de opgebouwde aanspraken. Inflatierisico is het risico dat de daadwerkelijk en/of de verwachte inflatie hoger uitvalt dan verwacht, met een negatieve impact op de koopkracht van de deelnemers van het pensioenfonds. Het huidige pensioenstelsel is met name gericht op het bieden van zekerheid ten aanzien van nominale aanspraken, met een nominale rekenrente en dekkingsgraad. In een langere periode met hoge inflatie bestaat het risico dat de koopkracht van de nominale aanspraken verslechtert. In een periode van hogere daadwerkelijke of verwachte inflaties kan het reële rendement op nominale obligaties als staatsobligaties uitgehold worden.

Het pensioenfonds beschermt zich hiertegen door in de rendementsportefeuille extra rendement te genereren via zakelijke waarden als aandelen en vastgoed op te nemen; het pensioenfonds verwacht dat deze categorieën op lange termijn bescherming kunnen bieden tegen hogere inflaties.

De portefeuille van het pensioenfonds bevat geen Inflatie gerelateerde obligaties, door overheden uitgegeven obligaties waarvan de omvang van de hoofdsom en coupons gekoppeld is aan de hoogte van de gerealiseerde inflatie. Het pensioenfonds neemt deze niet op in de portefeuille, vanwege de lagere bescherming tegen het nominale renterisico van deze instrumenten. Daarnaast is een nadeel dat de Nederlandse overheid geen inflatie gerelateerde obligaties uitgeeft, terwijl het fonds bescherming zoekt tegen een eventueel hogere Nederlandse inflatie.

Liquiditeitsrisico

Binnen de totale portefeuille bestaat circa 15,5% uit niet-liquide beleggingen. Deze beleggingen kunnen niet binnen een paar maanden tegen acceptabele marktprijzen verkocht worden. Hiermee dragen deze beleggingen bij aan het liquiditeitsrisico. Er zijn echter aanvullende risico's verbonden aan de beperkte liquiditeit van hypotheken en structured credit. Ingeval van grote verschuivingen in de markt heeft B&W niet de mogelijkheid om wijzigingen aan te brengen in de

portefeuille, althans niet tegen redelijke kosten. Dit geldt eveneens bij mogelijke problemen bij de beheerders van deze beleggingen. Anders dan in de situaties, zoals specifiek vastgelegd in investment management agreements (IMA's) met de vermogensbeheerders, is het niet mogelijk vroegtijdig een beheerder te ontslaan en/of te vervangen.

Op kwartaalbasis wordt de allocatie naar de illiquide beleggingscategorieën gemonitord.

Concentratierisico

In de rendementsportefeuille is in beperkte mate sprake van concentratierisico door een brede spreiding over beleggingscategorieën. Daarbij worden deze beleggingscategorieën meestal ingevuld met meerdere beleggingsfondsen of mandaten. Deze beleggingsfondsen of mandaten beleggen vervolgens weer in een groot aantal individuele instrumenten. Het fonds controleert de mate van spreiding binnen de rendementsportefeuille door per kwartaal op look through basis de sector- en landenallocatie en tien grootste posities van aandelen en vastrentende waarden te analyseren.

Diversificatierisico

Diversificatierisico duidt op de omstandigheid dat door een hoge correlatie tussen de beleggingscategorieën in de portefeuille B&W kwetsbaar is voor toenemende volatiliteit op de financiële markten. De gemiddelde correlatie tussen de beleggingscategorieën in de rendementsportefeuille ligt tussen de 0,3 en 0,6, waarmee er sprake is van spreiding. Dit laat onverlet dat in tijden van stress de correlaties snel kunnen toenemen. Dit doet zich vooral voor bij liquide beleggingen. Doordat de rendementsportefeuille ook een allocatie naar illiquide beleggingen bevat, wordt de overall impact van marktinstabiliteit op de portefeuille gemitigeerd.

8.12 Verantwoord beleggen beleid

In 2021 heeft het fonds haar eigen beleid ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB) opnieuw vastgesteld, in een nieuwe versie van het MVB-beleid van het fonds. Het MVB-beleid kan van tijd tot tijd worden bijgewerkt buiten dit strategisch beleid om.

In de nieuwe versie van het MVB-beleid spelen het thema Klimaat en een "best-in-class" aanpak een belangrijke rol:

- Het fonds heeft een concrete klimaatdoelstelling voor de komende jaren afgesproken, op basis van de zogenaamde "Paris Aligned benchmark". Het risico van klimaatverandering wordt direct gereflecteerd in de Sustainable Development Goals (SDG's) nummers 7 (betaalbare en schone energie) en 13 (klimaatactie).
- Binnen een "best-in-class" aanpak wordt ernaar gestreefd om alleen te beleggen in ondernemingen die goed scoren op het gebied van MVB. Dit gaat duidelijk verder dan het uitsluiten van ondernemingen.

Het MVB-beleidsdocument van het fonds omvat een uitwerking van de missie en visie van het fonds ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen, en een gedetailleerde beschrijving van de manier waarop het beleid wordt uitgevoerd en van de wijze waarop wordt gerapporteerd en verantwoording wordt afgelegd over het uitgevoerde beleid.

9 Eigen vermogen/waardering beleggingen

9.1 Beoogde omvang van het eigen vermogen

Per 1 juli 2023 maakt het pensioenfonds gebruik van het transitie-FTK. Onder het transitie-FTK gelden andere regels met betrekking tot het eigen vermogen, in vergelijking tot het FTK. Het transitie-FTK kan gebruikt worden, omdat het pensioenfonds het besluit tot invaren heeft genomen. Het pensioenfonds heeft echter de bevoegdheid om het besluit tot invaren (in overleg met alle betrokkenen) op enig moment in te trekken. Indien het fonds gebruik maakt van deze bevoegdheid, komt het transitie-FTK te vervallen en zal het FTK wederom van toepassing zijn. Door deze wijziging zullen ook de FTK regels omtrent het eigen vermogen weer van toepassing zijn.

9.1.1 Beoogde omvang van het eigen vermogen in transitie-FTK

Bij het gebruikmaken van het transitie-FTK moet het fonds kunnen aantonen dat, op basis van de DNB-voorschriften, de dekkingsgraad naar verwachting op de transitiedatum minimaal gelijk is aan de invaardekkingsgraad. De beoogde minimale omvang van het eigen vermogen is daarmee gelijk aan het vermogen dat benodigd is om aan bovengenoemde eis te voldoen. De omvang van het minimaal eigen vermogen is in het overbruggingsplan vastgesteld.

9.1.2 Beoogde omvang van het eigen vermogen in FTK

Het pensioenfonds stelt vooraf zelf een beoogde minimale omvang van het eigen vermogen vast, dat nodig wordt geacht om de solvabiliteit van het pensioenfonds op langere termijn te waarborgen. De beoogde minimale omvang van het eigen vermogen en van de solvabiliteitsopslag in de kostendekkende premie wordt vastgesteld op basis van het vereist eigen vermogen onder het FTK volgens het standaardmodel van De Nederlandsche Bank (zie paragraaf 9.2.).

Het bestuur is van mening dat het vereist eigen vermogen in het standaardmodel het risicoprofiel van het pensioenfonds adequaat weergeeft. Het pensioenfonds belegt in relatief standaard beleggingscategorieën zoals aandelen ontwikkelde en opkomende markten, beursgenoteerd onroerend goed, niet-beursgenoteerd onroerend goed, staatsobligaties, bedrijfsobligaties, hypotheken en liquiditeiten. Bij het pensioenfonds is geen sprake van materiële risico's die in het standaardmodel niet of niet adequaat worden meegenomen. In dit verband wordt tevens verwezen naar hetgeen is beschreven in paragraaf 8.1 tot en met 8.8.

Voor zijn rapportage in de verslagstaten voor De Nederlandsche Bank (DNB) toetst de certificerend actuaris van het pensioenfonds achteraf of het vereist eigen vermogen en de voorziening pensioenverplichtingen afgedekt worden door het aanwezige pensioenvermogen. De certificerend actuaris toetst het vereist vermogen op basis van de richtlijnen van de toezichthouder volgens het FTK en de daarvan afgeleide richtlijnen binnen zijn adviesbureau, eveneens gebaseerd op het risicoprofiel van het belegde vermogen. Ook zijn methodiek houdt rekening met de ontwikkelingen op de financiële markten (zie paragraaf 9.2.).

Het bestuur besteedt aandacht aan de rapportage in het kader van het FTK. Een verschil tussen het vastgestelde minimaal beoogde eigen vermogen en het door de certificerend actuaris conform bovenstaande vastgestelde vereist eigen vermogen wordt geëvalueerd.

9.2 Vaststelling vereiste eigen vermogen onder FTK volgens standaardmodel DNB

Onder het FTK wordt het vereiste eigen vermogen zodanig vastgesteld dat met de wettelijk vastgestelde zekerheidsmaat van 97,5% wordt voorkomen dat het pensioenfonds binnen één jaar over minder middelen beschikt dan de voorziening pensioenverplichtingen voor de onvoorwaardelijke toezeggingen. Er geldt een minimaal vereist eigen vermogen van 4% tot 5% van deze voorziening pensioenverplichtingen.

Het vereiste eigen vermogen wordt in beginsel vastgesteld volgens het standaardmodel. Op basis daarvan kunnen de effecten worden opgevangen in de volgende onmiddellijke veranderingen in de risicofactoren:

1. Renterisico (S1):

Het effect van de meest ongunstige wijziging van de rente(termijnstructuur) volgens voorgeschreven stijgings- en dalingsfactoren.

2. Zakelijke waardenrisico (S2):

Het effect van een daling van de zakelijke waarden aan de hand van een daling van de benchmark voor aandelen met 30% voor beursgenoteerde aandelen in ontwikkelde markten, met 40% voor emerging markets en met 40% voor private equity, en een daling van de benchmark voor direct onroerend goed met 15% en voor indirect onroerend goed met 30%. De correlatie tussen de categorieën zakelijke waarden wordt op 0,75 gesteld.

3. Valutarisico (S3):

Het effect van een daling van alle valutakoersen ten opzichte van de euro met 20% tot 35%.

4. Commodities risico (S4):

Het effect van een daling van de benchmark voor commodities (grondstoffen) met 35%.

5. Kredietrisico (S_5):

   Het effect van een toename van de actuele credit spread op de portefeuille vastrentende waarden. Het in aanmerking te nemen kredietrisico hangt af van de credit rating van de betreffende obligatie volgens onderstaand overzicht. In dat kader wordt opgemerkt dat Nederlandse staatsleningen tot de categorie AAA gerekend worden.

Kredietwaardigheid	**Toename kredietopslag in basispunten**
AAA-staatsobligaties	0
Overige AAA-obligaties	60
AA	80
A	130
BBB	180
BB of lager of niet gewaardeerd	530

6. Verzekeringstechnisch risico (S6):

   Het vereiste vermogen voor verzekeringstechnische risico's bestaat uit onvoorziene sterfterisico's en onvermijdbare sterfterisico's. Het onvoorziene sterfterisico (procesrisico) is een percentage van de voorziening pensioenverplichtingen. De onvermijdbare sterfterisico's bestaan uit de toekomstige sterftetrendonzekerheid (TSO) en de negatieve stochastische afwijking van de verwachtingswaarde (NSA). Het vereiste vermogen voor verzekeringstechnische risico's wordt bepaald met de volgende formule:

   $$S6 = procesrisico + \sqrt{\mathrm{TSO}^2 + \mathrm{NSA}^2}$$

7. Actief beheerrisico (S10):

   Het actief beheerrisico wordt bepaald aan de hand van de volgende formule:

   $$S_{10} = \sum Marktwaarde_i * (1{,}96 * TE_i + TER_i)$$

   Hierbij is TEi de (geannualiseerde) tracking error voor de betreffende beleggingsportefeuille. De TEi wordt berekend ten opzichte van de betreffende benchmark. De TERi is de (meetkundige) total expense ratio van de beleggingsportefeuille. Hiermee worden de kosten bedoeld die gemaakt worden voor het uitvoeren van het actieve beheer. Indien de TEi kleiner is dan 1%, mag de S10 buiten beschouwing worden gelaten.

De effecten S1 tot en met S10 worden vervolgens gecombineerd aan de hand van de volgende formule voor S:

$$\sqrt{(S_1^2 + S_2^2 + 2*0{,}4*S_1*S_2 + S_3^2 + S_4^2 + S_5^2 + 2*0{,}4*S_1*S_5 + 2*0{,}5*S_2*S_5 + S_6^2 + S_{10}^2)},$$

waarbij,

$$S_2^2 = S_{2A}^2 + S_{2B}^2 + S_{2C}^2 + S_{2D}^2 + 2*0{,}75*(S_{2A}*S_{2B} + S_{2A}*S_{2C} + S_{2A}*S_{2D} + S_{2B}*S_{2C} + S_{2B}*S_{2D} + S_{2C}*S_{2D})$$

Hierbij geeft de eerste 0,4 de correlatie weer tussen het renterisico (S_1) enerzijds en het aandelen- en vastgoedrisico (S_2) anderzijds. De tweede 0,4 geeft de correlatie weer tussen het renterisico (S_1) en het kredietrisico (S_5) bij een rentedaling. Bij een rentestijging wordt deze correlatie op 0 gesteld. Daarnaast is de correlatie tussen het aandelen- en vastgoedrisico (S_2) enerzijds en het kredietrisico (S_5) anderzijds vastgesteld op 0,5. De correlaties tussen de risico's die onderdeel uitmaken van het aandelen- en vastgoedrisico bedragen 0,75. Voor alle overige onderlinge verbanden zijn de correlaties op nul gesteld, deze risico's worden verondersteld onafhankelijk van elkaar op te treden.

9.3 Wijze van risicometing, risicobeheersing en opzet van resultaatevaluatie

De vermogensbeheerder rapporteert op maandbasis aan het bestuur. In de rapportage doet de vermogensbeheerder onder meer verslag van het gevoerde beleid, de resultaten van het beleid en het risicoprofiel van de portefeuille en de richtlijnen zoals deze in het beleggingsmandaat zijn opgenomen.

De vermogensbeheerder is verantwoordelijk voor de performancemeting en –rapportage. De performance van de beleggingen wordt afgezet tegen de pensioenfondsspecifieke benchmark. Evaluatie van de resultaten vindt periodiek (minstens eenmaal per kwartaal) plaats binnen het bestuur.

Daarnaast wordt het risico als volgt beheerst.

- Er zijn risico beperkende restricties voor de beleggingen vastgelegd in het beleggingsmandaat voor de vermogensbeheerder. Deze aanvullende restricties hebben betrekking op de minimale spreiding van de beleggingen, de bandbreedtes voor de samenstelling van de beleggingsportefeuille en de toegestane beleggingsinstrumenten;
- Voor de enkele actieve onderdelen van de portefeuille wordt gebruik gemaakt van 'maximale toegestane tracking-errors' voor individuele portefeuilleonderdelen ten opzichte van benchmarks voor deze portefeuilleonderdelen.

9.4 Waarderingsgrondslag van de beleggingen op de balans

De waarderingsgrondslagen voor de beleggingen op de balans zijn als volgt.

Obligaties

Obligaties worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Van ter beurze genoteerde obligaties is dit de beurswaarde. Voor niet ter beurze genoteerde obligaties en participaties in vastrentende waarden is dit de berekende intrinsieke waarde.

Aandelen

Aandelen, waaronder tevens converteerbare obligaties zijn begrepen, worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Voor niet ter beurze genoteerde aandelen en participaties in aandelenpensioenfondsen is dit de berekende intrinsieke waarde. Voor zover op onderliggende waarden call-opties zijn geschreven en de beurskoers de uitoefenprijs overtreft, is de waardering bepaald op de uitoefenprijs vermeerderd met de ontvangen optiepremie.

Vastgoed

Vastgoed in exploitatie wordt gewaardeerd op taxatiewaarde. Bij taxaties wordt rekening gehouden met de verwachte opbrengst als het beleggingsobject in verhuurde staat bij vrijwillige verkoop. Vastgoed in ontwikkeling wordt gewaardeerd op kostprijs. Jaarlijks wordt 20% van het vastgoed intern getaxeerd.

Deelnemingen

Deelnemingen worden gewaardeerd op kostprijs of lagere marktwaarde.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd op marktwaarde.

Leningen

Leningen worden gewaardeerd op benaderde marktwaarde.

Valuta

Waarden in vreemde valuta worden omgerekend tegen de op de balansdatum geldende valutakoers.

9.5 Toeslagenbeleid

Het verlenen van toeslagen op de pensioenen is voorwaardelijk.

Bij de bepaling van de hoogte van de eventueel toe te kennen toeslagen op de ingegane en premievrije pensioenaanspraken wordt door het bestuur van het pensioenfonds rekening gehouden met een (dynamische) premie- en toeslagenstaffel. De hoogte van de toeslag (en de premie) in enig boekjaar is afhankelijk van de (geschatte) beleidsdekkingsgraad ultimo het voorgaande boekjaar van het pensioenfonds. Daarbij blijft het vermogen tegenover de bestemde premiereserve buiten beschouwing. De staffel, zoals vermeld in 9.7.1, dient als leidraad voor het bestuur bij de vaststelling van het toeslagniveau. Het bestuur heeft de vrijheid om hiervan af te wijken indien de situatie van het pensioenfonds naar het oordeel van het bestuur daartoe aanleiding geeft. Nimmer zal er besloten worden tot een hogere toeslagverlening dan toegestaan op grond van de wet- en regelgeving ('toekomstbestendig indexeren').

Het voorwaardelijke toeslagenbeleid is als volgt vormgegeven:

1. het voorwaardelijke toeslagenbeleid wordt vormgegeven via financiering van de toeslagen uit het eventuele overrendement. Er is daarom geen recht op toekomstige toeslagen. Het is niet zeker of en in hoeverre er in de toekomst toeslagen worden verleend. Er is geen reservering voor toekomstige toeslagen;

2. het uitgangspunt voor de toeslag is de stijging van de gepubliceerde consumentenprijsindex (CPI) voor alle bestedingen afgeleid (2015= 100), over de periode oktober tot oktober voorafgaande aan de datum waarop de toeslag wordt verleend, zoals deze voor de eerste maal wordt gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Indien de prijsindex negatief is wordt geen toeslag verleend;
3. de toeslagambitie bedraagt 100% van de stijging van de CPI.

Het fondsbestuur kan ten aanzien van het toeslagenbeleid gebruik maken van haar discretionaire bevoegdheid en afwijken van bovenstaande uitgangspunten (met inachtneming van wet- en regelgeving).

9.6 Kortingsbeleid

Per 1 juli 2023 maakt het pensioenfonds gebruik van het transitie-FTK. Onder het transitie-FTK gelden andere regels met betrekking tot het kortingsbeleid in vergelijking tot het FTK. Het transitie-FTK kan gebruikt worden, omdat het pensioenfonds het besluit tot invaren heeft genomen. Het pensioenfonds heeft echter de bevoegdheid om het besluit tot invaren (in overleg met alle betrokkenen) op enig moment in te trekken. Indien het fonds gebruik maakt van deze bevoegdheid, komt het transitie-FTK te vervallen en zal het FTK wederom van toepassing zijn. Door deze wijziging zullen ook de FTK-regels omtrent het kortingsbeleid weer van toepassing zijn. Het intrekken van het besluit tot invaren zal geen impact hebben op het toeslagbeleid, aangezien het fonds heeft besloten om onder het transitie-FTK hetzelfde toeslagbeleid te hanteren als onder het FTK.

9.6.1 Transitie-FTK

Per 1 juli 2023 maakt het pensioenfonds gebruik van het transitie-FTK en is het kortingsbeleid gelijk verondersteld aan het beleid conform het transitie-FTK zoals bepaald in artikel 150q van de Pensioenwet. Dat betekent dat geen korting wordt toegepast bij een dekkingsgraad boven 90%, tenzij niet kan worden aangetoond dat de dekkingsgraad op de transitiedatum naar verwachting, op basis van de DNB voorschriften, naar de invaardekkingsgraad is toegegroeid. Een eventuele korting moet een dusdanige omvang hebben, dat na korting de dekkingsgraad naar verwachting op de transitiedatum gelijk is aan de invaardekkingsgraad. De fondsspecifieke invaardekkingsgraad is nog niet definitief vastgesteld, de voorlopige invaardekkingsgraad is 102%.

9.6.2 FTK

Ten aanzien van het kortingsbeleid wordt onderscheid gemaakt tussen twee situaties. Het fondsbestuur kan ten aanzien van het kortingsbeleid gebruik maken van haar discretionaire bevoegdheid en afwijken van de uitgangspunten zoals hieronder zijn uiteengezet (met inachtneming van wet- en regelgeving).

9.6.2.1 Korting bij 5 jaar onafgebroken dekkingstekort

Onder het nieuwe FTK geldt dat een korting in principe na 5 jaar onafgebroken dekkingstekort niet ineens genomen hoeft te worden maar dat deze uitgesmeerd zou mogen worden over een periode van maximaal 10 jaar. Met inachtneming van evenwichtigheid, transparantie en administratieve lasten zal een dergelijke korting in beginsel uitgesmeerd worden over de maximaal mogelijke termijn waarbij de jaarlijkse korting minimaal 1% bedraagt. Dit om de administratieve en communicatieve lasten te beperken als het gaat om zeer kleine kortingen. De korting zal elk jaar gelijk zijn. Indien de totale korting minder dan 1% bedraagt, wordt deze korting in het eerste jaar doorgevoerd.

Ook al is gekozen voor uitsmeren, de korting is onvoorwaardelijk. Ook toekomstige kortingen worden verwerkt in de voorziening pensioenverplichtingen.

9.6.2.2 Korting bij onvoldoende herstelkracht

De vorige situatie heeft geen betrekking op een eventuele korting van de opgebouwde pensioenen vanwege een gebrek aan herstelkracht. Een dergelijke korting is aan de orde indien niet door middel van een prognoseberekening aangetoond kan worden dat het reservetekort binnen de gekozen hersteltermijn is weggewerkt.

Bedoelde korting mag uitgesmeerd worden over een periode van 10 jaar. Het pensioenfonds is geen vergrijsd fonds. Omdat korting als ultiem remedium wordt gezien, is besloten om de korting bij onvoldoende herstelkracht gelijkmatig binnen de wettelijk voorgeschreven maximale termijn door te voeren. Dit heeft als achtergrond dat deze kortingen mogelijk in de jaren daarna niet meer noodzakelijk zijn en dat dan voorkomen wordt dat achteraf geconstateerd kan worden dat ten onrechte een te grote korting is doorgevoerd.

Vanaf 31 december 2020 bevindt het pensioenfonds zich ten minste 5 onafgebroken jaren in een dekkingstekort. Van 31 december 2020 tot en met 2023 is een tijdelijke vrijstellingsregeling van toepassing geweest. Hierdoor behoefde geen kortingsmaatregel, anders dan in bovenstaande reguliere regelgeving is uiteengezet, toegepast te worden. Dit geldt onder de voorwaarde dat de actuele dekkingsgraad minstens gelijk aan 90% is. Aan deze voorwaarde heeft het pensioenfonds voldaan.

In het herstelplan van 2023 (op basis van balansdatum 31 december 2022) is gebleken dat de dekkingsgraad van het fonds zich niet binnen 10 jaar herstelt tot boven de vereiste dekkingsgraad. Op grond van de tijdelijke vrijstellingsregeling, is het toegestaan dat het fonds een hersteltermijn toepast van 12 jaar in plaats van 10 jaar. Het fonds heeft in het herstelplan 2023 gebruik gemaakt van deze tijdelijke vrijstellingsregeling waardoor geen voorwaardelijke kortingsmaatregel toegepast hoefde te worden.

9.7 Financiële sturingsmiddelen

Binnen het kader van de financiële opzet, zoals besproken in dit hoofdstuk, heeft het pensioenfonds de volgende financiële sturingsmiddelen, die voor zover het de pensioenregeling betreft in het domein van de sociale partners zitten:

- aanpassen van de premie;
- aanpassen van het opbouwpercentage;
- aanpassen van de toeslag;
- aanpassen doelen in prioriteitstelling;
- aanpassen van de beleggingsportefeuille;
- korting pensioenaanspraken en pensioenrechten.

9.7.1 Aanpassen van de premie en/of toeslag

De financiële positie kan aanleiding geven om de premie aan te passen. Dit zou een premieverhoging of premiekorting kunnen zijn. Incidenteel kan de premie lager zijn dan de gedempte kostendekkende premie. Het aanpassen van de premie wordt bekeken langs de premieontwikkeling op de langere termijn en binnen de daarvoor gestelde bandbreedte.

Op het moment dat de middelen van het pensioenfonds het niet toelaten de wenselijke toeslagen te verlenen, kan besloten worden de toeslagen te beperken of in het geheel niet te verlenen.

Er is een toeslagenmechanisme opgesteld, waarbij de mate van toeslagverlening afhankelijk wordt gesteld van de financiële positie van het pensioenfonds. De toeslagenstaffel is als volgt.

Situatie Beleidsdekkingsgraad	Toekenning
Onder 110%	Geen
Tussen 110% en maximum van 135% en 110% + vereist TBI	Lineaire toekenning
Boven maximum van 135% en 110% + vereist TBI	Volledig

Voor de bepaling van de grens voor volledige indexatie wordt de wettelijk voorgeschreven methodiek van toekomstbestendig indexeren (TBI) toegepast. Daartoe worden de indexatiekasstromen contant gemaakt tegen een vaste rente van 5,6% per jaar. Deze contante waarde wordt uitgedrukt in een percentage van de voorziening pensioenverplichtingen.

Het bestuur hanteert de volgende richtlijnen ten aanzien van een eventuele inhaaltoeslag:

- De inhaaltoeslag kan uitsluitend verleend worden indien de beleidsdekkingsgraad hoger is dan 135%. Het voor inhaaltoeslagen beschikbare bedrag is 1/5 van het beschikbare pensioenvermogen boven het vermogen behorende bij een beleidsdekkingsgraad van 135%;
- De inhaaltoeslag kan worden verleend indien in de direct voorafgaande tien boekjaren in enig jaar een toeslag van minder dan de stijging van de prijsindex is toegekend. Hierbij wordt de oudste gemiste toeslag ingehaald en vervolgens de een-na-oudste en zo verder, waarbij maximaal de direct voorafgaande tien boekjaren worden betrokken;
- De inhaaltoeslag is maximaal gelijk aan het positieve verschil tussen de stijging van de index in enig jaar en de feitelijk toegekende toeslag in dat jaar;
- De inhaaltoeslag heeft alleen betrekking op toekomstige pensioenuitkeringen en wordt dus niet met terugwerkende kracht verleend;
- Bij een gedeeltelijke inhaaltoeslag wordt de verste in het verleden niet toegekende toeslag het eerste ingehaald;
- In een bepaald jaar wordt eerst door het bestuur besloten of er een reguliere toeslag kan plaatsvinden en vervolgens of een eventueel inhaaltoeslag mogelijk is.

Het bestuur hanteert de volgende richtlijnen ten aanzien van een eventuele premiekorting:

- Een premiekorting wordt uitsluitend door het bestuur verleend nadat een eventuele inhaaltoeslag is toegekend en nadat eventuele gemiste kortingen worden ingehaald;
- Een premiekorting kan uitsluitend worden verleend indien de beleidsdekkingsgraad hoger is dan 135%. Het voor premiekorting beschikbare bedrag is 1/5 van het beschikbare pensioenvermogen boven het vermogen behorende bij een dekkingsgraad van 135%.

9.7.2 Financieel Crisisplan

In het financieel crisisplan wordt de handelwijze van het pensioenfonds beschreven bij een s. Het Financieel Crisisplan is opgenomen als bijlage 3 bij deze ABTN.

9.8 Vaststelling actuariële en bedrijfstechnische nota

De voorliggende actuariële en bedrijfstechnische nota van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche is vastgesteld op 21 maart 2024.

Naarden, 21 maart 2024

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche

De heer P. de Geus
(Uitvoerend Bestuurder)

De heer M. Simon
(Uitvoerend Bestuurder)

Bijlagen:

- Bijlage 1 Uitvoeringsreglement
- Bijlage 2 Verklaring Beleggingsbeginselen
- Bijlage 3 Financieel crisisplan
- Bijlage 4 Beleid bepaling (beleids-)dekkingsgraad

UITVOERINGSREGLEMENT

STICHTING BEDRIJFSTAKPENSIOENFONDS VOOR DE BANDEN- EN WIELENBRANCHE

HOOFDSTUK 1

Algemene bepalingen

Artikel 1.1

Begripsbepalingen

Voor dit reglement zijn de definities van toepassing zoals omschreven in het Pensioenreglement voor de verplichte pensioenregeling van het fonds met uitzondering van de hieronder gedefinieerde begrippen.

Het fonds:	De stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Banden en Wielenbranche
CAO-partijen:	De werkgeversvereniging en de werknemersverenigingen die partij zijn bij de CAO [Collectieve Arbeidsovereenkomst voor de Banden- en Wielenbranche], zijnde van werkgeverszijde, Vereniging VACO, van werknemerszijde, De Unie, FNV Bondgenoten en CNV Vakmensen.
Pensioenovereenkomst:	Hetgeen tussen CAO-partijen is overeengekomen met betrekking tot pensioen zoals kan blijken uit bijvoorbeeld een CAO, een Bedrijfstakuitvoeringsovereenkomst, of het pensioenreglement inzake de verplichte deelneming in het fonds. Deze opsomming is niet limitatief.
Werkgever:	De onderneming die werknemers in dienst heeft die onder de verplichtstelling van het fonds vallen en niet is vrijgesteld van deelneming aan het fonds, danwel de onderneming die op vrijwillige basis bij het fonds is aangesloten waarbij is overeengekomen dat het uitvoeringsreglement van toepassing is.
Deelnemer:	Deelnemer aan de verplichtgestelde pensioenregeling van het fonds.
Actieve deelnemer:	De deelnemer in dienst van een werkgever.
Inactieve deelnemer:	De deelnemer die niet meer in dienst is van een werkgever maar zijn deelneming na beëindiging van het dienstverband heeft voortgezet waarbij sprake kan zijn van arbeidsongeschiktheid, dan wel vrijwillige voortzetting.
Aansluitingsovereenkomst:	De uitvoeringsovereenkomst waarmee de vrijwillige aansluiting van een werkgever bij de verplichtgestelde pensioenregeling van het fonds wordt gerealiseerd.

Artikel 1.2

De verplichtgestelde pensioenregeling

De verplichte pensioenregeling van het fonds is vastgelegd in het pensioenreglement voor de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche.

Werkgevers zijn gebonden aan de bepalingen in het hierboven genoemde reglement en tevens aan dit uitvoeringsreglement.

Artikel 1.3

Collectieve aanvullende pensioenregelingen

1 Het fonds biedt werkgevers de mogelijkheid om naast de verplichte pensioenregeling van het fonds collectieve aanvullende pensioenregelingen bij het fonds onder te brengen. Deze regelingen, en de van toepassing zijnde voorwaarden en verplichtingen, zijn nader omschreven in de betreffende aanvullende pensioenreglementen en bijbehorende uitvoeringsovereenkomsten. Dit uitvoeringsreglement is op de collectieve aanvullende pensioenregelingen alleen van toepassing voorzover het in de betreffende uitvoeringsovereenkomst expliciet van toepassing is verklaard.

De door het fonds aangeboden collectieve aanvullende pensioenregelingen betreft het Anw-hiaatpensioen.

HOOFDSTUK 2

Wijze van vaststelling van de verschuldigde premie

Artikel 2.1

Vaststelling van de premie voor de verplichtgestelde pensioenregelingen

1. Dit artikel heeft betrekking op de premie voor de verplichtgestelde pensioenregeling van het fonds.

2. De verschuldigde premie is een doorsneepremie uitgedrukt in een percentage van (een gedeelte van) het loon van de deelnemer. De doorsneepremie is voor alle deelnemers aan de verplichtgestelde regeling gelijk. De premie is per 1 januari 2024 vastgesteld op 28,3 procent.

3. De premie die door de werkgever verschuldigd is wordt vastgesteld in overleg tussen het bestuur van het fonds en CAO-partijen. Daarbij wordt het bepaalde in dit artikel in acht genomen. Het percentage van de pensioengrondslag voor de berekening van de verschuldigde premie staat in Bijlage I van dit reglement vermeld.

4. De premie wordt niet lager vastgesteld dan de gedempte kostendekkende premie. De kostendekkende premie wordt door het fonds vastgesteld op de manier als omschreven in de actuariële en bedrijfstechnische nota van het fonds.

5. Een wijziging van de premie wordt doorgevoerd met ingang van de eerste januari van een kalenderjaar. Indien de gedempte kostendekkende premie hoger dreigt te worden dan de geldende vastgestelde premie, treedt het fonds tijdig in overleg met CAO-partijen.

6. Als de premie hoger is vastgesteld dan de kostendekkende premie, zal het fonds het surplus benutten voor extra buffervorming in de vorm van een bestemde premiereserve als omschreven in de actuariële en bedrijfstechnische nota van het fonds.

Artikel 2.2

Verschuldigdheid van de premie

1. De verschuldigde premie voor een deelnemer aan een pensioenregeling wordt berekend aan de hand van het loon van de werknemer zoals vastgesteld in het betreffende pensioenreglement. In het pensioenreglement is ook opgenomen wat de premiebijdrage van de werknemer aan de betreffende regeling is.

2. De premie voor de actieve deelnemers is door de werkgever verschuldigd aan het fonds. De werkgever houdt de premiebijdrage van de werknemer in op het loon van de werknemer.

3. Voorzover de premie voor voortzetting van het deelnemerschap van een inactieve deelnemer niet voor rekening van het fonds komt is de premie verschuldigd door de inactieve deelnemer zelf en wordt deze tijdens de periode van voortzetting bij hem in rekening gebracht.

HOOFDSTUK 3

Wijze van betaling van de premie

Artikel 3.1

Betaling van de premie

1. Het fonds maakt maandelijks aan de hand van de door de werkgevers aangeleverde salaris- en dienstverbandgegevens een afrekennota van de verschuldigde premie over de betreffende maand.

2. De werkgever betaalt deze afrekennota aan het fonds. De premie is verschuldigd per de eerste dag van iedere maand en dient binnen 15 dagen na afloop daarvan te zijn voldaan. De werkgever ontvangt maandelijks tijdig een nota van het fonds.

3. Binnen zes maanden na afloop van het kalenderjaar dient de definitieve afrekening over het afgelopen kalenderjaar te zijn voldaan.

Artikel 3.2

Overschrijding betalingstermijn

Bij niet tijdige betaling van de verschuldigde premie is de aangesloten werkgever door het enkele verloop van de termijn in verzuim. Het fonds is dan bevoegd te vorderen:

- dat de premie over een door het fonds vastgestelde tijdvak van ten hoogste een jaar tot een door het fonds naar beste weten vast te stellen bedrag bij vooruitbetaling wordt voldaan binnen een door het fonds vast te stellen termijn ; alsmede

- rente over de verschuldigde premie vanaf de dag volgende op de dag dat de premie betaald had moeten zijn waarbij de rente wordt berekend naar het percentage van de wettelijke rente als bedoeld in de artikelen 6:119 en 6:120, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek, dat geldt op de datum waarop de rente door het fonds wordt gevorderd; alsmede

- vergoeding van de buitengerechtelijke invorderingskosten zoals bedoeld in artikel 6:96, lid 2 sub c van het Burgerlijk Wetboek, onverminderd de overige kosten van vervolging verschuldigd volgens de wet, waarbij de buitengerechtelijke invorderingskosten worden gesteld op 15% van het verschuldigde bedrag, met een minimum van € 50,=; alsmede

- vergoeding van de kosten van het vergaren en verstrekken van de door het fonds benodigde gegevens voor de vaststelling van de in te vorderen bijdrage; alsmede

- een boete van € 500,00 voor ondernemingen, met minder dan 25 werknemers, en van € 1000,00 voor ondernemingen met 25 werknemers of meer.

HOOFDSTUK 4

Verplichting van de werkgever om informatie te verstrekken

Artikel 4.1

Informatieplicht van de werkgever

1. De werkgever is verplicht om alle werknemers die aan de verplichtgestelde pensioenregeling deel moeten nemen bij het fonds aan te melden. Daarbij dient de werkgever ervoor zorg te dragen dat het fonds de beschikking krijgt over alle door het bestuur nodig geoordeelde gegevens. Deze gegevens dienen zoveel mogelijk in uniform formaat elektronisch of schriftelijk te worden aangeleverd op de wijze die door het fonds wordt verlangd.

1.a Indien de werkgever geen personeel heeft, legt hij hierover een verklaring af aan het fonds.

2. De werkgever is verplicht aan een door het fonds aan te wijzen persoon inzage te verlenen in de administratie van de werkgever met betrekking tot de zakelijke gegevens en bescheiden, waarvan de inzage door het fonds nodig wordt geoordeeld voor een goede uitvoering van de pensioenregeling.

3. De werkgever dient ervoor te zorgen dat alle vereiste gegevens volledig, juist en tijdig worden verstrekt.

4. Er is sprake van tijdige verstrekking indien de hierna omschreven omstandigheden binnen een maand, nadat deze zich hebben voorgedaan, bij de pensioenuitvoerder zijn gemeld:
   - indiensttreding of het bereiken van de deelnamegerechtigde leeftijd van werknemers, die als deelnemer in een pensioenregeling opgenomen moeten worden, onder opgave van de benodigde personele gegevens:
   - uitdiensttreding van werknemers die deelnemer in het fonds zijn;
   - wijzigingen in de persoonlijke gegevens van deelnemers zoals salarismutaties, verandering van deeltijdpercentage, verandering van de mate van arbeidsongeschiktheid, het opnemen van onbetaald verlof, overlijden, pensionering en vervroegen of uitstellen van de pensioendatum.

5. De bij indiensttreding van een werknemer aan het fonds te verstrekken personele gegevens betreffen in ieder geval:
   - de naam van de deelnemer;
   - adres van de deelnemer;
   - geboortedatum van de deelnemer,
   - het burgerservicenummer van de deelnemer;
   - de salarisgegevens van de deelnemer;
   - datum van indiensttreding van de deelnemer; alsmede
   - overige gegevens waar het fonds om verzoekt voorzover deze gegevens nodig zijn om de juiste pensioenaanspraken van een deelnemer te kunnen vaststellen of om de communicatie met de deelnemer te verbeteren.

6. De kosten die werkgever maakt voor het vergaren en aanleveren van de door het fonds benodigde gegevens op de door het fonds voorgeschreven wijze komen voor rekening van de werkgever zelf.

Artikel 4.2

Niet nakomen van informatieplicht door de werkgever

1. Bij niet voldoening aan het bepaalde in het voorgaande artikel is het fonds bevoegd de nodige gegevens naar beste weten vast te stellen en te hanteren bij het vaststellen van de maandelijkse afrekening. De werkgever is aan deze vaststelling gebonden.

2. Het fonds is bevoegd in deze situatie een nader door het bestuur vast te stellen boete op te leggen. Het bestuur volgt hierbij de procedure zoals vastgelegd in artikel 4.4.

3. De werkgever is aansprakelijk voor schade die het fonds lijdt als gevolg van het aanleveren van onvolledige, onjuiste of niet tijdige informatie door de werkgever. Daarbij wordt tevens als schade aangemerkt de uitkeringen die het fonds onvoorzien moet doen aan personen met betrekking tot wie de werkgever onvolledige, onjuiste of niet tijdige informatie heeft aangeleverd. Het fonds doet alleen een beroep op deze bepaling voorzover het feit dat het fonds de verplichting tot het doen van een uitkering niet kon voorzien een gevolg is van het feit dat de werkgever onvoldoende, onjuiste of niet tijdige informatie heeft aangeleverd.

Artikel 4.2a

Niet nakomen aanlevering verklaring geen personeel

1. Het fonds is bevoegd een nader door het bestuur vast te stellen boete op te leggen, indien de werkgever artikel 4.1, lid 1a, niet nakomt. Het bestuur volgt hierbij de procedure, zoals vastgelegd in artikel 4.4.

Artikel 4.3

Informatieverstrekking door het fonds

Het fonds draagt er voor zorg dat de deelnemers in dienst van de werkgever worden geïnformeerd conform de eisen in artikel 21 Pensioenwet. Het fonds verstrekt de deelnemer daarmee binnen drie maanden na aanvang van de deelneming informatie over de kenmerken van de pensioenregeling, de uitvoering van de pensioenregeling en over de persoonlijke omstandigheden die een actie van de werknemers kunnen vergen.

Tevens informeert het fonds de deelnemer binnen drie maanden na een wijziging in het pensioenreglement over die wijziging en de mogelijkheid om het gewijzigde pensioenreglement op te vragen bij het fonds

Artikel 4.4

Procedure boetebeleid

1. Het fonds kan, indien de werkgever niet voldoet aan de verplichtingen zoals gesteld in artikel 4.1 een door het bestuur vastgestelde boete opleggen in overeenstemming met de overige leden van dit artikel.

2. Nadat de werkgever is aangemaand tot voldoening van zijn verplichting tot aanlevering van de gevraagde informatie en hierin in gebreke is gebleven, krijgt de werkgever per aangetekend schrijven 5 werkdagen om alsnog de gevraagde informatie aan te leveren. Indien de werkgever in gebreke blijft om aan zijn informatie verplichtingen te voldoen, dan wordt de boete opgelegd. Een eenmaal opgelegde boete zal de werkgever verschuldigd blijven, ook als de gevraagde informatie alsnog wordt aangeleverd.

3. Een werkgever is per overtreding van de informatieverplichting een boete verschuldigd. De boete per overtreding is door het fonds bepaald op € 1000,00. In afwijking van de vorige volzin bedraagt de boete € 500,00 in geval van niet aanlevering van de verklaring geen personeel.

4. Nadat de werkgever is aangemaand en in gebreke is gebleven met betrekking tot het nakomen van de informatieverplichting en de betaling van de boete, kan de boete door het bestuur van het fonds door middel van een gerechtelijke procedure worden ingevorderd. Het fonds is dan tevens bevoegd te vorderen:

    - dat de gevraagde informatie alsnog wordt overlegd; alsmede

    - een vergoeding van de buitengerechtelijke invorderingskosten zoals bedoeld in artikel 6:96, lid 2, sub c van het Burgerlijk Wetboek, onverminderd de overige kosten van vervolging verschuldigd volgens de wet, waarbij de buitengerechtelijke invorderingskosten worden gesteld op 15% van de verschuldigde boete, met een minimum van € 150,--.

HOOFDSTUK 5

Procedures bij niet nakomen van premiebetalingsverplichtingen

Artikel 5.1

Melding premieachterstand

1. Het fonds informeert elk kwartaal schriftelijk het verantwoordingsorgaan wanneer sprake is van een premieachterstand ter grootte van 5% van de totale door het fonds te ontvangen jaarpremie en tevens niet voldaan wordt aan de bij of krachtens artikel 131 Pensioenwet geldende eisen inzake het minimaal vereist eigen vermogen.

2. Gedurende de in het eerste lid bedoelde situatie informeert het fonds tevens elk kwartaal de ondernemingsraad van alle werkgevers die nog premie aan het fonds verschuldigd zijn.

Artikel 5.2

Uitoefening rechtsmiddelen ter incasso

Indien de werkgever in gebreke blijft wat betreft het voldoen van de premie maakt het fonds gebruik van de rechtsmiddelen die het ter beschikking heeft. Dat houdt onder meer in

- dat zonodig een dwangbevel zal worden uitgebracht;
- dat beslag kan worden gelegd op goederen van de werkgever;
- dat uiteindelijk faillissement van de werkgever kan worden aangevraagd; en
- dat bestuurders van de werkgever hoofdelijk aansprakelijk kunnen worden gesteld.

Artikel 5.3

Informeren van deelnemers over betalingsachterstand

Het fonds is bevoegd de actieve deelnemers te informeren over een eventuele betalingsachterstand van de werkgever ook als geen sprake is van een dekkingstekort als bedoeld in artikel 5.1. Het fonds gaat daar

slechts toe over als uiterste middel nadat de beschikbare rechtsmiddelen zijn toegepast en niet succesvol zijn gebleken.

HOOFDSTUK 6

Procedures in geval van wijziging van de Pensioenovereenkomst

Artikel 6.1

Aanpassing van het pensioenreglement aan de pensioenovereenkomst

1. Het fonds stelt het pensioenreglement voor de verplichtgestelde pensioenregeling vast in overeenstemming met de pensioenovereenkomst en dit uitvoeringsreglement.

2. Voor de tenuitvoerlegging van dit hoofdstuk zijn CAO-partijen voor het fonds aanspreekpunt.

3. Het fonds adviseert CAO-partijen over aan te brengen wijzigingen in de pensioenovereenkomst indien het bestuur van het fonds overeenkomstige wijziging van het pensioenreglement wenselijk vindt.

4. CAO-partijen informeren het fonds zo spoedig mogelijk over iedere voorgenomen wijziging in de pensioenovereenkomst. Indien CAO-partijen de pensioenovereenkomst willen wijzigen, treden zij tijdig in overleg met het bestuur van het fonds over de voorgenomen wijziging en de uitvoerbaarheid daarvan. De wijziging van de pensioenovereenkomst wordt in hoofdlijnen aangegeven. Indien er geen structurele belemmeringen zijn in de uitvoerbaarheid of extra risico's , is het bestuur van het fonds is alsdan verplicht om het pensioenreglement aan te passen aan de wijziging en heeft daarbij de bevoegdheid om de details van de wijziging uit te werken. Het fonds past binnen drie maanden na wijziging van de pensioenovereenkomst het pensioenreglement aan. Indien er wel structurele belemmeringen in de uitvoerbaarheid zijn of extra risico's voor het fonds treden het bestuur van het fonds en CAO-partijen in overleg over mogelijke oplossingen.

5. Het fonds is bevoegd, en daartoe door CAO-partijen gemachtigd, de pensioenreglementen te wijzigen zonder voorafgaande afstemming met CAO-partijen indien de wijzigingen worden genoodzaakt door wetgeving of worden opgedragen door de toezichthouders en de deelnemers en de werkgevers niet benadeeld worden door de wijziging.

6. Na elke wijziging van het pensioenreglement legt het fonds het reglement voor aan CAO-partijen om zeker te stellen dat het pensioenreglement overeenstemt met de pensioenovereenkomst. Na positieve constatering daarvan door CAO-partijen is de tekst van het pensioenreglement bepalend voor de inhoud van de pensioenovereenkomst.

HOOFDSTUK 7

De voorwaarden waaronder toeslagverlening plaatsvindt

Artikel 7.1

Voorwaarden voor toeslagverlening

1. De toeslagverlening op pensioenaanspraken en pensioenrechten is voorwaardelijk. Toeslagen worden uitsluitend verleend als de middelen van het fonds voldoende zijn.

2. Op de pensioenrechten en pensioenaanspraken wordt jaarlijks toeslag verleend van maximaal het in het derde lid onder a en b genoemde maatstaf. Het bestuur beslist evenwel jaarlijks in hoeverre pensioenaanspraken en pensioenrechten worden aangepast. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement gefinancierd.

3. Het fonds is bevoegd bij het vaststellen van het toeslagbeleid onderscheid te maken tussen verschillende soorten pensioenaanspraken en pensioenrechten, voorzover dat onderscheid wettelijk is toegestaan. Het toeslagbeleid is vastgelegd in het betreffende pensioenreglement.

   a. Het uitgangspunt voor de verhoging van de reeds opgebouwde aanspraken van de deelnemers op ouderdomspensioen, levenslang partnerpensioen en wezenpensioen is 100% van de ontwikkeling van de consumentenprijsindex in het jaar voorafgaande aan de maand oktober gelegen vóór de desbetreffende eerste januari. Hierbij wordt het consumentenprijsindexcijfer (CPI) voor alle bestedingen afgeleid (2015 = 100), zoals deze voor de eerste maal wordt gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), in aanmerking genomen.
   b. Het uitgangspunt voor de verhoging van de premievrije pensioenaanspraken van de gewezen deelnemers, alsmede de ingegane pensioenen waarop de pensioengerechtigden recht dan wel aanspraak hebben is 100% van de ontwikkeling van de consumentenprijsindex in het jaar voorafgaande aan de maand oktober gelegen vóór de desbetreffende eerste januari. Hierbij wordt het consumentenprijsindexcijfer (CPI) voor alle bestedingen afgeleid (2015 = 100), zoals deze voor de eerste maal wordt gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), in aanmerking genomen.

4. Het volgende toeslagbeleid wordt als leidraad gehanteerd:
   a. geen toeslag wordt verleend als de beleidsdekkingsgraad van het fonds minder is dan 110%.
   b. Als de beleidsdekkingsgraad zich bevindt tussen 110% en 135% (de bovengrens), wordt een gedeeltelijke toeslag verleend. Deze toeslag wordt lineair vastgesteld.
   c. Als de beleidsdekkingsgraad zich bevindt boven de bovengrens wordt volledige toeslag toegekend en zal het bestuur beoordelen of het mogelijk is om een inhaaltoeslag toe te kennen en de wijze waarop.

   Bij het besluit voor toeslagverlening is de beleidsdekkingsgraad in principe leidend, maar kan het bestuur binnen de wettelijke kaders andere elementen in oogschouw nemen in zijn toeslagbeleid, waaronder, maar niet daartoe beperkt, de bewegingen/of hoogte van de actuele dekkingsgraad.

5. Inhaaltoeslag kan worden verleend wanneer de beleidsbeleidsdekkingsgraad meer is dan 135%. De te verlenen inhaaltoeslag mag niet meer kosten dan een vijfde van het vermogen dat boven de bij in de vorige zin genoemde grens beschikbaar is.

   Bij het verlenen van inhaaltoeslag vindt er geen onderscheid plaats tussen (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Het inhaalpercentage wordt op individueel niveau gemaximeerd op de over het verleden gecumuleerde gemiste toeslag. In geval van toekenning van een inhaaltoeslag aan een pensioengerechtigde heeft deze alleen betrekking op de toekomstige uitkering. Er vindt geen aanpassing in de uitkering met terugwerkende kracht plaats.

6. Toeslagverlening vindt altijd plaats per 1 januari van enig jaar en wordt verleend op de dan aanwezige pensioenaanspraken en pensioenrechten met inbegrip van eerder verleende toeslagen.

7. Nadat een toeslag is verleend maakt de toeslag deel uit van de pensioenaanspraak of het pensioenrecht.

HOOFDSTUK 8

Uitgangspunten en procedures inzake besluitvorming over vermogenstekorten, vermogensoverschotten en winstdeling

Artikel 8.1

Overbruggingsplan en herstelplan

Overbruggingsplan
Conform DNB-vereisten is uiterlijk 1 september 2023 een overbruggingsplan ingediend bij DNB. Dit plan zet onder andere uiteen hoe de dekkingsgraad zich ontwikkelt tot aan het beoogde transitiemoment per 1 januari 2026. Dit plan dient jaarlijks bij DNB te worden ingediend tot aan de transitie (2024: uiterlijk 1 juli 2024; en daarna per 1 april van het betreffende boekjaar). Wanneer de dekkingsgraad niet voldoet aan specifieke voorwaarden, dan dienen kortingsmaatregelen te worden aangekondigd zodat alsnog aan de voorwaarden worden voldaan. Verder bevat het overbruggingsplan doorrekeningen met betrekking tot het netto profijt van transitie-FTK ten opzichte van het huidige stelsel.

Herstelplan
In het overbruggingsplan is ook het herstelplan opgenomen dat van toepassing is volgens het huidige stelsel. Het herstelplan is namelijk van toepassing indien het fonds alsnog afziet van het transitie-FTK en het huidige stelsel wenst toe te passen: Wanneer de beleidsdekkingsgraad van het fonds per het einde van een kalenderkwartaal is komen te liggen onder de wettelijke eisen ten aanzien van het vereist eigen vermogen meldt het fonds dit terstond aan de toezichthouder. Het fonds stelt in dat geval binnen een termijn van drie maanden, of zoveel eerder als de toezichthouder bepaalt, ter instemming van de toezichthouder een concreet en haalbaar herstelplan in, tenzij het fonds gezien de beleidsdekkingsgraad op dat moment weer beschikt over het vereist eigen vermogen. In het herstelplan werkt het fonds uit hoe het uiterlijk binnen tien jaar zal beschikken over het vereist eigen vermogen.

Onderstaand genoemde sturingsmiddelen zien toe op het huidige en nieuwe stelsel.

Artikel 8.2

Sturingsmiddelen

Het fonds hanteert als financiële sturingsmiddelen het premiebeleid, het toeslagbeleid en het beleggingsbeleid. Tevens kan het fonds CAO-partijen adviseren de pensioenovereenkomst aan te passen waar het de opbouw van toekomstige aanspraken betreft en kan het fonds als laatste middel de pensioenaanspraken en pensioenrechten verminderen.

Artikel 8.3

Vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten

1. Het fonds kan verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten uitsluitend verminderen indien:

   a. *Huidig stelsel:* het fonds gezien de beleidsdekkingsgraad niet voldoet aan de op grond van de Pensioenwet gestelde eisen ten aanzien van het minimaal vereist eigen vermogen of het vereist eigen vermogen;
   b. *Huidig stelsel:* het fonds niet in staat is binnen de daarvoor gestelde hersteltermijn te voldoen aan de op grond van de Pensioenwet gestelde eisen ten aanzien van het minimaal vereist eigen vermogen of het vereist eigen vermogen zonder dat de belangen van actieve deelnemers, inactieve deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, andere aanspraakgerechtigden of de werkgevers onevenredig worden geschaad;
   c. *Transitie-FTK:* blijkt dat de dekkingsgraad zich onder 90% bevindt of deze op transitiemoment naar verwachting onder de invaardekkingsgraad komt;
   d. alle overige beschikbare sturingsmiddelen, met uitzondering van het beleggingsbeleid, zijn ingezet zoals uitgewerkt in het herstelplan als bedoeld in de Pensioenwet.

2. Indien het fonds genoodzaakt is om pensioenaanspraken en pensioenrechten te verminderen vanwege onvoldoende herstelkracht,

   a. *Huidig stelsel:* dan worden deze kortingen in principe gelijkmatig uitgesmeerd over een periode van maximaal de wettelijke termijn van 10 jaar.
   b. *Transitie-FTK:* dan dient een kortingsmaatregel te worden aangekondigd. Dit zodat de dekkingsgraad alsnog boven de 90% komt of op transitiemoment de dekkingsgraad naar verwachting minimaal gelijk is aan de invaardekkingsgraad.

3. *Huidig stelsel:*
   Daarnaast wordt direct tot de noodzakelijke korting overgegaan van de technische voorziening als de beleidsdekkingsgraad na 6 meetmomenten (5 jaar) telkens lager is dan de minimaal vereiste beleidsdekkingsgraad. De bijbehorende kortingen van de pensioenrechten en pensioenaanspraken worden in beginsel gespreid over de maximaal mogelijke termijn waarbij de jaarlijkse korting tenminste 1% bedraagt. De te berekenen jaarlijkse korting zal voor elk jaar gelijk zijn. Mocht de totale korting lager zijn dan 1% zal de korting direct in het eerste jaar volledig in rekening worden gebracht.

4. *Huidig stelsel en transitie-FTK:*
   Het fonds herstelt eventuele kortingen op dezelfde manier als de inhaaltoeslagen beschreven bij artikel 7.1 van dit reglement.

5. *Huidig stelsel en transitie-FTK:* Pas als alle eventuele kortingen zijn hersteld die in het verleden hebben plaatsgevonden, worden inhaaltoeslagen als bedoeld in artikel 7.1 van dit reglement toegekend.

6. Het fonds informeert de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgevers schriftelijk over het besluit tot vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten.

7. De vermindering kan op zijn vroegst een maand nadat de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, werkgevers en toezichthouder hierover geïnformeerd zijn, worden gerealiseerd.

HOOFDSTUK 9

Mogelijkheid om premiekorting te verlenen

Artikel 9.1

Premiekorting

Het fonds kan uitsluitend korting verlenen op de gedempte kostendekkende premie indien wordt voldaan aan de wettelijke voorschriften zoals beschreven in artikel 129 van de Pensioenwet

Artikel 9.2

Terugstorting

Het fonds maakt geen gebruik van de wettelijke mogelijkheden tot terugstorting.

HOOFDSTUK 10

Mogelijkheid tot vrijwillige voortzetting van de pensioenregeling na beëindiging van het dienstverband

Artikel 10.1

Voortzetting deelnemerschap door inactieve deelnemers

1 In geval van beëindiging van de verplichte deelneming bestaan er mogelijkheden om het deelnemerschap voor eigen rekening voort te zetten. Dan is er sprake van inactieve deelneming.

2. Voortzetting is mogelijk bij alle verplichtgestelde pensioenregelingen en sommige aanvullende pensioenregelingen. De voorwaarden waaronder vrijwillige voortzetting mogelijk is kan per pensioenregeling verschillen. De voorwaarden zijn vastgelegd in het betreffende pensioenreglement.

3. In principe is bij vrijwillige voortzetting de volledige premie verschuldigd door de inactieve deelnemer zelf. Het fonds kan bepalen dat indien aan bepaalde voorwaarden is voldaan de premie, of een gedeelte van de premie, voor rekening komt van het fonds.

Artikel 10.2

Wettelijke voorwaarden bij vrijwillige voortzetting

1. De vrijwillige voortzetting van de pensioenregeling duurt ten hoogste drie jaar vanaf de beëindiging van de dienstbetrekking.

2. Van de in het eerste lid genoemde termijn kan worden afgeweken indien:
   a. de ex-werknemer ten tijde van de beëindiging van de dienstbetrekking arbeidsongeschikt is. De periode waarin sprake kan zijn van vrijwillige voortzetting is dan ten hoogste drie jaar of de duur van de arbeidsongeschiktheid indien deze langer is; of
   b. de ex-werknemer na de beëindiging van de dienstbetrekking een periodieke uitkering ontvangt ter vervanging van in verband met de beëindiging van de dienstbetrekking gederfde inkomsten op grond van een tussen één of meer werkgevers en één of meer werknemers afgesproken regeling. De periode waarin sprake kan zijn van vrijwillige voortzetting is dan ten hoogste drie jaar of de periode waarin de uitkering wordt ontvangen indien deze langer is.

3. De ex-werknemer die vrijwillig wil voortzetten doet binnen negen maanden vanaf de beëindiging van de dienstbetrekking het verzoek daartoe bij het fonds.

HOOFDSTUK 11

Vrijstelling van verplichte deelneming in het fonds

Artikel 11.1

Voorwaarden voor vrijstelling

Een onderneming kan voor zijn werknemers, of voor een deel van zijn werknemers, bij het fonds een verzoek indienen om vrijstelling van de verplichte deelneming in het fonds. Bij het beslissen omtrent het verzoek is het fonds gebonden aan het Vrijstellingsbesluit Wet Bpf 2000. Het fonds kan aan het verlenen van een vrijstelling voorschriften verbinden.

Artikel 11.2

Redenen voor vrijstelling

Reden voor het verkrijgen van vrijstelling kan zijn:

- vrijstelling in verband met een eigen, tijdige, pensioenvoorziening (artikel 2 Vrijstellingsbesluit Wet Bpf 2000);
- vrijstelling in verband met concernvorming (artikel 3, Vrijstellingsbesluit Wet Bpf 2000);
- vrijstelling in verband met eigen cao (artikel 4, Vrijstellingsbesluit Wet Bpf 2000);
- vrijstelling in verband met onvoldoende beleggingsrendement (artikel 5, Vrijstellingsbesluit Wet Bpf 2000); of
- vrijstelling om andere redenen.

Artikel 11.3

Procedure inzake verzoek tot vrijstelling

Een verzoek tot vrijstelling dient schriftelijk en met redenen omkleed bij het fonds worden ingediend. Daarbij dient te worden aangegeven wat de aanleiding voor de verzochte vrijstelling is. Bij het behandelen van het verzoek en het nemen van een besluit naar aanleiding van het verzoek handelt het fonds conform de voorschriften van de Algemene Wet Bestuursrecht.

HOOFDSTUK 12

Gemoedsbezwaarde werkgevers

Artikel 12.1

Aanvraag van vrijstelling

De werkgever die gemoedsbezwaren heeft tegen elke vorm van verzekering, kan vrijstelling verkrijgen van premiebetaling aan het fonds. De werkgever dient zijn gemoedsbezwaren aan het bestuur aannemelijk te maken. Dit gebeurt door invulling en ondertekening van een hiervoor door het fonds opgestelde modelverklaring. Het fonds kan aan de vrijstelling voorwaarden verbinden.

Artikel 12.2

Vervangende spaarbijdrage

De vrijgestelde werkgever is een spaarbijdrage aan het fonds verschuldigd. Deze spaarbijdrage is gelijk aan de premie die bij de werkgever in rekening zou zijn gebracht als er geen vrijstelling was verleend. De werkgever houdt 40% van de spaarbijdrage op het salaris van zijn werknemers in.

Artikel 12.3

Vrijstelling geldt voor vijf jaar

De aan een rechtspersoon verleende vrijstelling wegens gemoedsbezwaren vervalt na een periode van 5 jaar. Hierna kan een nieuwe vrijstelling worden verleend.

Artikel 12.4

Beëindiging vrijstelling

De aan een werkgever verleende vrijstelling wordt in de volgende situaties beëindigd:

- op verzoek van de vrijgestelde werkgever;
- als naar oordeel van het bestuur de gemoedsbezwaren niet meer aanwezig zijn; of
- als de door het fonds gestelde voorwaarden niet door de vrijgestelde werkgever worden nageleefd. Na beëindiging van de vrijstelling wordt voor de werknemers van de vrijgestelde werkgever alsnog de pensioenregeling volledig van kracht. De voor en door hem betaalde spaarbijdragen worden dan als betaalde premies beschouwd.

HOOFDSTUK 13

Slotbepalingen

Artikel 13.1

Inwerkingtreding

Dit reglement treedt op 1 januari 2008 inwerking en is laatstelijk gewijzigd op 20 april 2022.

Bijlage 1 bij Uitvoeringsreglement

Overzicht van de geldende bijdragepercentages

Datum	Totale bijdrage (in % van de pensioengrondslag) voor de Basisregeling	Bedrijfstakpensioenfonds		
		Basisregeling	Overgangsregeling 55-minners	
	%	%	%	
1-1-2024	28,3%	28,3%	vervallen	

Bijlage 2 Verklaring Beleggingsbeginselen

1. Inleiding

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche (B &W) stelt zich ten doel conform pensioenreglement en statuten de pensioenregeling uit te voeren die geldt voor werkgevers, werknemers, gewezen werknemers en hun nabestaanden in de bedrijfstak in opdracht van de sociale partners. De pensioenaanspraken worden gefinancierd met bijdragen van werkgevers en werknemers.

In de financiële opzet en de toekomstige financiering van de pensioenuitkeringen speelt het beleggingsbeleid een cruciale rol. Rendement en rente op de ingelegde premies zijn een belangrijk onderdeel van de opbouw van het kapitaal dat gebruik wordt om pensioenen te kunnen uitkeren

Om de doelstellingen van het fonds te halen voert het bestuur van het fonds een prudent beleggingsbeleid binnen de kaders van wetgeving en toezicht, maar vooral in het belang van haar deelnemers. Deze Verklaring inzake beleggingsbeginselen geeft als bijlage bij de ABTN richting aan de manier waarop het fonds de beleggingen uitvoert en heeft vastgelegd in een meerjarig Strategisch Beleggingsbeleid en het jaarlijkse Beleggingsplan.

2. Doelstellingen, beleggingsbeginselen en risicohouding

Doelstellingen

Zoals in de ABTN vastgelegd is de doelstelling van B&W de verstrekking van pensioenen en andere uitkeringen ter zake van ouderdom, invaliditeit en overlijden aan werknemers en gewezen werknemers alsmede hun nagelaten betrekkingen, overeenkomstig de bepalingen van het pensioenreglement en de statuten. De ambitie is hierbij om een koopkrachtbestendig pensioen te realiseren dat voor 100% is geïndexeerd met de stijging van consumentenprijzen (CPI).

Algemeen uitgangspunt van het te voeren beleid op langere termijn is om de pensioenregeling onder een breed scala van omstandigheden overeenkomstig de ambitie uit te voeren, tegen een stabiele premie en een optimale verhouding tussen lage kosten en maximale opbrengsten. Hierbij bewaakt het fonds proactief het behoud van voldoende schaalgrootte en draagvlak om die optimale verhouding ook op de lange termijn te kunnen blijven realiseren. Daarbij weegt het bestuur van het fonds de belangen van de werkgevers, deelnemers, de gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden en de pensioengerechtigden voortdurend evenwichtig af.

Het pensioenfonds stuurt met het beleggingsbeleid met name op de toeslagverlening en het voorkomen van korting van opgebouwde pensioenen. Het pensioenfonds streeft een stabiele toeslagverlening na. Toeslagverlening wordt echter minder belangrijk geacht dan het voorkomen van pensioenkortingen.

Dit leidt tot de volgende beleidsdoelstellingen:

- Alleen in uitzonderlijke situaties mag de beleidsdekkingsgraad lager zijn dan 100%.
- Het pensioenfonds stuurt niet op extreem hoge dekkingsgraden.
- Uitgangspunt is een verwacht indexatieresultaat over een 15-jarige periode van minimaal 35% van de maatstaf.
- De kans op korten (zonder uitsmeren) van pensioenen groter dan 10% is ongewenst.
- Een omvang van de korting (zonder uitsmeren) groter dan 10% is ongewenst.

Om nu en in de toekomst alle pensioenen te kunnen uitkeren, worden de ingelegde pensioenpremies zo goed mogelijk belegd. Een deel van de (toekomstige) pensioenuitkeringen moet worden gefinancierd uit rendement op het opgebouwde vermogen. Het vermogen wordt wereldwijd belegd, gespreid over diverse beleggingscategorieën, met als doel binnen gekozen risicogrenzen een optimaal resultaat te behalen.

Beleggingsbeginselen

Door het bestuur zijn de volgende Beleggingsbeginselen vastgesteld, die als uitgangspunten dienen voor het beleggingsbeleid van het fonds:

1. Pensioenverplichtingen zijn leidend

De beleggingsportefeuille dient zodanig ingericht te worden dat het rendement/risico profiel ervan op lange termijn zo goed mogelijk aansluit op dat van de pensioenverplichtingen. Korte termijn afwijkingen zijn binnen van tevoren aangegeven grenzen toelaatbaar met het oog op herstelkracht en indexatie potentieel. De doelstelling, risicobereidheid en pensioenambitie van het fonds zijn leidend.

Consequentie: Het fonds toetst regelmatig door middel van een ALM-studie en haalbaarheidstoets of het beleid aansluit bij de uitgangspunten. De strategische asset-allocatie is opgesplitst in een matchingportefeuille en een rendementsportefeuille; de matchingportefeuille heeft als doel om (een deel van) het renterisico van de verplichtingen zo goed mogelijk af te dekken.

2. Beleggingsrisico wordt beloond

Het nemen van beleggingsrisico's wordt op lange termijn beloond door een hoger (verwacht) rendement in vergelijking met risicovrije beleggingen en de pensioenverplichtingen. Dit blijkt uit vele wetenschappelijk studies. De relatie tussen risico en rendement kan op korte termijn variëren.

Uit ervaringen en wetenschappelijke studies blijkt dat toekomstige rente- en valutaontwikkelingen nauwelijks juist te voorspellen zijn. Uitgangspunt van het fonds is daarom dat het actief nemen van rente- en valutarisico niet wordt beloond.

Consequentie: De rendementsportefeuille is één van de twee hoofdonderdelen van de strategische beleggingsportefeuille. De rendementsportefeuille heeft tot doel om, door het nemen van beleggingsrisico, op lange termijn een additioneel rendement ten opzichte van de verplichtingen te genereren.

De mate van afdekking van het renterisico op de balans wordt bepaald vanuit risicobudgettering en potentiële herstelkracht.

Valutarisico wordt voor een belangrijk deel afgedekt. Vanuit diversificatie perspectief kan besloten worden om een deel van het valutarisico niet af te dekken.

3. Diversificatie geeft minder risico zonder extra kosten

Diversificatie of spreiding over de verschillende beleggingscategorieën/producten en stijlen is de meest eenvoudige manier om de verhouding tussen rendement en risico te verbeteren. Dit komt door de verschillende eigenschappen van deze categorieën/producten en stijlen. Wel is het zaak de samenhang (=correlatie) tussen hen goed te volgen, zodat in de loop van de tijd optimaal gebruik kan worden gemaakt van de diversificatiemogelijkheden.

Consequentie: De strategische asset-allocatie wordt gekenmerkt door een brede spreiding over beleggingscategorieën en producten.

4. Passief beheer is het uitgangspunt

Actief beheer is een hoger rendement behalen dan de geëigende marktindex door middel van het bewust afwijken ten opzichte van die benchmark. Uit het verleden is gebleken dat het op langere termijn consistent verslaan van benchmarks slechts mogelijk is in niet-efficiënte (lees: imperfecte) markten. In de zogenaamde liquide (efficiënte) markten loont actief beheer niet. In deze markten is het beter de marktindex te volgen en het beheer van deze (deel)portefeuilles vooral te richten op het minimaliseren van de kosten.

Een minimale voorwaarde voor actief beheer is dat voor de betreffende categorie, de overtuiging bestaat dat er met actief beheer een beter resultaat (na kosten) en/of een verlaagd risico kan worden gerealiseerd. Actief beheer is ook acceptabel als passief beheer niet goed mogelijk is, bijvoorbeeld in geval van beleggingscategorieën waar geen (liquide) markt voor bestaat. Mits goed onderbouwd kan het fonds besluiten in dergelijke categorieën te beleggen.

Consequentie: De beleggingsportefeuille bestaat voor een belangrijk deel uit passieve beleggingsstrategieën.

5. Beleggingsbeheer dient zich te richten op de lange termijn en niet op market-timing

Op lange termijn volgen de marktprijzen van beleggingen de ontwikkeling van de bijbehorende onderliggende reële markten. Bij het inrichten van de beleggingsportefeuille(s) is derhalve van groot belang een visie te hebben op de lange termijn ontwikkelingen. Op korte termijn is er sprake van "over - en undershootingseffecten", omdat financiële markten sterk reageren op onverwacht nieuws. Het is evenwel heel moeilijk zo niet onmogelijk de korte termijn prijsafwijkingen te voorspellen. Het beheer van de beleggingsportefeuille dient zich dan ook verre te houden van het acteren op korte termijnvoorspellingen.

Consequentie: De inrichting van het Strategisch Beleggingsbeleid en het jaarlijkse Beleggingsplan is gebaseerd op rendements- en risicoverwachtingen op de lange en middellange termijn. Er wordt geen gebruik gemaakt van tactisch beleid.

6. Adequaat risicomanagement is een voorwaarde voor het behalen van de pensioendoelstellingen

Het pensioenfonds onderkent dat het beleggen van de aan haar toevertrouwde middelen gepaard gaat met verschillende typen risico's. Het is van groot belang het karakter van deze risico's en het effect hiervan op het behalen van de doelstelling te onderkennen.

Consequentie: Het fonds heeft een systematisch en samenhangend risicobeheersing systeem ingericht, waarin zowel financiële risico’s (bijvoorbeeld renterisico, marktrisico, valutarisico, liquiditeitsrisico, kredietrisico, grondstoffenrisico) als niet-financiële risico's (operationele risico's, reputatie risico’s en risico's op het gebied van onder meer uitbesteden, IT en integriteit) voortdurend aandacht krijgen.

7. Begrijpelijkheid, uitlegbaarheid en beheersbaarheid is het uitgangspunt

Zowel de producten waarin belegd wordt, als de samenstelling van de totale beleggingsportefeuille, dienen voor het Bestuur begrijpelijk, uitlegbaar en beheersbaar te zijn. Ook de structuur en het niveau van de kosten van het beheer van de beleggingen dienen begrijpelijk, uitlegbaar en beheersbaar te zijn; prestatiebeloningen zijn in beginsel niet aanvaardbaar.

Consequentie: De beleggingsportefeuille bestaat uit een overzichtelijk aantal beleggingscategorieën en onderliggende beleggingsproducten. De structuur van de kosten van het beheer van de portefeuille en de beleggingsproducten is uitlegbaar en beheersbaar, en het niveau van de kosten is aanvaardbaar.

8. Actualisering voegt waarde toe

Financiële markten en de drijfveren daarvan zijn dynamisch en de omgeving van het fonds; haar deelnemers en omgeving zijn aan verandering onderhevig. Het voegt daarom waarde toe om de beleggingsportefeuilles periodiek te actualiseren. Het fonds staat open voor innovatie in vermogensbeheer en beleggingsproducten.

Consequentie: Op jaarbasis wordt, als onderdeel van het vaststellen van het beleggingsplan, geëvalueerd of de portefeuille geactualiseerd dient te worden.

9. Duurzaam beleggen loont op langere termijn

Het fonds gelooft in maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB). MVB gaat verder dan alleen financieel risico en rendement. MVB is tevens een manier om reputatierisico voor het pensioenfonds te beheren en om een maatschappelijke bijdrage te leveren, op een manier die past bij het pensioenfonds.

Op langere termijn is de wereld en daarmee het pensioenfonds gebaat bij een samenleving, waarin met respect wordt omgegaan met mens en milieu en waarin voldoende aandacht wordt gegeven aan het goed besturen van ondernemingen en andere instituties. Het pensioenfonds gaat er vanuit dat op langere termijn duurzame beleggingen uiteindelijk een hoger rendement genereren.

Consequentie: Het fonds heeft haar eigen beleid ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB) vastgesteld. In de beleggingsprocessen van het fonds – met name bij de selectie en monitoring van vermogensbeheerders – wordt het effect van MVB factoren op de beleggingsrisico’s en het rendement expliciet meegewogen.

Prudent personregel

In de Pensioenwet staat onder meer dat een Nederlands pensioenfonds haar beleggingsbeslissingen vanuit de prudent person regel moeten nemen. Artikel 135 van de Pensioenwet en artikel 13 van het Besluit FTK Pensioenfondsen vormen de basis voor de toetsing van het beleggingsbeleid aan de prudent person regel.

De artikelen bevatten de volgende regels:

- De waarden worden belegd in het belang van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden.
- De waarden worden op zodanige wijze belegd dat de veiligheid, de kwaliteit, de liquiditeit en het rendement van de portefeuille als geheel zijn gewaarborgd.
- Waarden die ter dekking van de technische voorzieningen worden aangehouden, worden belegd op een wijze die strookt met de aard en de duur van de verwachte toekomstige pensioenuitkeringen. De waarden worden hoofdzakelijk op gereglementeerde markten belegd. Beleggingen in niet tot de handel op een gereglementeerde financiële markt toegelaten waarden worden tot een prudent niveau beperkt. Beleggingen in derivaten zijn toegestaan voor zover deze bijdragen aan een vermindering van het risicoprofiel of een doeltreffend portefeuillebeheer vergemakkelijken. Het pensioenfonds vermijdt een bovenmatig risico met betrekking tot een en dezelfde tegenpartij en tot andere derivatenverrichtingen.
- De waarden worden naar behoren gediversifieerd zodat een bovenmatige afhankelijkheid van of vertrouwen in bepaalde waarden, of een bepaalde emittent van waarden of groep van ondernemingen en risicoaccumulatie in de portefeuille als geheel worden vermeden.

Het fonds beoordeelt elke belegging op grond van risico- en rendementsoverwegingen. Volgens de prudent person regel is daarbij op voorhand geen enkele afzonderlijke beleggingscategorie, beleggingsinstrument of beleggingstechniek uit te sluiten, omdat steeds wordt gekeken naar het effect van de belegging op de totale portefeuille in relatie tot de verplichtingen. De prudent person regels worden meegewogen in de investment cases per beleggingscategorie, waarin de aansluiting van een categorie op de beleggingsbeginselen en uitgangspunten van het fonds worden getoetst.

Risicohouding

De concrete risicohouding van het fonds bestaat uit drie onderdelen:

1. Kwalitatieve uitgangspunten van de risicohouding;
2. Kwantitatieve uitgangspunten van de risicohouding op korte termijn, uitgedrukt in het vereist eigen vermogen (VEV);
3. Kwantitatieve uitgangspunten van de risicohouding op lange termijn, uitgedrukt in het pensioenresultaat en de ondergrenzen van de haalbaarheidstoets.

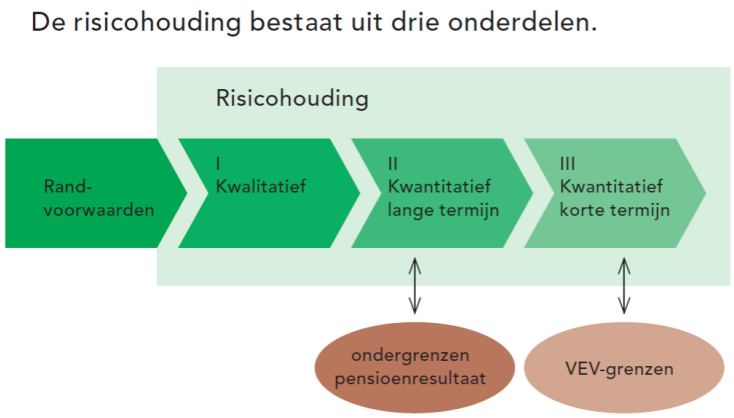

Kwalitatieve risicohouding – ALM studie

Voorafgaand aan de in 2018 uitgevoerde ALM studie heeft het bestuur een risicohouding sessie georganiseerd met als doel de huidige risicohouding onder de loep te nemen. Doel van deze sessie was om inzicht te geven in de uitruil tussen het potentieel (indexatie) en de risico's (kortingen) bij verschillende vormen van beleggingsbeleid, en om het bestuur voldoende handvatten te geven om een oordeel te vellen over toegestane risico's en de beoogde toeslagambitie. Deze risicohouding is na overleg met het VO en de Sociale partners vastgesteld.

Deze kwalitatieve risicohouding is ook het uitgangspunt geweest voor de ALM studie 2021 en het Strategische beleggingsbeleid 2022-2024.

Kwantitatieve risicohouding – korte termijn

Het risico op de korte termijn komt tot uitdrukking in de hoogte van de vereiste dekkingsgraad. Deze bedraagt op basis van het strategisch beleggingsprofiel (2022-2024) van het pensioenfonds 116,6% per 31 december 2023.

Om te voorkomen dat het jaarlijkse en actuele beleggingsbeleid te veel afwijkt van dit strategisch beleid, zijn asset allocatie bandbreedtes op hoofdniveau vastgesteld waarmee het risicoprofiel begrensd wordt. Van deze bandbreedtes kan een VEV-bandbreedte worden afgeleid. Deze bandbreedte is +/- 2,5% ten opzichte van het strategische VEV.

Kwantitatieve risicohouding – lange termijn

Het risico op zeer lange termijn (60 jaar) wordt uitgedrukt in het pensioenresultaat en de ondergrenzen van de haalbaarheidstoets. De haalbaarheidstoets is gebaseerd op wettelijke voorschriften en parameters van DNB. Hierbij wordt uitgegaan van de pensioenregeling zoals vastgelegd in de cao en de voorgestelde doelstellingen en uitgangspunten van het pensioenfonds. Volgens de voorgeschreven methode wordt het pensioenresultaat bepaald en afgestemd met cao-partijen. Bij de invulling van de haalbaarheidstoets wordt door het bestuur tevens de kwantitatieve ondergrens bepaald die past binnen de risicohouding van het pensioenfonds. De uitkomsten van de haalbaarheidstoets met als peildatum 1 januari 2023 zijn:

- verwacht pensioenresultaat startend vanuit de (beleids)dekkingsgraad: 74,9% bij een vastgestelde ondergrens van 75%;
- afwijking pensioenresultaat startend vanuit de (beleids)dekkingsgraad in slechtweerscenario: 25,5%, bij een vastgestelde maximale relatieve afwijking t.o.v. de mediaan van 35%.

Aangezien in 2023 (net) niet is voldaan aan de vastgestelde ondergrens van het verwacht pensioenresultaat, is overleg met sociale partners geweest over hoe om te gaan met deze (lichte) overschrijding van de ondergrens. Hieruit is naar voren gekomen dat sociale partners deze overschrijding accepteren en geen verdere acties benodigd zijn.

3. Strategisch Beleggingsbeleid

Op basis van de uitkomsten en bevindingen van de ALM-studie en kwalitatieve overwegingen heeft het pensioenfonds het strategisch beleggingsbeleid bepaald. Het strategisch beleggingsbeleid geeft de (optimale) verdeling weer tussen de hoofdcategorieën (Matching- en returnportefeuille) en het rente- en valutabeleid in relatie tot de doelstelling van het fonds.

Het doel van de strategische portefeuille is tweeledig, te weten (1) het met een bepaalde kans zeker stellen van de nominale pensioenaanspraken en (2) het nastreven van een zo goed mogelijke indexatie van de opgebouwde aanspraken. Om de nominale aanspraken met een bepaalde kans zeker te stellen wordt het renterisico van het fonds met een combinatie van obligaties en derivaten voor een belangrijk deel afgedekt. Daarnaast wordt er belegd in zakelijke waarden om een aanvullend beleggingsrendement te realiseren, waarmee invulling kan worden gegeven aan de indexatieambitie.

De beleggingen en de verplichtingen van het fonds worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Dit betekent dat ontwikkelingen van rente- en waardeveranderingen van de beleggingen invloed hebben op de financiële positie van het fonds. Om dit matching- en marktprijsrisico te beheersen omvat het huidige beleid van B&W een gebalanceerde strategische allocatie die aansluit bij de beleggingsovertuigingen van het fonds.

Strategisch Beleggingsbeleid – normgewichten 2022-2024

Strategisch beleid – normwegingen matchingportefeuille en rendementsportefeuille

Als onderdeel van het strategisch beleggingsbeleid is de portefeuille opgesplitst in een zogenaamde ‘matchingportefeuille’ en een ‘rendementsportefeuille’. De matchingportefeuille heeft als doel om (een deel van) het renterisico van de verplichtingen zo goed mogelijk af te dekken. De rendementsportefeuille heeft tot doel om op lange termijn een additioneel rendement ten opzichte van de verplichtingen te genereren. Om de verandering van het risicoprofiel als gevolg van marktontwikkelingen te beperken heeft het fonds een bandbreedte op de weging van de matchingportefeuille ten opzichte van de rendementsportefeuille gesteld.

In onderstaande tabel worden de normgewichten voor het Strategisch Beleggingsbeleid 2022 – 2024 weergegeven:

Portefeuilleoverzicht	Strategisch beleid 2022-2024 beleidsdg < 105%	Bandbreedtes Normweging Beleggingsplan beleidsdg < 105%	Strategisch beleid 2022-2024 beleidsdg > 105%
Matchingportefeuille	**40,0%**	**37,5% - 42,5%**	**31,5%**
Staatsobligaties, swaps en liquiditeiten	40,0%	40,0%	31,5%
Mate van renteafdekking (swap)	60%	60%	60%
Bijdrage aan renteafdekking	10% staatsobl. 90% swaps	10% staatsobl. 90% swaps	10% staatsobl. 90% swaps
Rendementsportefeuille	**60,0%**	**57,5% - 62,5%**	**68,5%**
Aandelen	***24%***	***21,5% - 26,5%***	***32,5%***
Aandelen ontwikkelde landen	19%	19%	25,5%
Aandelen opkomende landen	5%	5%	7%
Onroerend goed	**10%**	**7,5% - 12,5%**	**10%**
Beursgenoteerd OG	5%	5%	5%
Niet-beursgenoteerd OG	5%	5%	5%
Vastrentend	***26%***	***23,5% - 28,5%***	***26%***
Bedrijfsobligaties Inv. Grade	7%	7%	7%
Hypotheken	9%	9%	9%
High Yield Europa	-	-	-
Emerging Market Debt	5%	5%	5%
Structured Credit	-	-	-
Direct Lending	5%	5%	5%
Liquiditeiten	***0%***	***0%***	***0%***
Mate van valuta-afdekking	50% USD, GBP, JPY	50% USD, GBP, JPY	50% USD, GBP, JPY
Totaal	**100%**	**100%**	**100%**

Het strategisch beleid is dynamisch. Het gepresenteerde beleid is het beleid dat hoort bij een beleidsdekkingsgraad lager dan 105% (de huidige situatie). De derde kolom in de tabel geeft het strategisch beleid weer in het geval dat de beleidsdekkingsgraad groter is dan 105%: in dat geval wordt in principe de allocatie naar aandelen met 8,5% verhoogd,

ten koste van de matchingportefeuille. Het bestuur beoordeelt aan de hand van dan geldende wetgeving, financiële positie en risicohouding of deze wijziging van het risicoprofiel wordt doorgevoerd.

Binnen categorieën geldt een strategische verdeling naar regio's en sectoren die is vastgelegd in het jaarlijkse beleggingsplan.

Bandbreedtes

Het pensioenfonds hanteert twee asset allocatie bandbreedtes. Rondom de strategische asset allocatie wordt een bandbreedte gehanteerd (van +/-2,5%-punt van de totale portefeuille) rondom de allocatie van de matching- en de rendementsportefeuille, en rondom de beleggingscategorieën binnen de rendementsportefeuille. Dit is weergegeven in bovenstaande tabel. Binnen de beleggingscategoriëen worden de bandbreedtes van de sub-categorieën vastgelegd in het jaarlijkse Beleggingsplan. Het doel van deze bandbreedte is om, op jaarbasis, beperkte en risiconeutrale accenten in de portefeuille te kunnen leggen, bij het opstellen van het beleggingsplan.

Daarnaast hanteert het pensioenfonds een operationele bandbreedte rondom de allocaties van het jaarlijkse beleggingsplan. Deze bandbreedte dient als operationele buffer om efficiënt om te gaan met portefeuilleschommelingen door marktbewegingen. De operationele bandbreedte rondom de allocatie van de matching- en de rendementsportefeuille bedraagt +/-3,5%-punt van de totale portefeuille. Binnen de rendementsportefeuille wordt een operationele bandbreedte van 10% (relatief) rondom de verschillende beleggingscategorieën gehanteerd, waarbij een minimale bandbreedte van 1%-punt van de omvang van de rendementsportefeuille wordt gehanteerd.

Voor de illiquide categorieën geldt dat aan het operationele minimum niet hoeft te worden voldaan omdat voor het opbouwen van de portefeuille een termijn benodigd is. Tijdens deze periode zal worden belegd in liquide alternatieven. Daarnaast gelden verruimde uitvoeringsbandbreedtes rondom de jaarlijkse normwegingen om in volatiele markten niet gedwongen te hoeven kopen of verkopen.

Valutarisico afdekking

Binnen de beleggingsportefeuille wordt het USD risico, het GBP risico en het JPY risico voor 50% afgedekt.

Het Pensioenfonds denkt dat wisselkoers ontwikkelingen niet voorspelbaar zijn. Niettemin geeft het bestuur de voorkeur aan een zekere mate van open valuta-positie in de portefeuille:

- Enig valutarisico kan diversifiërend werken;
- Onderliggende bedrijven kennen vaak allerlei valuta-exposures via de herkomst van hun omzet;
- De status van de USD als 'reserve valuta' betekent dat de USD vaak stijgt in tijden van crisis.

Rebalancing

Conform het strategisch beleggingsbeleid zullen de wegingen van de rendementsportefeuille en de matchingportefeuille in principe op jaarbasis worden teruggebracht naar de normwegingen. Voor de wegingen van de beleggingscategorieën binnen de rendementsportefeuille gebeurt dit elk kwartaal zonder hierbij afbreuk te doen aan de wens tot efficiënt portefeuillebeheer. Op tussenliggende momenten vindt herbalancering plaats als portefeuille gewichten zich buiten de geldende bandbreedtes bevinden. Veranderingen in de renteafdekking als gevolg van aanpassingen in de verplichtingenstructuur worden in principe op kwartaalbasis geneutraliseerd.

4. Risicobeheersing

Het risicoprofiel van de totale portefeuille wordt gemonitord aan de hand van de portefeuillewegingen en gerelateerde risicomaatstaven. Deze dienen consistent te zijn met het Strategisch Beleggingsbeleid en de jaarlijks op te stellen normportefeuille. In geval van overschrijding van de risiconormen zoals hierboven beschreven, wordt dit met de fiduciaire manager afgestemd.

Uitgangspunt voor het bepalen van de maatstaven is dat er een goed beeld gegeven moet worden of de portefeuille in lijn ligt met het strategisch beleid en de uitgangspunten van het fonds. Het fonds hanteert daarom drie maatstaven om te beoordelen of het beleggingsbeleid (en daarmee de portefeuille) in lijn ligt met het strategisch beleid:

- Strategische Vereiste Dekkingsgraad (VDG)
- Risicobudget van de beleggingen versus de verplichtingen
- Scenario analyses (deterministisch en historisch)

Strategische Vereiste Dekkingsgraad (VDG)

Het Vereist Eigen Vermogen (VEV) geeft de omvang van het eigen vermogen aan waarover het fonds ten minste zou moeten beschikken. Deze omvang is afhankelijk van het risicoprofiel van het fonds en hangt nauw samen met het strategisch beleggingsbeleid. De hoogte van het vereist eigen vermogen is gericht op de wettelijke zekerheidsmaat van 97,5%, dat wil zeggen dat in de evenwichtssituatie de kans dat het vermogen van het pensioenfonds binnen een jaar lager is dan de waarde van de technische voorziening, kleiner is dan 2,5%.

De strategische VDG bedraagt op basis van het strategisch beleggingsprofiel van het pensioenfonds 115,3% per 31 augustus 2021. Om te voorkomen dat het jaarlijkse en actuele beleggingsbeleid teveel afwijkt van dit strategisch beleid, zijn asset allocatie bandbreedtes op hoofdniveau vastgesteld waarmee het risicoprofiel begrensd wordt. Van deze bandbreedtes kan een VEV-bandbreedte worden afgeleid. Deze bandbreedte is +/- 2% ten opzichte van het VEV.

Risicogebruik (bewegelijkheid dekkingsgraad)

Voor de dagelijkse monitoring van het risico van de portefeuille hanteert het fonds als risicomaatstaf de (ex-ante) tracking error van beleggingen versus verplichtingen (op basis van de swapcurve/ toezichtscurve). Op basis van het strategisch beleggingsbeleid stelt het fonds een verwacht risico vast en een bandbreedte daaromheen, waarmee een risicobudget wordt geconstrueerd. Het risicogebruik dat volgt uit het strategisch beleggingsbeleid en dat geldt als aanvullende beperking bij het vaststellen van het jaarlijks beleggingsbeleid is als volgt.

Volatiliteit dekkingsgraad (op basis van toezichtscurve)	**Risicobudget (minimum)**	**Risico Strategisch beleid**	**Risicobudget (maximum)**
Tracking error	4%	6,4%	9%

Het fonds is zich er van bewust dat deze risicomaatstaf gebaseerd is op historische volatiliteit en correlaties en in die zin beperkingen kent in de voorspellende waarde. Om deze reden kijkt het fonds bij het bepalen van het jaarlijkse beleggingsbeleid ook naar scenario-analyses. In verschillende marktomstandigheden kunnen verschillende maatstaven het juiste inzicht bieden. Het is daarom altijd van belang met gezond verstand de waargenomen risico's te analyseren en te interpreteren.

Scenario analyses (deterministisch en historisch)

Deterministische (stress) scenario's geven soms meer inzicht in de korte termijn risico's dan risico's op basis van historische data. Daarom wordt in het jaarlijks op te stellen Beleggingsplan van het fonds gekeken naar wat er in verschillende scenario's gebeurt met de actuele dekkingsgraad op basis van toezicht. Via grafieken wordt zowel voor het strategisch beleid als voor het jaarlijkse beleggingsbeleid de impact weergegeven indien de euro swapcurve stijgt of daalt (parallelle schok) en/of de zakelijke waarden portefeuille toe- of afneemt.

5. Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB) beleid

Het belang van maatschappelijk verantwoord beleggen is vastgelegd in de volgende investment belief (de investment beliefs zijn vastgelegd in het Strategische Beleggingsbeleid):

Duurzaam beleggen loont op langere termijn

Het Pensioenfonds gelooft in maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB). MVB gaat verder dan alleen financieel risico en rendement. MVB is tevens een manier om reputatierisico voor het Pensioenfonds te beheren en om een maatschappelijke bijdrage te leveren, op een manier die past bij het Pensioenfonds.

Op langere termijn is de wereld en daarmee het Pensioenfonds gebaat bij een samenleving, waarin met respect wordt omgegaan met mens en milieu en waarin voldoende aandacht wordt gegeven aan het goed besturen van ondernemingen en andere instituties. Het Pensioenfonds gaat er vanuit dat op langere termijn duurzame beleggingen uiteindelijk een hoger rendement genereren.

Consequentie: Het Pensioenfonds heeft haar eigen beleid ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB) vastgesteld. In de beleggingsprocessen van het Pensioenfonds – met name bij de selectie en monitoring van vermogensbeheerders – wordt het effect van MVB factoren op de beleggingsrisico's en het rendement expliciet meegewogen.

Dit betekent dat:

- Het Pensioenfonds zich bewust is van de invloed die zij als belegger kan uitoefenen (ook al is deze soms bescheiden) en ziet het als haar maatschappelijke verantwoordelijkheid om hier bewust invulling aan te geven.
- Het Pensioenfonds gelooft dat bedrijven die in de bedrijfsvoering rekening houden met ESG-maatstaven op de lange termijn betere resultaten behalen dan bedrijven die dat niet doen.
- Het Pensioenfonds ook oog heeft voor de mogelijke negatieve consequenties die een (te) strikt MVB-beleid kan hebben op de omvang van het belegbaar universum, het kostenniveau en het rendement en risico en niet koste wat het kost MVB-beleggingen zal doorvoeren.

In 2021 heeft het fonds haar eigen beleid ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB) opnieuw vastgesteld, in een nieuwe versie van het MVB-beleid van het fonds. Het MVB-beleid kan van tijd tot tijd worden bijgewerkt buiten dit strategisch beleid om.

In de nieuwe versie van het MVB-beleid spelen het thema Klimaat en een "best-in-class" aanpak een belangrijke rol:

- Het fonds heeft een concrete klimaatdoelstelling voor de komende jaren afgesproken, op basis van de zogenaamde "Paris Aligned benchmark". Het risico van klimaatverandering wordt direct gereflecteerd in de Sustainable Development Goals (SDG's) nummers 7 (betaalbare en schone energie) en 13 (klimaatactie).

- Binnen een "best-in-class" aanpak wordt ernaar gestreefd om alleen te beleggen in ondernemingen die goed scoren op het gebied van MVB. Dit gaat duidelijk verder dan het uitsluiten van ondernemingen.

Uitvoering

BPF Banden en Wielen heeft binnen haar MVB-beleid de volgende uitvoeringsvormen gekozen.

A. Integratie MVB binnen het beleggingsbeleid en de beleggingsprocessen

Het Pensioenfonds maakt onderscheid tussen het belang van ESG in het manager selectie proces, de focus op ESG binnen het beleggingsbeleid via best-in-class en lange termijn aandeelhouderschap en de rol van ESG-risico's in het beleggingsproces.

ESG in het manager selectieproces

Bij de keuze van benchmarks en managers (in het manager selectieproces) wordt door het Pensioenfonds beoordeeld op welke wijze ESG geïntegreerd is in het beleggingsproces. Binnen passief beheer is de keuze voor de benchmark leidend, terwijl bij actieve beheerders (waaronder illiquide categorieën) ESG onderdeel is van het proces om instrumenten te selecteren.

Best in class

Het Pensioenfonds kiest ervoor om een best-in-class aanpak te hanteren. Met een best-in-class aanpak wordt nagestreefd om alleen te beleggen in ondernemingen die goed scoren op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Dit gaat duidelijk verder dan uitsluiten van ondernemingen en geeft MVB een belangrijke plek in het beleggingsproces, waardoor de

grootste MVB-risico's afnemen en de positie t.a.v. het thema klimaat verbetert. Dit betekent bijvoorbeeld dat energiebedrijven die voor een groot gedeelte elektriciteit opwekken door middel van kolencentrales een grotere kans maken om te worden uitgesloten, terwijl energiebedrijven die bijv. elektriciteit opwekken door middel van het minder CO_2-intensieve aardgas een grotere kans maken om in de portefeuille te worden opgenomen.

Deze aanpak heeft als nadeel dat in dialoog met ondernemingen die achterblijven op gebied van MVB mogelijk geen dialoog kan worden gevoerd. Dit is voor het Pensioenfonds acceptabel, aangezien het Pensioenfonds de voorkeur heeft om het vermogen en de aandacht aan te wenden richting ondernemingen die positief presteren op MVB.

Het best-in-class beleid wordt vormgegeven door de selectie van ondernemingen op basis van 'ESG ratings'. De ESG-rating is een systematiek waarbij een ESG Research provider (in dit geval MSCI ESG Research) bedrijven beoordeeld op hun ESG-beleid en uitvoering en hier een score ('rating') voor geeft. Deze rating volgt dezelfde schaal als bij de breder bekende kredietrating. AAA is de hoogst mogelijke rating, CCC de laagst mogelijke. De ESG rating is een relatieve score waarbij ondernemingen worden vergeleken binnen de sector waarin de onderneming actief is. De rating geeft een vooruitkijkend oordeel over de onderneming op de onderdelen E, S en G waarbij de wegingen afhankelijk zijn van de activiteiten van de onderneming. De rating is voor een groot deel vooruitkijkend omdat er niet alleen naar misstanden in het verleden wordt gekeken, maar vooral naar de huidige risico's en de risicobeheersing. In bijlage II wordt nader ingegaan op de systematiek omtrent ESG-ratings.

Door deze relatieve aanpak is het mogelijk om MVB-indices te maken die sectorneutraal op basis van ratings ondernemingen opnemen of uitsluiten. Hierdoor wordt voorkomen dat de tracking error (de afwijking versus de reguliere benchmark) te hoog wordt. Het Pensioenfonds implementeert deze indices met passief beheerde fondsen.

Lange termijn aandeelhouderschap

Het Pensioenfonds heeft naast de best in class beleggingen gekozen voor lange termijn aandeelhouderschap. Lange termijn aandeelhouderschap betekent voor het Pensioenfonds:

- Selectie van beleggingstitels in ondernemingen met een duurzaam bedrijfsmodel
- Actieve betrokkenheid bij de onderneming via collectieve dialoog en stemmen via de fiduciair beheerder
- Gedreven door lange termijn waarde creatie, niet door korte termijn koerswinsten

Een lange termijn aandeelhouderschap strategie past uitstekend bij de overtuiging van het Pensioenfonds dat duurzaam ondernemen een positieve bijdrage levert aan de risico/rendementsverhouding. Door een lange termijn beleggingshorizon (10 jaar) toe te passen krijgen ondernemingen ook de kans om deze maatschappelijke en financiële waardeontwikkeling te realiseren. Het Pensioenfonds beperkt zich hierbij niet tot grote ondernemingen (largecaps) maar neemt ook iets kleinere ondernemingen in overweging omdat juist hier ook duurzame innovatie kan plaatsvinden.

B. Uitsluiting

Het Pensioenfonds kiest ervoor om ondernemingen uit te sluiten indien de activiteiten van deze ondernemingen afwijken van de MVB-uitgangspunten van het Pensioenfonds. Uitgesloten zijn ondernemingen die actief zijn in:

Uitsluiting	**Reden van uitsluiting**
• De productie, toelevering, distributie en/of verkoop van controversiële wapens: ○ clusterbommen; ○ landmijnen; ○ nucleaire wapens; ○ Biologische en chemische wapens.	• In strijd met internationale verdragen en conventies • Wettelijk verplicht (clusterbommen, strikte toepassing hiervan)
• De productie, toelevering, distributie en/of verkoop van tabak en tabak gerelateerde producten.	• Brengt ernstige schade toe aan de gezondheid, geen veilige mate van gebruik, dialoog is zinloos

	• In strijd met het UN Global Compact initiatief (en breder het UN systeem)
• Bedrijven die de UN Global Compact principes materieel en structureel schenden. Dit omvat het uitsluiten van bedrijven waarvan bekend is dat zij de mensen- of arbeidsrechten op grove wijze schenden, ernstige milieuschade veroorzaken of betrokken zijn bij ernstige fraude.	• Het Pensioenfonds onderschrijft de UN Global Compact principes. Ondernemingen die deze principes ernstig en structureel schenden passen niet bij de uitgangspunten van het Pensioenfonds.
• De productie van kolen (kolen mijnbouw)	• Kolen zijn een van de meest CO_2 intensieve vormen van energieproductie en voorkomen het behalen van de klimaatdoelstelling

Ook zijn beleggingen in financiële instrumenten uitgegeven door landen waarvoor een wettelijk besluit tot een handelsembargo door de EU (EU Sanctielijst) of de VN (VN Veiligheidsraad Sanctielijst) is afgegeven, uitgesloten. Waar van toepassing is dat als onderdeel van sanctiewetgeving er geen wettelijke plicht bestaat om beleggingen direct te verkopen, zal het Pensioenfonds ernaar streven om zo het verkopen op enig moment kostenefficiënt te laten plaatsvinden.

De lijst van uitsluitingen wordt actief onderhouden en gepubliceerd op de website van het Pensioenfonds. De bijlage van dit document bevat een actueel overzicht. De naleving van de uitsluitingslijst is onderdeel van de monitoring van de beheerders. Indien er toch een positie in een uitgesloten onderneming wordt opgenomen, dan wordt de dialoog met de beheerder gestart en bij gebrek aan resultaat de belegging in het Pensioenfonds heroverwogen.

C. Positieve Impact

Het Pensioenfonds wil een brede bijdrage leveren aan de verschillende thema's en kijkt in het bijzonder naar het thema klimaat. Naast het voorkomen van negatieve impact wil het Pensioenfonds daarom binnen haar mogelijkheden investeringen doen die bijdragen aan maatschappelijke verbetering. Aan deze impact beleggingen worden een aantal eisen gesteld:

- De beleggingen hebben naast een financieel rendement een expliciete maatschappelijke doelstelling.
- De impact van de belegging is meetbaar of er is een concrete ambitie om de output te gaan meten (bijvoorbeeld als de data nog niet beschikbaar is).
- De belegging gaat niet ten koste van het verwachte gemiddelde risico/rendementsprofiel voor de lange termijn. Een beperkte korte termijn tracking error of rendementsafwijking is acceptabel.
- De beleggingen hebben relevantie voor de door het Pensioenfonds gekozen thema's.

Voorbeelden van beleggingen die aan deze criteria voldoen zijn 'green bonds' en beleggingen in duurzame energie (infrastructuur). Tevens komen er steeds meer zogenaamde "impact pools" beschikbaar, waarbij vermogensbeheerders collectief voor meerdere institutionele beleggers investeert ondernemingen en projecten die een positieve bijdrage leveren aan maatschappelijke doelstellingen.

Voor het meten en rapporteren van impact wordt veelal gebruik gemaakt van de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties. Deze ontwikkelingsdoelen zijn bedoeld om armoede te bestrijden, het milieu te beschermen en vóór 2030 voor iedereen welvaart te creëren. Het voordeel van dit raamwerk is dat het breed erkend en ontwikkeld wordt. Onderdeel van dit raamwerk zijn KPI's die kunnen worden gebruikt om impact te meten en rapporteren.

Zoals eerder vermeld zal Het Pensioenfonds zich vooralsnog richten op het thema klimaat, waarbij de volgende SDG's betrokken worden:

- SDG 7: betaalbare en schone energie
- SDG 13: klimaatactie

Via collectieve initiatieven kunnen meerder thema's betrokken worden, hieronder een overzicht van alle 17 SDG's.

1 NO POVERTY
2 NO HUNGER
3 GOOD HEALTH
4 QUALITY EDUCATION
5 GENDER EQUALITY
6 CLEAN WATER AND SANITATION
7 RENEWABLE ENERGY
8 GOOD JOBS AND ECONOMIC GROWTH
9 INNOVATION AND INFRASTRUCTURE
10 REDUCED INEQUALITIES
11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES
12 RESPONSIBLE CONSUMPTION
13 CLIMATE ACTION
14 LIFE BELOW WATER
15 LIFE ON LAND
16 PEACE AND JUSTICE
17 PARTNERSHIPS FOR THE GOALS
THE GLOBAL GOALS
For Sustainable Development

ECONOMY
SOCIETY
BIOSPHERE

.

FINANCIEEL CRISISPLAN

STICHTING BEDRIJFSTAKPENSIOENFONDS VOOR DE BANDEN- EN WIELENBRANCHE

1 Inleiding 102
1.1 Wat is een crisisplan? 102
1.2 Gevolgde procedure om te komen tot een crisisplan 102
1.3 Het benoemen van de belangenafweging 104
1.4 Jaarlijkse toetsing 104

2 Uitgangspunten 105
2.1 Aannames 105
2.2 Herstelplan 105
2.3 Kritische dekkingsgraad 107
2.4 Definitie crisis 108

3 Inventarisatie crisismaatregelen 110
3.1 Juridisch kader 110
3.2 Beleggingsbeleid aanpassen 110
3.3 Lagere toeslagen 110
3.4 Premie verhogen 112
3.5 Versoberen van de regeling 114
3.6 Uitkeringen en aanspraken korten 118
3.7 Samenvatting 119

4 Selectie 121
4.1 Beleggingsbeleid 121
4.2 Lagere toeslagverlening 121
4.3 Verhoging premie 121
4.4 Versobering regeling 121
4.5 Korten uitkeringen en aanspraken 122

5 Prioritering 123
5.1 Aanpassen beleggingsbeleid 123
5.2 Lagere toeslag 123
5.3 Premie verhogen 125
5.4 Versoberen van regeling door combinatie van beschikbare instrumenten 125
5.5 Verlagen opbouwpercentage 125
5.6 Korten van uitkeringen en aanspraken 125

6 Afronding 128
6.1 Wanneer is er sprake van een crisis? 128
6.2 Bij welke dekkingsgraad kan Bpf Banden en Wielen er zonder korten niet meer uitkomen? 128
6.3 Welke maatregelen staan ter beschikking? 129
6.4 Hoe realistisch is de inzet van die maatregelen? 131
6.5 Wat is het financiële effect van de maatregelen? 131
6.6 Op welke wijze wordt rekening gehouden met evenwichtige belangenafweging? 131
6.7 Hoe en wanneer wordt met de belanghebbende gecommuniceerd in een crisissituatie? 132
6.8 Hoe werkt het besluitvormingsproces? 135

6.9 Hoe wordt de jaarlijkse toetsing van het crisisplan vormgegeven? 135

1. Inleiding

Het bestuur van de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche (in het vervolg aangeduid als Bpf Banden en Wielen) beschrijft in dit rapport het financieel crisisplan. Dit inleidende hoofdstuk gaat in op de procedure die het bestuur heeft gevolgd om tot een crisisplan te komen.

1.1 Wat is een crisisplan?

In dit crisisplan legt het bestuur vast hoe het handelt als het fonds in een crisissituatie komt. Het bestuur is met het plan voorbereid op mindere tijden.

Verschil tussen crisisplan en herstelplan

Een herstelplan is uitsluitend gericht op het weer op peil brengen van de beleidsdekkingsgraad. Een crisisplan is, anders dan een herstelplan, juist niet uitsluitend gericht op het weer op peil brengen van de beleidsdekkingsgraad. Een fonds beschikt bij voorkeur over een crisisplan ook in situaties waarin er geen noodzaak is een herstelplan op te stellen.

Dit crisisplan geeft aan in welke situaties of bij welke grenswaarden:

- Het bestuur van Bpf Banden en Wielen maatregelen neemt.
- Wat de aard van die maatregelen is.
- Hoe zij concreet en materiële vorm krijgen (besluitvormingsproces en informatieproces).
- Hoe de maatregelen worden uitgevoerd.

Bij het opstellen van het plan heeft het bestuur zeer nadrukkelijk aandacht besteed aan een evenwichtige belangenafweging van alle betrokkenen voor de situatie dat maatregelen moeten worden genomen.

Negen vragen

In een crisisplan moet het bestuur volgens de beleidsrichtlijnen van De Nederlandsche Bank (DNB) negen vragen beantwoorden:

1. Wanneer is er sprake van een crisis?
2. Bij welke beleidsdekkingsgraad kan Bpf Banden en Wielen er zonder korten niet meer uitkomen?
3. Welke maatregelen staan ter beschikking?
4. Hoe realistisch is de inzet van die maatregelen?
5. Wat is het financiële effect van de maatregelen?
6. Op welke wijze wordt rekening gehouden met evenwichtige belangenafweging?
7. Hoe en wanneer wordt met de belanghebbenden gecommuniceerd in een crisissituatie?
8. Hoe werkt het besluitvormingsproces?
9. Hoe wordt de jaarlijkse toetsing van het crisisplan vormgegeven?

1.2 Gevolgde procedure om te komen tot een crisisplan

Het bestuur heeft vier stappen gevolgd om tot dit crisisplan te komen:

1. Inventarisatie
2. Selectie
3. Prioritering
4. Afronding

Stap 1: Inventarisatie

In de eerste stap heeft het bestuur van Bpf Banden en Wielen een uitgebreide inventarisatie uitgevoerd. Aan het einde van deze stap had het bestuur de volgende informatie:

- Mogelijke definities van crisissituaties.
- Inzicht in de omstandigheden waarin een crisissituatie zich zou kunnen voordoen.
- Analyse van de beleidsdekkingsgraad waarbij herstel niet meer mogelijk is zonder te korten.
- Een overzicht van mogelijke crisismaatregelen voor Bpf Banden en Wielen.
- Het financiële effect van mogelijke crisismaatregelen.
- De effecten op de verschillende belanghebbenden van crisismaatregelen.
- De wettelijke eisen waar Bpf Banden en Wielen minimaal aan moet voldoen.
- Een overzicht van de formele besluitvormingsprocessen bij het nemen van crisismaatregelen.

Stap 2: Selectie

In de tweede stap heeft het bestuur van Bpf Banden en Wielen een selectie gemaakt uit alle mogelijke crisismaatregelen die volgden uit de eerste stap. Het bestuur heeft in de selectie rekening gehouden met de financiële effectiviteit, evenwichtige belangenafweging en realistische inzet van de crisismaatregelen.

Stap 3: Prioritering

Het doorlopen van stap 1 en 2 heeft onder meer geleid tot een lijst van maatregelen die denkbaar en haalbaar zijn om in te zetten. Vervolgens heeft het bestuur benoemd onder welke voorwaarden een bepaalde maatregel wordt ingezet. Dit betekent dat vast komt te staan bij welke grenswaarden het bestuur een maatregel neemt.

Stap 4: Afronding

Na het doorlopen van stap 1 tot en met 3 heeft het bestuur van Bpf Banden en Wielen het daadwerkelijke plan geformuleerd. Het bestuur beoogt met het plan inhoud te geven aan de te hanteren ondergrenzen, de te nemen maatregelen en de te volgen consultatie- informatie- en besluitvormingsprocessen. Het bestuur neemt het crisisplan op in een bijlage van de ABTN van het fonds.

1.3 Het benoemen van de belangenafweging

Het bestuur van Bpf Banden en Wielen benadrukt dat evenwichtige belangenafweging bij de te nemen crisismaatregelen voorop staat. Hieraan geeft het bestuur invulling door de lasten van de crisismaatregelen zo evenwichtig mogelijk te verdelen over actieven, slapers, pensioengerechtigden en werkgevers.

1.4 Jaarlijkse toetsing

Ieder jaar zal het bestuur het financieel crisisplan toetsen en eventueel aanpassen aan de hand van de dan geldende situatie.

2. Uitgangspunten

Dit hoofdstuk geeft de uitgangspunten weer van de berekeningen zoals gepresenteerd in de volgende hoofdstukken. Daarnaast wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van de financiële positie van Bpf Banden en Wielen, de kritische dekkingsgraad en de definitie van een crisis.

2.1 Aannames

Uitgangspunten voor bepaling van de effectiviteit van een maatregel is de financiële positie ultimo 2022. De beleidsdekkingsgraad is ultimo 2022 98,7%. In de prognoses is gerekend met de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur (RTS) en met de daaruit afgeleide forwardcurves. Voor het rendement hanteert het bestuur de rendementscurve die gebaseerd is op de maximale parameters zoals door de Commissie Parameters in 2019 is gepubliceerd en de RTS ultimo 2022. Dit is conform de aanname uit het herstelplan 2023 en waarborgt zodoende een consistent bestuursbeleid gedurende de looptijd van het herstelplan.

De grondslagen voor de technische voorziening zijn zoals beschreven in de ABTN. Dit geldt ook voor het gevoerde beleid voor premiestelling, beleggingen en toeslagen.

De effectiviteit van de maatregelen geeft een indicatie van de herstelkracht. Elke crisis staat op zich en de effectiviteit en herstelkracht van maatregelen is afhankelijk van de omstandigheden waarin het fonds zich bevindt op het moment van de crisissituatie.

2.2 Herstelplan

Het fonds verkeert op 31 december 2022 in een dekkingstekort en er is een herstelplan van kracht.

Voor het herstelplan 2023 is, onder voorwaarden, een vrijstellingsregeling van kracht die is opgenomen in artikel 8 van de Regeling Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling. Het pensioenfonds maakt gebruik van de vrijstelling (tijdelijke maatregel), waardoor er bij een dekkingsgraad per 31 december 2022 van 90% en hoger mag worden uitgegaan van 12 jaar hersteltermijn (in plaats van een reguliere hersteltermijn van 10 jaar) en er in 2023 niet behoeft te worden gekort. De tijdelijke vrijstelling is inmiddels vier achtereenvolgende jaren van toepassing vanaf het herstelplan van 2020.

De volgende tabel geeft het dekkingsgraadsjabloon ultimo 2022 weer[2]. De actuele dekkingsgraad ultimo 2022 is geschat op 101,0%[3].

Toelichting dekkingsgraadsjabloon

In onderstaande tabel zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- M1: Er wordt in het boekjaar 2023 een doorsneepremie van 28,3% van de pensioengrondslag gehanteerd zoals is overeengekomen tussen CAO-partijen in 2022. Voor de jaren vanaf 2024 wordt eveneens een doorsneepremie verondersteld van 28,3% van de pensioengrondslag. De premie draagt in 2023 positief bij aan herstel in het herstelplan. Dit komt doordat de inkoop plaatsvindt op basis van de RTS (inclusief UFR) terwijl de premie is gebaseerd op een lager reëel verwacht beleggingsrendement;
- M2: In het herstelplan is het effect van uitkeringen vanaf 1 januari 2024 (licht) positief op de dekkingsgraad; in 2023 is het effect afgerond nul vanwege een actuele dekkingsgraad dicht bij 100%;
- M3: Pensioenrechten en –aanspraken hoeven niet gekort te worden;

[2] Dit herstelsjabloon en het bijbehorende herstelplan dienen als basis voor de resultaten in dit crisisplan.

[3] Ten tijde van het opstellen van het herstelplan is de definitieve actuele dekkingsgraad per 31 december 2022 nog niet vastgesteld. Deze wordt gedurende het jaarwerkproces vastgesteld.

- M4: De toekomstige rentetermijnstructuur is gebaseerd op de forward-curve. Hierdoor is het effect onder M4 voor alle jaren per definitie 0;
- M5: Het verwachte rendement is hoger dan de korte rente. Hierdoor resteert een overrendement van gemiddeld 1,2%;
- M6: Dit betreft kruiseffecten en is afgerond nihil.

Tabel 2.1 Dekkingsgraadsjabloon

Jaar	DG primo	Premie	Uitkering	Indexering	RTS	Over-rendement	Overig	DG ultimo	BDG ultimo	Premie	Indexatie actieven	Indexatie inactieven
		Delta	Delta	Delta	Delta	Delta	Delta					
	%	%-punt	%-punt	%-punt	%-punt	%-punt	%-punt	%	%	%	%	%
2023	101,0%	1,4%	0,0%	0,0%	0,0%	1,2%	0,1%	103,7%	102,4%	28,3%	0,0%	0,0%
2024	103,7%	1,2%	0,1%	0,0%	0,0%	1,2%	-0,1%	106,1%	104,9%	28,3%	0,0%	0,0%
2025	106,1%	0,2%	0,1%	0,0%	0,0%	1,4%	0,0%	107,8%	107,0%	28,3%	0,0%	0,0%
2026	107,8%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	1,4%	0,1%	109,5%	108,7%	28,3%	0,0%	0,0%
2027	109,5%	0,0%	0,2%	0,0%	0,0%	1,4%	-0,1%	111,0%	110,2%	28,3%	0,0%	0,0%
2028	111,0%	-0,1%	0,2%	0,0%	0,0%	1,4%	0,0%	112,5%	111,7%	28,3%	0,0%	0,0%
2029	112,5%	-0,3%	0,2%	0,0%	0,0%	1,5%	0,0%	113,9%	113,2%	28,3%	0,0%	0,0%
2030	113,9%	-0,4%	0,3%	0,0%	0,0%	1,5%	0,0%	115,3%	114,6%	28,3%	0,0%	0,0%

2031	115,3%	-0,5%	0,3%	0,0%	0,0%	1,5%	-0,1%	116,5%	115,9%	28,3%	0,0%	0,0%
2032	116,5%	-0,6%	0,3%	0,0%	0,0%	1,6%	0,0%	117,8%	117,2%	28,3%	0,0%	0,0%
2033	117,8%	-0,7%	0,4%	0,0%	0,0%	1,4%	0,0%	118,9%	118,4%	28,3%	0,0%	0,0%
2034	118,9%	-0,8%	0,4%	0,0%	0,0%	1,5%	0,0%	120,0%	119,5%	28,3%	0,0%	0,0%

Uit het herstelplan blijkt dat de financiële positie van het fonds zich niet zal herstellen binnen de hersteltermijn van 10 jaar. De beleidsdekkingsgraad na 10 jaar (ultimo 2032) bedraagt namelijk 117,2% en is lager dan de vereiste dekkingsgraad van 117,5%. Echter, voor het herstelplan 2023 is de vrijstellingsregeling van kracht, waardoor het fonds uit mag gaan van een 12 jaar hersteltermijn. De financiële positie van het fonds zal zich herstellen binnen deze langere hersteltermijn. De beleidsdekkingsgraad na 11 jaar (ultimo 2033) bedraagt namelijk 118,4% en is hoger dan de vereiste dekkingsgraad van 117,5%.

2.3 Kritische dekkingsgraad

De zogenaamde kritische dekkingsgraad (de dekkingsgraad waarbij herstel zonder korten nog net mogelijk is) is mede afhankelijk van de stand van de rente en het te verwachten rendement. Het saldo van het verwacht rendement en de 1-jaarsrente is het overrendement. Met betrekking tot de situatie per 31 december 2022 geldt dat er niet behoeft te worden gekort indien de dekkingsgraad per die datum ten minste 90% bedraagt. Zonder de tijdelijke vrijstelling had een kortingsmaatregel genomen moeten worden aangezien er minimaal zes achtereenvolgende meetmomenten zijn geweest dat de beleidsdekkingsgraad onder de minimaal vereiste dekkingsgraad lag.

Er van uitgaande dat deze tijdelijke vrijstelling ultimo 2023 niet meer van toepassing zal zijn, betekent dit dat het pensioenfonds ultimo 2023 over een dekkingsgraad van ten minste 104,2% (de minimaal vereiste dekkingsgraad) dient te beschikken om niet te hoeven korten. Een eventuele korting zal hierbij zodanig plaatsvinden dat de actuele dekkingsgraad weer op het vereiste niveau van 104,2% is.

Gegeven het huidige beleid, rentestand en financiële positie eind 2022, is de kritische dekkingsgraad eind 2022 waarbij, zonder korten, eind 2023 de minimaal vereiste dekkingsgraad bereikt wordt, gelijk aan 102,9%. Wanneer er gekeken wordt naar het behalen van de vereiste dekkingsgraad binnen de hersteltermijn van 10 jaar is de kritische dekkingsgraad 101,3%[4].

De kritische dekkingsgraad is mede afhankelijk van de actuele rentestand. Ter indicatie van de gevoeligheid van de kritische dekkingsgraad voor de rentestand, zijn in de volgende tabellen de kritische dekkingsgraden weergegeven bij de huidige rentestand maar ook bij een rentestand die 1%-punt hoger of lager is.

[4] Bij een hersteltermijn van 12 jaar is de kritische dekkingsgraad 98,9%.

Tabel 2.2 Kritische dekkingsgraad eind 2022 obv behalen MVDG (uiterlijk 31 december 2023)

Rente	
RTS	102,9%
RTS + 1%-punt	102,2%
RTS -/- 1%-punt	103,4%

Tabel 2.3 Kritische dekkingsgraad obv behalen VDG (uiterlijk 31 december 2032, 10-jaarstermijn)

Rente	
RTS	101,3%
RTS + 1%-punt	100,2%
RTS -/- 1%-punt	102,6%

Tabel 2.4 Kritische dekkingsgraad obv behalen VDG (uiterlijk 31 december 2034, 12-jaarstermijn)

Rente	
RTS	98,9%
RTS + 1%-punt	97,6%
RTS -/- 1%-punt	100,5%

2.4 Definitie crisis

De doelstelling van Bpf Banden en Wielen staat verwoord in de statuten.

De stichting heeft ten doel:

- het verlenen van pensioenen aan de werknemers, in dienstbetrekking werkzaam zijnde of geweest zijnde bij de aangesloten ondernemingen, alsmede na het overlijden van die werknemers uitkeringen te verstrekken aan hun nabestaanden en wezen op de wijze, als nader omschreven in het pensioenreglement.

Financiële crisis

Het bestuur van Bpf Banden en Wielen vindt dat er sprake is van een crisissituatie indien het niet (meer) mogelijk is om op basis van de beschikbare middelen de regeling binnen de richtlijnen van DNB adequaat uit te voeren.

Deze situatie wordt door het bestuur als volgt vertaald:

Op basis van de veronderstelling dat uitsluitend het korten van aanspraken en uitkeringen mogelijk is en dat er geen andere maatregelen voor handen zijn, beschouwt het bestuur van Bpf Banden en Wielen een (beleids)dekkingsgraad, waarbij het onvermijdelijk is om een korting door te voeren om binnen een periode van vijf jaar weer op het niveau van de minimaal vereiste dekkingsgraad te geraken, als een crisissituatie. Hierbij wordt de minimaal vereiste dekkingsgraad vooralsnog op 104,2% (niveau ultimo 2022) gesteld.

Daarnaast beschouwt het bestuur van Bpf Banden en Wielen een beleidsdekkingsgraad, waarbij het zonder aanvullende maatregelen niet meer kan voldoen aan de wettelijke hersteltermijn van 10 jaar als een crisissituatie.

Bij het herstelplan 2023 is sprake van een bijzondere situatie gezien het gegeven dat het pensioenfonds gebruik maakt van de vrijstellingsmogelijkheid. Hierdoor is de ondergrens van 104,2% tijdelijk niet van toepassing.

3. Inventarisatie crisismaatregelen

Dit hoofdstuk bevat een inventarisatie die het bestuur van Bpf Banden en Wielen heeft gemaakt van alle mogelijke maatregelen.

3.1 Juridisch kader

Het fonds hanteert als financiële sturingsmiddelen het premiebeleid, het toeslagbeleid en het beleggingsbeleid. Tevens kan het fonds in overleg met en nadat hiervoor toestemming is verkregen van sociale partners de pensioenovereenkomst aanpassen waar het de opbouw van toekomstige aanspraken betreft. Het fonds kan als laatste middel de pensioenaanspraken en pensioenrechten verminderen.

3.2 Beleggingsbeleid aanpassen

Doel van het beleggingsbeleid is het voorkomen van dekkingstekort en korten van aanspraken ofwel het nakomen van de nominale verplichtingen, en tevens het realiseren van de toeslagambitie. Afhankelijk van de gekozen definitie voor een crisissituatie kan het bestuur het beleggingsbeleid aanpassen. Bij de hier gekozen definitie is invulling gegeven aan de situatie dat je er al zit en vandaar uit weer wilt herstellen. Dan is een aanpassing van het beleggingsbeleid in eerste instantie niet voor de hand liggend. Het beleggingsbeleid kan er uiteraard wel bij helpen om niet in de crisissituatie terecht te komen of minder diep weg te zakken. Dit kan worden vormgegeven door bij bepaalde grenzen van de dekkingsgraad risico's af te bouwen. In dat kader merken wij op dat het bestaande strategische beleggingsbeleid van Bpf Banden en Wielen een defensiever beleggingsbeleid kent bij een beleidsdekkingsgraad beneden 105%.

Juridisch kader

De beslissingsbevoegdheid met betrekking tot het beleggingsbeleid ligt bij het bestuur.

Groepen die door deze maatregel worden geraakt

- Allen

Effectiviteit maatregel op financiële positie

- Afhankelijk van maatregel

3.3 Lagere toeslagen

Het bestuur streeft er naar om de opgebouwde pensioenrechten van de actieven en de pensioenaanspraken van de slapers en de ingegane pensioenen jaarlijks aan te passen. Het uitgangspunt voor de toeslag is de ontwikkeling van de door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gepubliceerde afgeleide consumentenprijsindex voor alle bestedingen, in het jaar voorafgaand aan de maand oktober gelegen vóór de desbetreffende eerste januari.

De toeslagambitie bedraagt 100% van de stijging van de CPI.

Voorwaarde voor het verlenen van de toeslagen is dat de indexatie toekomstbestendig dient te zijn. Dit impliceert dat er vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110% toeslagen verleend kunnen worden.

Voor deze voorwaardelijk toeslagen is geen bestemmingsreserve gevormd en wordt geen premie betaald.

Het toeslagbeleid kent eveneens een inhaalindexatie, zoals in de ABTN is toegelicht.

In het geval van een crisis of een kritieke situatie kan het toeslaginstrument worden benut. Het achterwege laten van toeslagverlening heeft in potentie een groot positief effect op de ontwikkeling van de financiële positie. Dit is echter alleen van toepassing als de financiële positie relatief hoog is (vanaf 110%). Bij een beleidsdekkingsgraad onder 110% vindt immers al geen toeslagverlening plaats. Het besluit tot het niet verlenen van een toeslag raakt alle deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden aan de regeling in hun (toekomstige) koopkracht.

Juridisch kader

De beslissingsbevoegdheid inzake toeslagverlening ligt bij het bestuur op grond van:

- Pensioenreglement Bpf Banden en Wielen: artikel 5.1.

Groepen die door deze maatregel worden geraakt

- Actieven
- Slapers
- Pensioengerechtigden

Effectiviteit maatregel op financiële positie

- Laag indien er sprake is van een relatief slechte financiële positie.
- Hoog als de financiële positie gezond is.

In het herstelplan van 2023 is er al van uitgegaan dat de pensioenaanspraken gedurende de hersteltermijn van 10 jaar niet volledig worden geïndexeerd.

3.4 Premie verhogen

De premie in 2023 bedraagt 28,3% van de pensioengrondslagsom. Van de totale premie komt 60% voor rekening van de werkgever en 40% voor rekening van de actieve deelnemer. De premie is ten opzichte van vorige jaren niet gewijzigd. Jaarlijks stelt het bestuur vast of de premie voldoet aan wet- en regelgeving rond de kostendekkende premie.

Juridisch kader

De premie voor de uitvoering van de verplichte pensioenregeling wordt door het bestuur, gehoord hebbende de CAO-partijen vastgesteld en zo nodig gewijzigd.

- Uitvoeringsreglement Bpf Banden en Wielen: artikel 2.1

Groepen die door deze maatregel kunnen worden geraakt

- Werkgevers.
- Actieven.

Effectiviteit maatregel op herstel

- Gemiddeld (zie tabel).

Tabel 3.2 Premieverhoging

Premieverhoging in %-punt	**1%**
Stijging in dekkingsgraad	
effect na 1 jaar	0,2%
effect na 5 jaar	0,9%
effect na 10 jaar	1,1%

Als de premie wordt verhoogd met 1%-punt, dan is de dekkingsgraad aan het einde van de hersteltermijn 1,1%-punt hoger (ervan uitgaande dat er gedurende de hersteltermijn niet (volledig) wordt geïndexeerd).

Het premie-instrument is de enige maatregel waarbij ook werkgevers aan het herstel van het fonds bijdragen (in de vorm van een premieverhoging).

3.5 Versoberen van de regeling

De pensioenregeling kan (tijdelijk) worden versoberd tijdens een crisisperiode. Bpf Banden en Wielen onderscheidt de volgende mogelijkheden:

- Verlaging opbouwpercentage.
- Verlaging pensioengrondslag door verhoging franchise.
- Verlaging pensioengrondslag door verlaging van het maximaal pensioengevend loon.
- Partnerpensioen op risicobasis.
- Het laten vervallen van tijdelijk partnerpensioen op risicobasis.

Deze paragraaf beschrijft de genoemde 6 mogelijkheden om de regeling te versoberen. Op basis van het overleg tussen het bestuur van Bpf Banden en Wielen en CAO-partijen lijken alleen de eerste en de laatste optie realistisch. Daarom zijn alleen deze twee mogelijkheden cijfermatig uitgewerkt. De vierde optie heeft ook een materieel effect maar kan in feite gezien worden als een alternatieve invulling van de eerste mogelijkheid.

Verlaging opbouwpercentage

Het opbouwpercentage voor ouderdomspensioen bedraagt 1,6% van de pensioengrondslag. Het partnerpensioen bedraagt 70% van het ouderdomspensioen. Vanaf 2022 geldt met betrekking tot het partnerpensioen[5] dat 50% hiervan op opbouw- en 50% op risicobasis geschiedt. Voor ieder kind bedraagt het wezenpensioen 20% van het te bereiken partnerpensioen. Daarnaast kent de regeling tevens een tijdelijk partnerpensioen.

Door het opbouwpercentage te verlagen en de premie gelijk te houden zal dit een positief effect op de dekkingsgraad hebben.

Juridisch kader

- De beslissingsbevoegdheid inzake de verlaging van het opbouwpercentage ligt bij sociale partners.

Groepen die door deze maatregel worden geraakt

- Actieven (relatief, vooral de hogere inkomens aangezien zij na pensionering een groter deel tweede pijler pensioen hebben naast hun AOW uitkering).

Effectiviteit maatregel op herstel

- Gemiddeld (zie onderstaande tabel).

Tabel 3.3 Verlaging opbouwpercentage bij een gelijkblijvende premie

Verlaging van opbouw% (standaard 1,6%)	Opbouw 1,5%
Stijging in dekkingsgraad	
effect na 1 jaar	0,3%
effect na 5 jaar	1,2%
effect na 10 jaar	1,6%

[5] Van 70% van het ouderdomspensioen

Als het opbouwpercentage wordt verlaagd van 1,6% naar 1,5% en de totale premie-inkomsten blijven gelijk, dan is de dekkingsgraad aan het einde van de hersteltermijn 1,6%-punt hoger.

Verlaging pensioengrondslag door verhoging franchise

Bpf Banden en Wielen kent een franchise van € 13.701,- (per 1 januari 2023) in de regeling. Verhoging van de franchise verlaagt de pensioengrondslag waardoor er minder pensioen wordt opgebouwd. Invoering van een hogere franchise treft de actieven met lagere inkomens harder dan de actieven met hogere inkomens.

Verhoging van de franchise leidt tot lagere opbouw en ook daardoor tot een lagere feitelijke premie. De feitelijke premie wordt immers uitgedrukt in een percentage van de pensioengrondslag en als gevolg van een hogere franchise zal de pensioengrondslag dalen. Hierdoor is de effectiviteit van de maatregel zeer gering, tenzij de verhoging van de franchise tegelijkertijd gepaard gaat met een verhoging van de doorsneepremie zodanig dat het absolute bedrag van de feitelijke premie ongewijzigd blijft.

Juridisch kader

De beslissingsbevoegdheid met betrekking tot de verlaging van de pensioengrondslag door verhoging van de franchise ligt bij sociale partners.

Groepen die door deze maatregel worden geraakt

- Bij ongewijzigd doorsneepremie%: Actieven : lagere opbouw en lagere premie
  Werkgevers : lagere premie
- Indien absoluut doorsneepremiebedrag ongewijzigd: Actieven: lagere opbouw bij gelijke premie

Verhoging van de franchise beïnvloedt de solidariteit tussen hoge en lage inkomens. De lagere inkomens worden meer getroffen dan de hogere inkomens.

Effectiviteit maatregel op herstel

- Laag tot gemiddeld, dit is mede afhankelijk van de hoogte van de feitelijke premie, indien de franchiseverhoging niet tevens gepaard gaat met een verhoging van het doorsneepremiepercentage dan is de effectiviteit laag.

Verlaging pensioengrondslag door maximering salaris

Bpf Banden en Wielen kent een maximaal pensioengevend loon in de regeling van € 128.810,- (per 1 januari 2023). Verlagen van het maximale pensioengevend loon kan een verlaging van de pensioengrondslag tot gevolg hebben waardoor er minder pensioen wordt opgebouwd. Verlagen van het maximale pensioengevend loon treft alleen de actieven met een pensioengevend salaris dat hoger is dan het maximum.

Verlaging van het maximum pensioengevend loon leidt tot een lagere opbouw en ook tot een lagere feitelijke premie. En daarmee is de effectiviteit van de maatregel zeer gering, tenzij de verlaging van het maximum pensioengevend loon alleen wordt toegepast op de opbouw en niet op de feitelijke premie of deze verlaging tegelijkertijd gepaard gaat met een verhoging van de doorsneepremie zodanig dat het absolute bedrag van de feitelijke premie ongewijzigd blijft.

Juridisch kader

De beslissingsbevoegdheid inzake de verlaging van de pensioengrondslag door verlaging van het maximum pensioengevend salaris ligt bij sociale partners, omdat dit een aanpassing van de pensioenovereenkomst betreft.

Groepen die door deze maatregel worden geraakt

- Bij ongewijzigd doorsneepremie%: Actieven met een salaris gelegen boven het maximale pensioengevend loon: lagere opbouw en eventueel lagere premie (indien het lagere maximum pensioengevend loon ook geldt voor de feitelijke premie)

	Werkgevers: eventueel lagere premie (indien het lagere pensioengevend loon ook geldt voor de feitelijke premie)
• Indien absoluut doorsneepremiebedrag ongewijzigd:	Actieven met een salaris gelegen boven het maximale pensioengevend loon: lagere opbouw bij gelijke premie

Verlaging van het maximum pensioengevend loon voor alleen de pensioenopbouw beïnvloedt de solidariteit tussen hoge en lage inkomens. Dit leidt, uitsluitend voor actieve deelnemers die op dit ogenblik een salaris hebben dat boven het maximale pensioengevend loon ligt, tot lagere pensioenopbouw en daarmee (bij een ongewijzigd doorsneepremiepercentage) ook tot een lagere feitelijke premie. De effectiviteit van de maatregel is naar verwachting gering, aangezien ook een relatief klein deel van de actieve deelnemers een pensioengevend salaris hebben dat hoger is dan het maximum pensioengevend loon.

Effectiviteit maatregel op herstel

- Laag

Partnerpensioen op risicobasis

Bpf Banden en Wielen kent een partnerpensioen dat wordt gefinancierd op kapitaalbasis. Dit betekent dat er gespaard wordt voor partnerpensioen en dat ook slapers en pensioengerechtigden nog recht hebben op het opgebouwde partnerpensioen. Voor 2023 is het partnerpensioen voor 50% op risicobasis verzekerd; de overige 50% van het partnerpensioen blijft gefinancierd op kapitaalbasis. In het herstelplan is met deze versobering rekening gehouden. Op pensioneringsdatum bestaat het recht om het opgebouwde partnerpensioen om te ruilen in ouderdomspensioen of het ouderdomspensioen gedeeltelijk om te ruilen in partnerpensioen.

(Verdere) financiering van het partnerpensioen op risicobasis zou een versobering van de regeling betekenen. Alleen actieven hebben dan nog recht op een verzekerd partnerpensioen. Als ze de sector verlaten of met ouderdomspensioen gaan, is er geen sprake van opgebouwde rechten. Een deel van het opgebouwde ouderdomspensioen zal dan dienen te worden uitgeruild voor medeverzekerd partnerpensioen. Een partnerpensioen op risicobasis leidt tot een lagere (gedempte) kostendekkende premie.

Juridisch kader

De beslissingsbevoegdheid inzake een partnerpensioen op risicobasis ligt bij sociale partners omdat dit een aanpassing van de pensioenovereenkomst betreft.

Groepen die door deze maatregel worden geraakt

- Actieven, bij pensionering of uitdiensttreding vervalt recht op partnerpensioen dat verzekerd is op risicobasis

Effectiviteit maatregel op herstel

- Gemiddeld. Het effect van deze versobering zal op korte termijn een geringe stijging van de dekkingsgraad tot gevolg hebben. Op de lange termijn zal deze versobering in een grotere stijging van de dekkingsgraad resulteren.

Laten vervallen van tijdelijk partnerpensioen op risicobasis

Bpf Banden en Wielen kent een tijdelijk partnerpensioen dat wordt gefinancierd op risicobasis.

Het tijdelijk partnerpensioen gaat in op de eerste dag van de maand volgend op het overlijden

van de deelnemer of de gepensioneerde deelnemer die direct voorafgaand aan zijn pensionering deelnemer was. Het tijdelijk partnerpensioen wordt aan de partner uitgekeerd tot de eerste dag van de maand waarin deze de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt of tot de eerste dag van de maand volgend op diens eerdere overlijden.

Het laten vervallen van het tijdelijk partnerpensioen op risicobasis betekent een versobering van de regeling. Alleen de gepensioneerde deelnemers die voordat het tijdelijk partnerpensioen wordt afgeschaft al uit actieve dienst gepensioneerd zijn, behouden dan nog recht op een tijdelijk partnerpensioen.

Het afschaffen van het tijdelijk partnerpensioen op risicobasis leidt tot een lagere (gedempte) kostendekkende premie.

Juridisch kader

De beslissingsbevoegdheid inzake het afschaffen van het tijdelijk partnerpensioen op risicobasis ligt bij sociale partners omdat dit een aanpassing van de pensioenovereenkomst betreft.

Groepen die door deze maatregel worden geraakt

- Partners van actieve deelnemers.

Effectiviteit maatregel op herstel

- Laag.

3.6 Uitkeringen en aanspraken korten

Een pensioenfonds kan de uitkeringen en aanspraken uitsluitend korten als het niet mogelijk is om binnen de hersteltermijn uit een situatie van dekkingstekort te komen ('BDG na 5 jaar') en als alle andere maatregelen zijn ingezet om het herstel te bespoedigen. Het korten van de uitkeringen en aanspraken is dus een uiterste noodmaatregel en kan alleen ingezet worden om het benodigde noodzakelijke herstel te bereiken. Met betrekking tot de situatie per 31 december 2022 geldt dat er niet behoeft te worden gekort indien de dekkingsgraad per die datum ten minste 90% bedraagt aangezien wordt gebruik gemaakt van de wettelijke tijdelijke vrijstelling. Er van uitgaande dat deze tijdelijke maatregel ultimo 2023 niet meer van toepassing zal zijn (en derhalve de eis weer geldt dat de beleidsdekkingsgraad minstens gelijk is aan de minimaal vereiste dekkingsgraad gedurende zes achtereenvolgende meetmomenten ultimo boekjaar), betekent dit dat het pensioenfonds ultimo 2023 over een dekkingsgraad van ten minste 104,2% dient te beschikken om niet te hoeven korten. Een eventuele korting zal hierbij zodanig plaatsvinden dat de actuele dekkingsgraad weer op het vereiste niveau van 104,2% is.

Daarnaast dient een voorwaardelijke korting doorgevoerd te worden indien de beleidsdekkingsgraad van het fonds niet binnen de wettelijke termijn niet minstens gelijk is aan de vereiste dekkingsgraad. Uit berekeningen blijkt dat een dergelijke korting niet voorzien wordt. Daarbij dient wel aangetekend te worden dat alle toeslagen in de herstelperiode op nihil gesteld zijn.

Het is mogelijk om verschillende kortingspercentages te hanteren voor verschillende groepen. Onderscheid kan gemaakt worden naar pensioensoorten en belanghebbenden. Het is belangrijk om een goede belangenafweging te maken. Hierin moeten de al genomen maatregelen en hun effect op herstel worden meegenomen. Opgemerkt wordt dat bij differentiatie van de kortingspercentages de groepen een verschillend deel van het tekort voor hun rekening nemen.

Juridisch kader

De beslissingsbevoegdheid inzake het korten van uitkeringen en aanspraken ligt bij het bestuur op grond van:

- Pensioenreglement Bpf Banden en Wielen: Artikel 5.2.

Groepen die door deze maatregel kunnen worden geraakt

- Actieven, Slapers
- Pensioengerechtigden

Effectiviteit maatregel op herstel

- Hoog

De effectiviteit van deze maatregel is hoog. Een kortingsmaatregel werkt immers 1-op-1 door op de dekkingsgraad van het fonds. Volledigheishalve wordt opgemerkt dat een kortingsmaatregel als een ultimum remedium dient te worden gezien. Overige maatregelen dienen eerst genomen te worden alvorens een kortingsmaatregel kan worden genomen.

3.7 Samenvatting

De volgende tabel geeft een overzicht van de mogelijke maatregelen. De laatste kolom geeft per maatregel aan waar de beslissingsbevoegdheid ligt.

Tabel 3.4 Samenvatting

Maatregel	Belangengroepen	Effectiviteit	Beslissingsbevoegdheid
Beleggingsbeleid aanpassen	allen	afhankelijk van aanpassing	bestuur
Lagere indexatie	actieven slapers	laag bij ongezonde financiële positie	bestuur
	pensioengerechtigden	hoog bij gezonde financiële positie	
Premie verhogen	werkgevers actieven	gemiddeld	bestuur in overleg met sociale partners
Versoberen regeling			
1. verlagen opbouwpercentage	actieven	gemiddeld	sociale partners
2. verhogen franchise	actieven	laag tot gemiddeld	sociale partners
3. maximering pensioengrondslag	actieven	laag	sociale partners
4. partnerpensioen op risicobasis	actieven	gemiddeld	sociale partners
5. laten vervallen tijdelijk partnerpensioen	actieven	laag	sociale partners

Korten van uitkeringen en aanspraken	actieven slapers pensioengerechtigden	hoog	bestuur

4. Selectie

Dit hoofdstuk geeft de door het bestuur van Bpf Banden en Wielen gemaakte keuze weer uit de mogelijke maatregelen die in de vorige stap zijn geïnventariseerd.

4.1 Beleggingsbeleid

Het bestuur zal in een crisissituatie het beleggingsbeleid aanpassen als hier aanleiding toe is. Op welke manier het beleid zal worden aangepast, is afhankelijk van de aard van de crisis.

4.2 Lagere toeslagverlening

Conform het nFTK dient het toeslagbeleid toekomstbestendig te zijn. Dit betekent dat toeslagverlening mogelijk is vanaf beleidsdekkingsgraad 110%. Het bestuur heeft ervoor gekozen om het indexatie-instrument in te zetten in crisissituatie. Dat betekent dat er bij een ongezonde financiële positie in beginsel geen toeslag wordt verleend aan de actieven, slapers en pensioengerechtigden. Actieven en slapers kunnen in de toekomst een lagere pensioenuitkering verwachten. Des te jonger deze actieven en slapers zijn, des te meer tijd ze hebben om hier op te anticiperen. Pensioengerechtigden verliezen direct koopkracht.

4.3 Verhoging premie

Het bestuur stelt de premie vast volgens de richtlijnen in de ABTN. Het bestuur moet er altijd voor zorgen dat de premie kostendekkend is. Daarnaast kan het bestuur in een situatie van dekkingstekort kiezen voor een premie die bijdraagt aan herstel tot het minimaal vereist eigen vermogen. In dat geval is toestemming van de CAO-partijen noodzakelijk. In een crisissituatie kan het bestuur de herstelopslag verhogen. De werkgevers en actieven dragen dan ook bij aan herstel door het verhogen van de inkomsten. De CAO-partijen hebben in het verleden aangegeven geen hogere premie te willen betalen.

4.4 Versobering regeling

In een crisissituatie zal het bestuur de sociale partners adviseren om de regeling te hervormen om zo meer ruimte te creëren voor een sneller herstel. Het bestuur zal de sociale partners in eerste instantie adviseren om in dit hervormingstraject alle hiervoor genoemde maatregelen te betrekken en te onderzoeken welke combinatie van maatregelen het meest effectief is en waarbij tevens een effectieve belangenafweging gewaarborgd is.

Daarbij benadrukt het bestuur dat onderstaande aspecten speciale aandacht verdienen:

- Verhoging van de franchise of verlaging van het maximum pensioengevend loon kan de onderlinge solidariteit tussen hoge en lage inkomens beïnvloeden en is naar verwachting weinig effectief[6];
- De overgang naar een partnerpensioen op volledig risicobasis leidt tot minder complexiteit in de communicatie en is meer effectief ;
- Het afschaffen van tijdelijk partnerpensioen op risicobasis is naar verwachting weinig effectief;
- Het is mogelijk om het opbouwpercentage te verlagen en na pensionering op de pensioenleeftijd na 47 dienstjaren nog circa 70% van het gemiddeld salaris minus de franchise te ontvangen;

[6] Hierbij is ervan uitgegaan dat dezelfde aanpassingen gelden voor de feitelijke premie. Indien voor de opbouw verschillende franchises en maximum pensioengevend loon wordt gehanteerd, dan neemt de effectiviteit van deze maatregel toenemen. De mate hiervan is afhankelijk van de precieze maatregel. Hierbij wordt opgemerkt dat de verhouding tussen de premie en de totale Technische Voorzieningen van het fonds relatief beperkt is waardoor er relatief grote maatregelen benodigd zijn voor een positieve ontwikkeling op de dekkingsgraad.

4.5 Korten uitkeringen en aanspraken

Het bestuur heeft besloten dat het korten van uitkeringen en aanspraken als uiterste noodmaatregel wordt ingezet. Alvorens tot deze crisismaatregel wordt besloten zal het bestuur de hiervoor genoemde maatregelen zoveel mogelijk willen inzetten. In geval van korting van uitkeringen en aanspraken zal het bestuur bij de hoogte hiervan rekening houden met de belangen van alle deelnemers; te weten de actieven, slapers en pensioengerechtigden. Hierbij zal het bestuur ook de bijdrage in ogenschouw nemen die de actieven al hebben geleverd bijvoorbeeld in de vorm van de hoogte van de premie of de versobering van de regeling, en die de slapers en pensioengerechtigden al hebben geleverd in de vorm van koopkrachtverlies door gemiste toeslagen.

5. Prioritering

Het bestuur geeft in dit hoofdstuk weer wat de prioritering is van de geselecteerde maatregelen. Tevens laat het per maatregel het effect op het herstelplan zien en het effect van het gehele pakket aan maatregelen.

Het bestuur streeft naar een evenwichtige belangenbehartiging van alle belanghebbenden. Bij de prioritering heeft het bestuur de volgende uitgangspunten gehanteerd in het kader van deze evenwichtige belangenbehartiging:

- Alle vier groepen belanghebbenden (actieven, slapers, pensioengerechtigden en werkgevers) dragen bij aan het herstel.
- De lasten worden zo veel mogelijk gelijk verdeeld over de jongeren en ouderen binnen het fonds.

Het bestuur beseft daarbij dat de inschatting van de bijdragen van de vier groepen (actieven, slapers, pensioengerechtigden en werkgevers) lastig te maken is. Op totaalniveau is dit uiteraard wel te bepalen, op individueel niveau én in tijdsvolgorde is dit niet altijd goed mogelijk. Desondanks hanteert het bestuur wel het uitgangspunt dat alle vier groepen belanghebbenden bijdragen aan het herstel.

Wijze van rekening houden met evenwichtige belangenbehartiging

- Actieve en gewezen deelnemers en pensioengerechtigden krijgen als eerste te maken met het effect van een verslechtering van de financiële positie. Zij krijgen geen toeslagen meer. Dit beïnvloedt hun koopkracht in de loop van de tijd negatief.
- Uitgaande van evenwichtige belangenafweging moeten werkgevers en actieve deelnemers zorg dragen voor een kostendekkende premie bij een reservetekort[7] en kunnen kiezen voor een premie die bijdraagt aan herstel bij dekkingstekort[8]. Een hogere premie in de vorm van een herstelopslag is daadwerkelijk een bijdrage van werkgevers en actieven. Dit beïnvloedt de koopkracht voor actieven negatief (doordat er meer premie moet worden afgestaan) en zorgt voor een stijging van de loonkosten voor de werkgevers.
- Versobering van de regeling raakt alleen actieve deelnemers. Dit beïnvloedt hun pensioenuitkering in de toekomst. Versobering om de premie kostendekkend te maken is een noodzakelijke maatregel. Een versobering om herstel te bespoedigen wordt gezien als een extra bijdrage van de actieve deelnemers.
- Als het nodig is om te korten, zal het bestuur alle bovenstaande inspanningen meenemen om tot een zo eerlijk mogelijke verdeling van de korting van aanspraken en uitkeringen te komen tussen de verschillende belanghebbenden.

5.1 Aanpassen beleggingsbeleid

Het bestuur zal het beleggingsbeleid aanpassen als daar aanleiding toe is.

5.2 Lagere toeslag

Als de dekkingsgraad lager is dan 110% zal er geen toeslag meer plaatsvinden. Aangezien dit al het beleid van het bestuur is, heeft deze maatregel de hoogste prioriteit naast een eventuele aanpassing van het beleggingsbeleid.

[7] De beleidsdekkingsgraad is in dat geval lager dan de vereiste dekkingsgraad

[8] De beleidsdekkingsgraad is in dat geval lager dan de minimaal vereiste dekkingsgraad

5.3 Premie verhogen

Als het toeslag-instrument is uitgewerkt, volgt mogelijk een premieverhoging. Een verhoging van de premie draagt bij aan de herstelkracht van het fonds. De premie dient kostendekkend te zijn. Daarnaast kan worden nagegaan of de premie, als de dekkingsgraad lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, al dan niet bijdraagt aan herstel dan wel niet verder vertraagt[9]. Als dit niet het geval is kan desgewenst worden onderzocht of dit bereikt kan worden met een verhoging van de premie. Het fonds dient echter de belangen van alle belanghebbenden binnen het fonds evenwichtig af te wegen.

5.4 Versoberen van regeling door combinatie van beschikbare instrumenten

Indien verdere premieverhoging niet of slechts gedeeltelijk haalbaar is, of indien de premie niet voldoet aan de wettelijke vereisten, dan kan ook de regeling worden versoberd door inzet van een combinatie van onderstaande instrumenten:

- Verlaging opbouwpercentage.
- Verlaging pensioengrondslag door verhoging franchise (eventueel toegepast op alleen de opbouw en niet de feitelijke premie).
- Verlaging pensioengrondslag door verlaging van het maximaal pensioengevend loon (eventueel toegepast op alleen de opbouw en niet de feitelijke premie).
- Partnerpensioen op volledig risicobasis.
- Het laten vervallen van tijdelijk partnerpensioen op risicobasis.

5.5 Verlagen opbouwpercentage / Partnerpensioen op volledig risicobasis

Indien het niet mogelijk blijkt te zijn om de regeling te versoberen door toepassing van een combinatie van de beschikbare instrumenten, onder de voorwaarde dat de evenwichtige belangafweging gewaarborgd blijft, kan ook het opbouwpercentage verlaagd worden of overgestapt worden op partnerpensioen op volledig risicobasis.

5.6 Korten van uitkeringen en aanspraken

Pas als er geen maatregelen meer resteren, zal het bestuur over gaan tot korten van uitkringen en aanspraken. Dit is de een laatste noodmaatregel. Het bestuur kan besluiten gedifferentieerd te korten (afhankelijk van de bijdrage die de verschillende belanghebbenden al hebben gedaan).

Hieronder worden een nadere uitwerking van twee scenario's geschetst waarin het fonds in crisissituatie verkeert.

De beleidsdekkingsgraad daalt tot onder de minimaal vereiste dekkingsgraad

Indien de beleidsdekkingsgraad onder de minimaal vereiste dekkingsgraad komt, dan adviseert het bestuur de CAO-partijen gebruik te maken van de sturingsmiddelen conform de hiervoor beschreven prioritering. Het indexatie-instrument zal in dit geval niet van toepassing zijn, omdat al geen toeslag meer verleend mag worden onder een beleidsdekkingsgraad van 110%. Als de sociale partners niet binnen een redelijk termijn tot de benodigde maatregelen besluiten of als de genomen maatregelen niet voldoende blijken te zijn en hierdoor de beleidsdekkingsgraad voor zes achtereenvolgende meetmomenten ultimo boekjaar onder de minimaal vereiste dekkingsgraad blijft, dan is het bestuur – conform het nFTK – verplicht om een onvoorwaardelijke korting toe te passen op aanspraken en pensioenrechten. De onvoorwaardelijke korting dient direct in de

[9] Het is geen strikte vereiste dat de premie aan het herstel bijdraagt of in ieder geval het herstel van de dekkingsgraad niet vertraagt.

dekkingsgraad genomen te worden, maar kan eventueel uitgesmeerd worden over maximaal 10 jaar. Het bestuur is bevoegd deze maatregel toe te passen zonder toestemming van de CAO-partijen.

Zonder aanvullende maatregelen kan het fonds niet meer voldoen aan de wettelijke hersteltermijn voor een reservetekort

Het bestuur zal de CAO-partijen verzoeken maatregelen te nemen zodat het fonds naar verwachting weer aan de wettelijke hersteltermijn voor een reservetekort voldoet. Het bestuur zal eerst het niet (of minder) verlenen van toeslagen als sturingsmiddel toepassen, voor zover dat mogelijk is en voldoende is. Mocht dit instrument niet voldoende zijn, dan adviseert het bestuur de CAO-partijen gebruik te maken van de sturingsmiddelen conform de hiervoor beschreven prioritering.

Als de voorgaande maatregelen niet voldoende herstelkracht blijken op te leveren of als de CAO-partijen niet binnen een redelijk termijn tot de benodigde maatregelen besluiten, zal het bestuur een voorwaardelijke korting toepassen op de pensioenaanspraken en pensioenrechten. Deze korting kan uitgesmeerd worden over maximaal 10 jaar. Indien actieve deelnemers de mate van korting hebben beperkt door hun aandeel in de herstelopslag of door versobering van de regeling, zal het bestuur hier rekening mee houden.

6. Afronding

Dit hoofdstuk geeft antwoord op de negen vragen behorende bij het financieel crisisplan en is als bijlage bij de ABTN gevoegd. In dit hoofdstuk wordt samengevat hoe het crisisplan er uiteindelijk uitziet. In aanvulling op de voorgaande hoofdstukken komen in dit hoofdstuk het communicatietraject en het besluitvormingstraject aan de orde.

6.1 Wanneer is er sprake van een crisis?

Het bestuur van Bpf Banden en Wielen vindt dat er sprake is van een crisissituatie indien het niet (meer) mogelijk is om op basis van de beschikbare middelen de regeling binnen de richtlijnen van DNB adequaat uit te voeren. Deze situatie wordt door het bestuur als volgt vertaald.

Op basis van de veronderstelling dat uitsluitend het korten van aanspraken en uitkeringen mogelijk is en dat er geen andere maatregelen voor handen zijn, beschouwt het bestuur van Bpf Banden en Wielen een dekkingsgraad, waarbij het onvermijdelijk is om een korting door te voeren om binnen een periode van vijf jaar weer op het niveau van de minimaal vereiste dekkingsgraad te geraken, als een crisissituatie. Hierbij wordt de minimaal vereiste dekkingsgraad vooralsnog op 104,2% gesteld.

Daarnaast beschouwt het bestuur van Bpf Banden en Wielen een beleidsdekkingsgraad, waarbij het zonder aanvullende maatregelen niet meer kan voldoen aan de wettelijke hersteltermijn van 10 jaar als een crisissituatie.

Bij het herstelplan 2023 is sprake van een bijzondere situatie gezien het gegeven dat het pensioenfonds gebruik maakt van de vrijstellingsmogelijkheid. Hierdoor is de ondergrens van 104,2% tijdelijk niet van toepassing.

6.2 Bij welke dekkingsgraad kan Bpf Banden en Wielen er zonder korten niet meer uitkomen?

De volgende tabel geeft de kritische dekkingsgraden bij verschillende standen van de rente.

Tabel 6.1 Kritische dekkingsgraad obv behalen MVDG (uiterlijk december 2023)

Rente	
RTS	102,9%
RTS + 1%-punt	102,2%
RTS -/- 1%-punt	103,4%

Tabel 6.2 Kritische dekkingsgraad obv behalen VDG (uiterlijk 31 december 2032)

Rente	
RTS	101,3%

RTS + 1%-punt	100,2%
RTS -/- 1%-punt	102,6%

Tabel 6.3 Kritische dekkingsgraad obv behalen VDG (uiterlijk 31 december 2034)

Rente	
RTS	98,9%
RTS + 1%-punt	97,6%
RTS -/- 1%-punt	100,5%

Er wordt onderscheid gemaakt tussen de kritische dekkingsgraden waarbij:

- de beleidsdekkingsgraad van het fonds na uiterlijk zes achtereenvolgende meetmomenten ultimo boekjaar minstens gelijk aan de minimaal vereiste dekkingsgraad dient te zijn (tabel 6.1);
- de beleidsdekkingsgraad van het fonds na 10 jaar hersteld moet zijn tot minstens de vereiste dekkingsgraad (tabel 6.2).
- de beleidsdekkingsgraad van het fonds na 12 jaar hersteld moet zijn tot minstens de vereiste dekkingsgraad (tabel 6.3).

De eerste vereiste hierboven is de strengste van de drie. Immers de hersteltermijn is slechts één jaar. Hierbij is ervan uitgegaan dat de tijdelijke vrijstelling niet van toepassing is vanaf eind 2023.

6.3 Welke maatregelen staan ter beschikking?

De volgende tabel geeft alle mogelijke crisismaatregelen weer. In beginsel zullen de maatregelen tijdelijk worden ingezet.

Tabel 6.3 Beschikbare maatregelen

Maatregel	**Belangengroepen**	**Effectiviteit**	**Beslissingsbevoegdheid**
Beleggingsbeleid aanpassen	allen	afhankelijk van aanpassing	Bestuur
Lagere indexatie	actieven slapers	laag bij ongezonde financiële positie	bestuur
	pensioengerechtigden	hoog bij gezonde financiële positie	
Premie verhogen	werkgevers actieven	gemiddeld	bestuur in overleg met sociale partners

Versoberen regeling			
1. verlagen opbouwpercentage	actieven	gemiddeld	sociale partners
2. verhogen franchise	actieven	laag tot gemiddeld	sociale partners
3. maximering pensioengrondslag	actieven	laag	sociale partners
4. partnerpensioen op volledig risicobasis	actieven	gemiddeld	sociale partners
5. laten vervallen tijdelijk partnerpensioen	actieven	laag	sociale partners

Korten van uitkeringen en aanspraken	actieven slapers pensioengerechtigden	hoog	bestuur

6.4 Hoe realistisch is de inzet van die maatregelen?

Het aanpassen van het beleggingsbeleid is mogelijk. Dit geldt ook voor het verlagen van de toeslagen voor de alle deelnemers aan de pensioenregeling. Dit is immers staand beleid en de bevoegdheid ligt volledig het bestuur.

Verhoging van de premie is afhankelijk van de omstandigheden in de branche en het draagvlak voor premieverhoging bij de sociale partners. Het bestuur acht een versobering van de regeling mogelijk. Het bestuur adviseert om in eerste instantie te onderzoeken of versobering door middel van een combinatie van alle beschikbare instrumenten mogelijk is, onder de voorwaarde dat hierbij een evenwichtige belangenafweging gewaarborgd blijft. Indien dit niet mogelijk blijkt te zijn, acht het bestuur een verlaging van het opbouwpercentage en/of het partnerpensioen op volledig risicobasis tot een mogelijkheid.

De beslissingsbevoegdheid om de regeling te versoberen ligt echter bij sociale partners.

Het bestuur heeft tot slot de bevoegdheid om de uitkeringen en aanspraken te korten, en acht dit een realistische noodmaatregel. Indien (enkel of onder meer) een voorgenomen besluit tot korten wordt genomen, zal het fonds, bij gebleken onafwendbaarheid hiervan, overgaan tot het korten van pensioenaanspraken. Afhankelijk van de hoogte van de dekkingsgraad is een bepaalde korting noodzakelijk. De kritische dekkingsgraden die eerder zijn weergegeven, geven aan wanneer een korting noodzakelijk is.

6.5 Wat is het financiële effect van de maatregelen?

Een indicatie van de effecten staat in de tabel met een overzicht van de beschikbare maatregelen. Voor een nadere indicatie wordt verwezen naar de uitkomsten in hoofdstuk 3. Alle maatregelen en financiële effecten zullen door het bestuur worden afgewogen in de maatschappelijke context op het moment van de crisis.

Het bestuur heeft besloten tot de volgende prioritering:

1. Als eerste zal het bestuur het beleggingsbeleid aanpassen als hier aanleiding toe is.
2. Vervolgens zal de toeslag worden verlaagd.
3. Daarna zal het bestuur overwegen een (tijdelijke) herstelpremie door te voeren. Hierbij wordt aangemerkt dat het bestuur een maximum aan de te heffen premie zal stellen.
4. Daarna zal het bestuur het versoberen van de regeling overwegen. De voorgaande maatregel kan (ook) in combinatie met het versoberen van de regeling worden doorgevoerd.
5. Als de beleidsdekkingsgraad verder is weggezakt zodoende dat de beleidsdekkingsgraad, ook na inzet van bovenstaande maatregelen, voor vijf achtereenvolgende jaren onder de minimaal vereiste dekkingsgraad blijft, dan zal het bestuur dienen over te gaan tot het onvoorwaardelijk korten van aanspraken en uitkeringen. De onvoorwaardelijke korting dient direct in de boeken genomen te worden, maar kan uitgesmeerd worden over maximaal 10 jaar.
6. Als de beleidsdekkingsgraad is weggezakt onder de vereiste dekkingsgraad en herstel binnen de wettelijke termijnen is niet meer mogelijk, ook niet na inzet van bovenstaande maatregelen, dan zal het bestuur dienen over te gaan tot voorwaardelijk korten van aanspraken en uitkeringen. Deze korting kan uitgesmeerd worden over maximaal 10 jaar. Indien actieve deelnemers de mate van korting hebben beperkt door hun aandeel in de herstelopslag of door versobering van de regeling, zal het bestuur hier rekening mee houden.

6.6 Op welke wijze wordt rekening gehouden met evenwichtige belangenafweging?

Actieven, slapers en pensioengerechtigden krijgen als eerste te maken met het effect van een crisis. Zij krijgen geen toeslagen meer. Dit beïnvloedt hun koopkracht in de loop van de tijd negatief.

Aanvullend kan een bijdrage aan werkgevers en actieven worden gevraagd door de premie te verhogen. Dit beïnvloedt de koopkracht voor actieven negatief en zorgt voor een stijging van de loonkosten voor de werkgevers.

Daarna zullen de actieven bijdragen in de vorm van versobering van de regeling in de vorm van een lagere pensioenopbouw. Dit beïnvloedt hun pensioenuitkering in de toekomst.

Als het nodig is om te korten, zal het bestuur alle bovenstaande inspanningen meenemen om tot een zo eerlijk mogelijke verdeling van de korting van aanspraken en uitkeringen te komen tussen de verschillende belanghebbenden. Daarnaast zal het bestuur hierbij in overweging nemen hoe de tekorten zijn ontstaan.

6.7 Hoe en wanneer wordt met de belanghebbende gecommuniceerd in een crisissituatie?

Het is zaak om de crisis zo snel mogelijk onder controle te krijgen en de rust te bewaren. Daarbij is het van belang dat het bestuur proactief communiceert over de problemen en de maatregelen die het fonds gaat nemen om het op te lossen. Een ander aspect is het tegengaan van negatieve beeldvorming door te reageren op onjuiste beeldvorming in de media en via de website. Als er sprake is van een crisissituatie bepaalt het bestuur welke communicatiemiddelen er intern en extern worden ingezet. Hierbij zal de communicatiecommissie in ieder geval betrokken worden. Uitgangspunt zal zijn dat de communicatie zoveel mogelijk via de reguliere lijnen van het fonds, te weten de website, de digitale nieuwsbrief en het BandenBulletin, zal plaatsvinden. Rond de communicatie zullen de wettelijke eisen in acht worden genomen.

In onderstaand schema wordt nader ingegaan op het communicatietraject.

Tabel 6.7 Kritische dekkingsgraad na inzet bovenstaande crisismaatregelen

Communicatie	Moment communiceren	Hoofdboodschap	Doelgroep	Kanalen	Wie neemt actie?
Fase 0					
Communicatie van het crisisplan	Zo spoedig mogelijk na vaststellen van crisisplan	- Bestaan en doel crisisplan - Inhoud op hoofdlijnen - Belangenafweging	- (gewezen) deelnemers - pensioengerechtigden - sociale partners - toezichthouders - verantwoordingsorgaan	op de website en bijlage van ABTN	bestuur
Fase 1					
Aanvang crisissituatie	Binnen 24 uur na inwerkingtreding	Inwerkingtreding van crisiscommissie als gevolg van ontstane crisissituatie	- voorzitter verantwoordingsorgaan	schriftelijk en mondeling	bestuur
Fase 2					
Gedurende crisissituatie	Notulen binnen een week	Inzicht verschaffen in voortgang van werkzaamheden bestuur n.a.v. crisis	- voorzitter verantwoordingsorgaan	via notulen, adviezen- en actielijsten	bestuur
	Adviezen- en actielijst binnen een week	Inzicht verschaffen in de mogelijk op korte termijn te nemen (nood)maatregelen en de noodzakelijkheid tot communicatie hierover	- voorzitter verantwoordingsorgaan		
Fase 3					
Gedurende crisissituatie	Zo spoedig mogelijk, ter bepaling van bestuur	De door het bestuur genomen besluiten worden ter advisering voorgelegd	- verantwoordingsorgaan	bestuur bepaalt op welke wijze communicatie richting verantwoordingsorgaan plaatsvindt	bestuur
Fase 4					
Bestuursbesluiten over gekozen maatregelen	Binnen één week tot twee maanden na besluit bestuur	Financiële situatie: - Maatregel(en) die genomen worden - Gevolgen van de maatregelen voor de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden - Evenwichtige verdeling en belangenbehartiging	- (gewezen) deelnemers - pensioengerechtigden - sociale partners - toezichthouders - verantwoordingsorgaan	zoveel mogelijk via reguliere lijnen zoals de digitale nieuwsbrief, en website en BandenBulletin daarnaast ook schriftelijk	bestuur

Fase 5					
(Gedeeltelijk) ongedaan maken van gekozen maatregelen	Binnen één week tot twee maanden na besluit bestuur	Verbetering financiële situatie: - (Gedeeltelijk) ongedaan gemaakte maatregel(en) - Gevolgen hiervan voor de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden - Evenwichtige verdeling en belangenbehartiging	- (gewezen) deelnemers - pensioengerechtigden - sociale partners - toezichthouders - verantwoordingsorgaan	zoveel mogelijk via reguliere lijnen zoals de digitale nieuwsbrief, en website en BandenBulletin daarnaast ook schriftelijk	bestuur

6.8 Hoe werkt het besluitvormingsproces?

Wanneer het bestuur van het fonds, een medewerker van één van de vermogensbeheerders, de beleggingsadviseur of een medewerker van de pensioenuitvoerder (Appel) een mogelijke crisis/calamiteit signaleert, dan moet dit zo snel mogelijk gemeld worden bij het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur van het fonds bepaalt de omvang van de situatie en stelt vast of er al dan niet sprake is van een crisis. Wanneer de situatie als crisissituatie bestempeld is, is het dagelijks bestuur verantwoordelijk voor het direct bijeenroepen van het voltallige bestuur, de fondsmanager, adviseurs van het fonds, inclusief de vermogensbeheerder en beleggingsadviseur en zal het escalatieplan in werking treden. Het escalatieplan is als bijlage bij dit financieel crisisplan opgenomen.

Het bestuur bepaalt op korte termijn de te nemen (nood)maatregelen als beschreven in dit plan.

In het proces om te komen tot een korting kunnen de volgende stappen worden onderkend:

	Omschrijving	**Betrokken partijen naast het Bestuur**	**Doorlooptijd/ planning**
1.	Vaststellen noodzaak tot aanvullende maatregelen		1 – 4 weken
2.	Nagaan mogelijkheid andere aanvullende sturingsmiddelen dan korten	Cao-partijen	1 – 3 maanden
3.	Vaststellen noodzaak tot korten		1 – 4 weken
4.	Vaststellen omvang korting		1 – 4 weken
5.	Invulling korting en toetsing evenwichtige belangenafweging		1 – 2 maanden
6.	Invulling compensatiemogelijkheden toekomst		1 – 2 maanden
7.	Actualisering herstelplan		1 – 4 weken
8.	Voorlopig kortingsbesluit		1 – 4 weken
9.	Informeren andere stakeholders		1 – 4 weken
10.	Informeren overeenkomstig de Pensioenwet		1 – 2 maanden
11.	Definitief kortingsbesluit (effectuering)		1 maand

6.9 Hoe wordt de jaarlijkse toetsing van het crisisplan vormgegeven?

Jaarlijks zal het bestuur het crisisplan als bijlage bij de ABTN evalueren en zo nodig aanpassen.

BELEID BEPALING (BELEIDS)DEKKINGSGRAAD

STICHTING BEDRIJFSTAKPENSIOENFONDS VOOR DE BANDEN- EN WIELENBRANCHE

Sinds de invoering van het nieuw Financieel Toetsingskader (nFTK) op 1 januari 2015 is het begrip beleidsdekkingsgraad maatgevend voor het financiele beleid van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Banden en Wielenbranche. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad per de laatste twaalf maandeinden. Het fonds rapporteert deze dekkingsgraden (beleids- en maandeindedekkingsgraad) maandelijks via e- line aan DNB.

1. Procesbeschrijving

Het fonds stelt maandelijks de beleidsdekkingsgraad vast. De beleidsdekkingsgraad is gelijk aan het gemiddelde van de dekkingsgraden van de laatste 12 maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling van de beleidsdekkingsgraad. Het proces rondom de bepaling van de verschillende dekkingsgraden, waaronder de beleidsdekkingsgraad, is opgenomen in het ISAE controle raamwerk van de PUO. De kwaliteit van de maand- en kwartaaldekkingsgraden die worden becijferd en gerapporteerd aan DNB is daarmee gewaarborgd.

2. Verwerking aanpassingen achteraf

Indien onverhoopt achteraf wordt geconstateerd dat een gerapporteerde maandeindedekkingsgraad onjuist is geweest, vindt overleg plaats tussen het pensioenfonds en de PUO waarbij de hoogte van de eventuele correctie in kaart wordt gebracht. Vervolgens wordt onderzocht of de betreffende onjuistheid ook van toepassing is geweest op eerder en/of later gerapporteerde maandeindedekkingsgraden. Op basis hiervan wordt bepaald wat de totale impact van de onjuistheid (van alle onjuist gerapporteerde maandeindedekkingsgraden tezamen) is op de beleidsdekkingsgraad. Het bestuur wordt dus altijd ingelicht indien een gerapporteerde maanddekkingsgraad achteraf onjuist blijkt te zijn, ongeacht de grootte van de afwijking. Daarmee is het bestuur altijd op de hoogte en kan het dan handelen naar de omstandigheden.

Als de berekende impact op de onafgeronde beleidsdekkingsgraad groter is dan 0,1%-punt, wordt bij de eerstvolgende te rapporteren beleidsdekkingsgraad rekening gehouden met aangepaste maandeindedekkingsgraden (waarbij de onjuistheid is gecorrigeerd). De aanpassing wordt vervolgens aan DNB toegelicht door middel van het toelichtingsveld in de maandstaat van de eerstvolgende dekkingsgraadrapportage. Voor de eerder onjuist gerapporteerde maandeindedekkingsgraden wordt in beginsel geen herrapportage ingediend.

3. Grondslagwijzigingen

Wijzigingen in de actuariële grondslagen van het pensioenfonds die van invloed zijn op de dekkingsgraad van het fonds, zullen voor het eerst aan het einde van het jaar waarin deze wijziging zicht heeft voorgedaan, verwerkt worden in zowel de maandeindedekkingsgraad als de beleidsdekkingsgraad. Voor elk van de gehanteerde actuariële grondslagen wordt in de ABTN vastgelegd wanneer deze voor het laatst zijn onderzocht op actualiteit en toereikendheid.